

Priloga mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inozem-
stvo, Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 9.011,
Praga št. 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Nepozabna obletnica

Bilo je v januarju leta 1935, ko je tedanji JRKD režim, ki se je pozneje prelevil v diktaturo jugoslovenske nacionalne stranke bil mnenja, da je politično toliko močan, da lahko riskira tudi nasilno likvidacijo bivše Slovenske ljudske stranke. Tedanji nositelji protiljudskega diktatorskega režima v Sloveniji so bili ban dr. Marušič in oba ministra dr. Kramer ter Pucelj. Kot nadvse dobrodošla prilika, da udarijo z vso silo po »Koroševih prijateljih«, kakor se je likvidirana SLS tedaj imenovala, je bila novoletna izjava, ki smo jo podali tudi Slovenci, enako kakor nekoliko prej Srbi in Hrvati proti tedanji strankarski diktaturi, ki se je kazala vedno bolj škodljiva notranji pomirnosti države. Toda med tem, ko se Srškičeva vlada z izjavami srbskih in hrvatskih opozicionalcev sploh ni pečala, oz. zaradi njih ni bilo političnih preganjancev, so se pa oblastniki čez Slovenijo hlastno obesili na deklaracijo, prepričani, da jim je prišel v roke corpus delicti, s katerim bo mogoče političnega nasprotnika za vedno uničiti.

Toda slovenska novoletna deklaracija nikakor ni bila take vsebine, da bi jo v političnem smislu mogel kdo smatrati za protidržavno. Seveda pod JNS diktaturo je veljal za separatista in rušilca države vsakdo, kdor ni bil strankar in ni slepo drvil za strankinimi gesli, pa čeprav je večina državljani čutila, da vladajoča politična klika tira državo v propad. Vendar pa so si naši JNSarji za »protidržavnost« novoletne deklaracije hoteli dobiti poleg svojih meril še druge, nepolitne dokazke. Pomagati jim je moral fašistični italijanski tisk. Komaj je namreč deklaracija bila objavljena, že je v tržaškem »Piccolu« — po čigavi zaslugi, si lahko vsakdo misli — izšla v nepopolni in potvorjeni obliki s komentarjem v tem smislu, da je separatistična in da zahteva odcepitev Slovenije od Jugoslavije. Slo je za čisto prostasko potvorbo in zlobno podtakanje, ki so si ga tržaški fašisti morda želeli, da bi bila resnica. Toda, kar je za državo odgovorno naših JNSarjev nadvse značilno: tudi oni so hoteli dati in so tudi dajali deklaraciji prav isti protidržavni pomen. Kajti že naslednji dan, ko je tržaški »Piccolo« napravil omenjeno lumparijo, je za tisk pri nas izšlo dobesedno naslednje navdilo: »Punkcije dr. Korošca se ne smejo objaviti v celoti, temveč le v splošnem vsebinsko tako, kakor je to prinesel »Piccolo«. Torej deklaracije se dobesedno ni smelo objaviti, ker bi v tem slučaju vsa jugoslovenska javnost takoj videla da ji je protidržaven značaj podtakujen. Pač pa je zlonamereno podtakanje fašističnega tiska postalo merilo za obvezno mišljenje, ki naj ga jugoslovenska javnost ima o »Koroševih punkcijah«.

Tisti hip se je vedelo, da je politična kuhinja v ljubljanskem Casino skuhala posebno strupeno juho. Nadaljšnih scen spretno aranžirane politične pantomime ni bilo treba dolgo čakati. Režiserji so se izredno potrudili. Že 7. januarja so na seji županske zveze spregovorili župani »v imenu slovenskega naroda« vstal je dr. Pušenjak in strmečim zborovalcem oznanil velicidajo, kakor se je po »Piccolovi« informacijah pripravila na slovenskih tleh. Nihče ni vrlega patriotu pobaral, odkdaj ima s tržaškim »Piccolom«, kateremu je sicer vstop v našo državo zabranjen, tako odlične zveze. Vsi so takoj vse razumeli... Dvignili so se še drugi govorniki, sprejete so bile protestne in vdanostne resolucije. To je bil signal za splošno revijo JRKD čet. Pod bičem Marušič-Kramerjevih priganjancev je moralo vse na noge, kar na naših tleh protislovensko čuti in misli. Politične organizacije, kulturna društva, telovadna društva, strokovne organizacije, mestna, trška in vaška zastopstva, kjer je JRKD imela le kaj besede, so sklepala resolucije, proteste, podajala izjave, pošiljala spomenice in brzojavke. Noč in dan je bil ves strankin aparat na delu; okoličnice in govorniki so razpaljevali politične strasti. Vse mu pa je krepko sekundiral tisk »Jutrovega« koncerna. V tistih januarjskih dneh je samo »Jutro« prineslo nad 25 člankov in poročil proti »punkcijam«. Ni ga mogočega zločina nad državo in narodom, ki nam tedaj ne bi bil podtakjen. In pri tem je bil je neprestano ponavljalo: kaj, vi molčite? Torej je vendar le vse res, kar vam očitamo! Vedeli pa so prav dobro, da zaradi cenzurnih predpisov ni bilo mogoče pravičesar odgovoriti, ne obrazložiti, ne komentirati, pokazati resnico, kaj šele, da bi se mogel kdo braniti. Z zvezanimi rokami in zvezanimi usti je bilo treba trpeti bobneči ogenj »državotvornosti«. Saj se v naših listih niti ime Korošec ni smelo zapisati! Povemo pa danes, po treh letih, da do tedaj v resnici nismo mogli slutiti, da je mogoče političen boj voditi s tako peklenskim sovraštvom, s toliko zlobo in tako brezmejno hinavščino. Zlasti kar nas pripada mlajši generaciji nismo vedeli, da nas naši politični nasprotniki tako iz dna duše sovražijo in da se je v političnem boju sploh mogoče posluževati tako ogabnih sredstev. Samo v pričetku vojne je nahujskana nemška in nemščanska drhal postopala na enak način z našimi možmi, ki so bili znani po svojem trdnem slovenskem in jugoslovenskem mišljenju. Toda, da se bo Slovenec z enako podlimi političnimi metodami boril proti bratu Slovincu, tega, povemo odkrito, do tedaj v resnici nismo mogli misliti.

Toda gonja se je nadaljevala in proti koncu meseca januarja celo stopnjevala. Bilo je jasno, da hoče Kramer-Marušič-Puceljev režim svojo kampanjo kronati s posebno vidnim uspehom. In res: ravno 26. januarja so bili aretirani dr. Natlačen, dr. Kulovec in dr. Ogrizek in poslani v konfinacijo dva dni nato pa so položili roko še na dr. Korošca, ki se je ravno tedaj vrnil v Ljubljano iz zagrebškega sanatorija. Ravno so se po starem reku, udari pastirja in razkropila se bo čreda! Zmagoslavje je bilo popolno in »uspeh« tako velik, da je namah bila ustavljena kampanja v tisku. »Spontane manifestacije ljudske volje« so tudi takoj prenehale. Žival je bila nasičena in prepričana, da se po tolikem naporu že lahko spoji na lavirih. Veliki sen naših kramerjevcev in puceljcev se je zdel uresničen: Voditelji nasprotnega tabora izgnani, vsi ostali pa žigosani za separatistične in protidržavne elemente. Tedaj so si zmagoviti

Nolranje politične pikanterije v Avstriji

Starhemberga v - kot Zakaj noče več biti regent? Zakaj ne osporava prestola Habsburžanom

Dunaj, 25. januarja.

Javnost je nedavne izjave kneza Starhemberga pred voditelji vsega avstrijskega Heimwehra vzela kot da bi bile velik državniški čin človeka, ki ima pravico stremeti za krono, a se ji odreče v požrtvovalni ljubezni do svoje domovine. Rekli so tudi, da je knez Starhemberg storil iz notranjega prepričanja, če se je odklekl prestolu in napravil globok poklon pred Habsburgovi. Dejansko pa je stvar čisto druga...

Avstrijski legitimisti, ki so posebno močni v štajerskem in gornjeavstrijskem Heimwehru, so se že dolgo jezili na Starhemberga, ker se dela, kakor da bi hotel seči po avstrijski kroni. Izvajali so nanj hud pritisk. Bila je celo nevarnost, da ga ne poženijo iz pokreta. Osamljen, bi Starhemberg ne pomenil v Avstriji ničesar več. Knez se je te možnosti prestrašil in je v decembru 1935 poslal v Steenockerzel posebno heimwehrovske odposlanstvo, to je grofa Revertero, ki je poveljnik policije na Gornjem Avstrijskem, nadalje državnega svetnika grofa Coretha in majorja barona Karg-Bebenburga, ki pripada vrhovnemu štabu Heimwehra. Ti gosposde so šli v Belgijo, da »razčistijo odnose

med Starhembergom in nadvojvodo Otonom. (>Slovenec je o tem takrat poročal, toda avstrijska vlada je vest zanikala. Op. poroč.) Ti gosposde so Otona — knezovem imenu spomirali, češ, da je v Avstriji vse v redu in da naj nikar ne sili preveč v ospredje, ker to ni potrebno, kajti knez Starhemberg da se je popolnoma uklonil. V Belgiji so bili nad tem obiskom silno veseli, Avstrijska Heimwehr je sedaj tako rekoč postala poslušno orodje v rokah visokega plemstva, kajti republikansko krilo Tirolecev, ki jih je vodil »svoje dni Seldte, ki pa je bil poslan za generalnega konzula v Trst, prav za prav ne šteje.

Starhemberg pa je moral po povratku odposlanstva iz Belgije (fotografijo v gosposdi je prinesla sedaj vladna »Neuigkeitsweltblatt«) najti primeren način, da se pokorno javi. To se je zgodilo pri »Führerappell« heimwehrovske organizacije, kjer je Starhemberg ponižno dejal, da mu ni do regentstva in da mu nikoli ni padlo na um, da bi osporaval krono tisti družini, na katero je vezana vsa dolga stoletja stara zgodovina Avstrije. Spor je končan. Starhemberg je moral malo niže in je dobil več časa za svoje zabavne izlete v obmejni gradišč na Madjarskem... Ing. Sch.

Velik plen rasa Kase 12 topov, 112 strojnic pri Makali

Na severni fronti so bili Abesinci pretekli teden vedno v ofenzivi in so prizadeli Italijanom občutne izgube. Govori se o tisočih mrtvih. Mesto Makale je popolnoma obkoljeno, abesinske čete pa so pred vratmi Aksuma in v bližini Adue. Boji trajajo dalje.

Na južni fronti pa je general Graziani nasekal abesinskega rasa Deste pri Dolo, kjer je bila strašna bitka. Tudi tukaj gredo baje mrtve žrtve v tisoče. Potisnil je Abesince nazaj v gorovje, 250 km globoko in zasedel mesto Negeli (na »Slovenec« celostranskem zemljevidu se nahaja to mesto, če greste po reki R. Dawa od Dolo navzgor) v bližini kraja Duko in Chube. Zadnje vesti poročajo, da bo sedaj udaril ras Našibu iz Hararja navzdol, da razbremeni rasa Desto.

Reuter poroča iz Addis Abebe: Neuradno javljajo, da so čete rasa Sejuma in rasa Kase zavzele važne strateške postojanke severozahodno in vzhodno od Makale. Pri tem so zaplenile 12 topov, 112 strojnic in mnogo streliva.

Reuter pa poroča, da se je bitka pri Makali končala zmagoslavno za Abesince. Po dosedanjih poročilih je padlo v bojih okrog 3000 Ita-janov, še več pa jih je nevarno ranjenih. To je gotovo najbolj krvava bitka v dosedanjih vojni v Afriki. Tudi abesinske izgube morajo biti strašne. Bitka se je začela proti jutru 20. januarja, ko so močne italijanske čete napadle Abesince na obeh krilih. Ras Kasa in ras Sejum sta s sijajno strateško potezo zadržala italijanski napad ter vrgla vse svoje sile v središče, kjer so Abesinci udarli v italijansko fronto ter zavzeli že najmočnejše italijanske postojanke naslednji dan 21. januarja. Strasti je trajala z nezmanjšano silo še naprej do 23. popoldne, ko so se začeli Italijani umikati najprej v redu, potem pa v divjem begu, preganjani od Abesincev, ki so se vsili na nje od vseh strani kot razkačene ose. General Butin je prihitel na pomoč iz Adue, toda ni bil v stanu zadržati italijanskih vojakov, ki so kakor blazni bežali proti eritrejski meji. Istega dne popoldne se je razvila tudi strašna bitka na nož, ki je italijane popolnoma demoralizirala, ker v tem načinu bojevanja se Italijani še niso izkazali. Brez dvoma bodo Abesinci sedaj korakali naprej proti Adui, toda ne prej, preden ne dobijo novih ojačenj iz rezerv rasa Kase in rasa Sejuma.

Dunajska vremenska napoved: Milo, zimsko vreme, padavine in na gorah nov sneg.

junaki že lahko privoščili košate izjave po svojih shodih: večno, večno bomo vladali.

To je bilo natančno pred tremi leti, kar nikakor ni dolga doba. Zato je še vsem našim prijateljem živo v spominu, kako zelo so se v svojih računih prevarili naši politični nasprotniki. Pokazalo se je, da sovraštvo tudi v politiki ni zanesljiv vodnik in da politične zmage, zgrajene na krivicih in nasilju, ne trajajo »večno«. Predvsem se čreda nikakor ni razkropila, ampak je prav v tistem trenutku, ko se je zdelo, da se je na nas zgrnila najbolj črna noč, ostalo zelo veliko nevidnih voditeljev, ki so stisnili zobe in ob močnem vzoru, ki so ga dali preganjani voditelji, delala naprej za svoj narod. Žrtve so bile plodnejše, kot smo si mogli misliti. Ne izdamo nobene skrivnosti, ako povemo, da je baš v mesecih, ko je JNS najhuje vihtela bič nad našim narodom, »Slovenec« pričel pridobivati mnogo novih naročnikov. Prihajali so ljudje, ki sicer niso bili nikdar v našem taboru. Tedaj se je vedelo, da je slovenski narod doživel Kramer-Marušičevim batinaškim metodam in da ga z nasiljem ni mogoče ustrahovati. Tako smo vsi skupaj pripravljali pot boljšim dnevom: oni v pregnanstvu s svojo neuklonljivo močnatostjo in narod doma ki je ohranil zvestost svojim voditeljem kljub mamljivim režimskim vabam; najbolje pa gotovo tiste naše poštene kmočke hiše, ki so večer za večerom

armadni zbor prodrli vzhodno od Makale in zavzeli vasi Debr in Negaido ter tako preprečili, da bi nasprotni čete pred Antalo mogle prodirati. 21. t. m. je neka kolona eritrejskih čet prodirajoč z zapada proti vzhodu srdito napadla sovražnika, ki je zavzel postojanke na višinah Zebana Kerkata in na gori Lati. Med tem je druga divizija črnih sraj stopila v ogorčen boj s sovražnikom, ki je prihajal s severa proti jugu. Eritrejske čete so po krvavih bojih pri Zeban Kerkatu prisilile sovražnika, da se umakne na goro Lato, 22. t. m. so abesinske čete krenile proti Auriju in napadle drugo divizijo črnih sraj. Ta divizija je ohranila svoje postojanke ves dan in tako omogočila eritrejskim četam, da izvrše napad in zavzamejo hrib Lato. 23. t. m. je druga eritrejska kolona s sodelovanjem druge divizije črnih sraj nadaljevala svoje prodiranje in se je sovražnik povsod moral umakniti. Na naši strani je padlo 25 častnikov, ranjenih je pa 19. Padlo in ranjenih je pa 389 nacionalnih vojakov in 310 eritrejskih. Imena padlih bodo objavljena v mesečnem bulletinu.

Abesinske izgube niso točno znane, vsekakor jih je pa okoli 5000 mrtvih in ranjenih. Letalstvo je znatno pripomoglo k temu našemu uspehu z neprestanim bombardiranjem sovražnika in s plovitimi izvidi pri pokretilih raznih abesinskih kolon.

Graziani proti Hararju

Addis Abeba, 25. jan. b. b. Iz krogov, ki so blizu vladi, se čuje da je ras Desta sporočil z južnega bojišča, da se je njegovim četam, ki so se ziedem zopet znašle, posrečilo zavzeti nekatere važne postojanke, ki so jih zavzele Grazianijeve čete pri zadnjem napredovanju. Ustavile so tudi vsako nadaljnje prodiranje laških čet.

Dalje se poroča, da so že pričeli prihajati polki dedžasa Makonena, ki prihaja na pomoč z ogromnim vojnim materijalom in dobro oboroženo armado, ki jo je sam organiziral.

Brzojavke Reuterjevega dopisnika od armade generala Grazianija na južni fronti, ki so prispele z veliko zamudo, poročajo, da je bil Negeli zavzel od Italijanov po bombardiranju, ki ga je izvedlo 24 italijanskih letal. Čete rasa Deste so že prej izpraznile Negeli. To mesto sestoji iz samih bednih malih koč in razrušene cerkve, v kateri je ras Desta preteklo nedeljo še prisostvoval službi božji. Takoj nato je zapustil mesto na dveh avtomobilih in več tovornimi avtomobili. Nekateri italijanski oddelki so dobili nalog, da bi ga ulovili. Abesinske taborišče, ki je bilo oddaljeno tri kilometre od Negelija, je bilo tudi bombardirano iz letal in popolnoma uničeno. Abesinski jetniki so izjavili Reuterjevemu dopisniku, da so njihovi poveljniki trdili, da Italijani vsakega jetnika ubijejo. Vreli vode v pokrajini, ki jo je osvojil general Graziani, dajo dnevno 180 hektolitrov vode.

„Plazeče kače“

50.000 abesinskih vojščakov, ki se imenujejo plazeče kače zaradi njihovega načina prodiranja po vseh stihih, je prišlo na pomoč rasu Desti, ki namerava te dni vrniti Grazianiju njegov nedavni pokolj.

Italijanom primanikuje hrane

Addis Abeba, 25. jan. b. V vojnih krogih trdijo, da bo armada, ki ji poveljuje ras Našibu, sodeč po dosedanjih operacijah, prisilila, da Graziani pomakne svoje čete nazaj. Italijanska vojska v prvih postojankah ima hrane vsega za 9 dni, vode pa le za 6 dni. Poudarja se, da Italijansko uradno poročilo priznava samo eno petino mrtvih in ranjenih na južnem in na severnem bojišču.

Narod se poslavlja od kralja Jurija

Vsako uro 15.000

Knez-namestnik na pogrebu

Belgrad, 25. jan. Danes je Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle odpotoval v London na pogreb blagopokojnega angleškega kralja Jurija V.

Nj. kr. Vis. kneza namestnika spremljata minister dvora g. Milan Antić in prvi adjutant Nj. Vel. kralja general Čolak Antić.

Ženeva, 25. jan. c. Trije zunanji ministri, ki so se udeleževali zasedanja sveta ZN, so danes odpotovali v London na pogreb kralja Jurija V. Od-

klepale v svojo večerno molitev še očenaš, da pride skoraj zarja lepših dni v deželo.

Danes po treh letih, kar so se te stvari dogajale, je naš voditelj g. dr. Anton Korošec notranji minister Jugoslavije, g. dr. Marko Natlačen je ban naše slovenske banovine in imamo politično stranko, v kateri se narod vohodno lahko organizira. Povemo odkrito, da nas veselijo, da se nasprotnikom ne vrača milo za drago in da se sleherni od njih svobodno lahko giblje med narodom, nemoteno razvija programe, podaja izjave, prireja shode in se mu ni treba bati, da ga bomo označili za državi škodljivca in protidržavnega podretveza, da ga lažje spravimo v luknjo. Med demokracijo in diktaturo je pač velika razlika. Samo na-ilež, ki se zavedajo, da nimajo zaslonbe v narodu, morajo segati po nasilju, ako se hočejo obdržati na oblasti. Ljudem iz naroda tega ni treba. Čemu tudi? Kdo jih še dane, spomni večerajšnje preganjalce? In kdo se jih bo spomnil čez 50 let! Kvečjemu v zvezi ko bo zgodovna govorila o enem največjih Slovencev in velikem jugoslovenskem državniku dr. Antonu Korošcu, in bo obenem pripovedovala, kako so ga domači politični nasprotniki iz zavisti spravili v pregnanstvo, da bi tako sebi odprli pot v narod, ki jih je vedno odklanjal in jih bo odklanjal tudi v bodoče, dokler bo kaj zdravja v njem.

šli so skupno z istim vlakom Titulescu, Ruždi Aras in Litvinov.

London, 25. januarja. AA. Britanski narod se zmerom v velikih množicah koraka mimo katedrala in izkazuje poslednjo čast svojemu umrlemu kralju. Špalir ljudstva je nenavadno dolg. Kraljica je danes dopoldne poslala prekrasen venec iz svežih cvetlic, da nadomesti cvetje, ki se je zbiralo na krsti, odkar so jo postavili na katedralo. Kraljica hoče, da ostane vonj cvetja neprestano svež v veliki in temni veži, kjer defilirajo ljudje. Sodijo, da pride mimo katedrala vsako uro okoli 15.000 ljudi.

Sklepi Male zveze in Balkanske zveze

Ženeva, 25. jan. AA. Snoči so se sestali zastopniki Balkanske zveze in Male antante. Po sestanku sta izšli naslednji uradni poročili:

Prvo se glasi: Stalni svet Balkanske zveze se je sestel danes 24. jan. v Ženevi pod predsedstvom svojega predsednika Titulescu. Po proučitvi vprašanj, ki so na dnevnem redu, zlasti pa takih, ki so o njih razpravljali zadnje dni v Ženevi, so člani Balkanske zveze ugovorili, da imajo popolnoma enake nazore. Prihodnji sestanek stalnega sveta Balkanske zveze bo meseca marca v Belgradu.

Drugo poročilo pravi. Stalni svet Male antante se je sestel danes 24. jan. v Ženevi. Po proučitvi vprašanj, ki so na dnevnem redu, zlasti pa tistih, ki so o njih te dni razpravljali v Ženevi, so člani Male antante ugovorili, da imajo popolnoma enake poglede. Dan prihodnjega sestanka sveta Male antante bodo določili kasneje.

Izgredi v Siriji

Jeruzalem, 25. jan. AA. DNB poroča: V Damasku je ponovno prišlo do težkih izgrediv. Francoske policijske čete so morale s silo razgnati množice. Pomagalo jim je 10 težkih tankov, ki so večerj prišli.

Nove grške homatije

Kondilis žuga Venizelosu

Bivši grški regent in predsednik grške vlade general Kondilis je sprejel zastopnika Agencije Avala in mu izjavil med drugim:

Prepričan sem, da bo moja stranka in stranka g. Teotokisa, ki nastopata skupaj, zanesljivo pri volitvah dne 26. t. m. dobila večino. To velja zlasti za kraje v stari Grčiji. Izida pričakujemo s popolnim zaupanjem in mirom. Volilni izid bo potrdil naša predvidevanja.

Glede Venizelosu in njegovega povratka v Grčijo vam vnovič lahko potrdim, da ne bomo dovolili, da bi se zopet polastil oblasti. Venizelos ne more nikoli več postati glavna moč v Grčiji. Naš sklep v tem zvezi je tako trden, da bi nastopili proti Venizelosu samemu in vsakemu poizkusu, da se polasti oblasti, s silo. Brez dvoma vam je že to

znano. Sicer pa veste, da se Venizelos posebno ne bori in da se osebno ne izpostavlja. Poročila o nekakšni prevaranti akeiji bivših venizelističnih oficirjev nam ne zadajajo nobene skrbi. Če bi to mogli, bi ti oficirji sigurno kršili red in mir. Ker pa so že upokojeni, so brez moči in v vojaških krogih brez veljave. Bivši oficirji in sam Venizelos so zagrešili ostuden zločin, ko so v Grčiji povzročili mesečno vojno. Tega ne bomo pozabili.

Atene, 25. jan. b. Pri jutrišnjih parlamentarnih volitvah kandidira vsega skupaj 8 strank in bo izvoljenih 300 narodnih poslancev po proporcionalnem sistemu. Splošno se računa, da bodo venizelisti v Macedoniji in na vseh otokih dobili relativno večino, medtem ko je izključeno, da bi Venizelos dosegel kak večji uspeh v Grčiji.

Občni zbor Narodne galerije

Ljubljana, 25. jan.

Nocoj ob 6 je bil v prostoru Francoskega instituta v Narodnem domu občni zbor Narodne galerije, ki se ga je udeležilo lepo število odbornikov in članov te ustanove ter raznih predstavnikov. Bana dr. Natlačena je zastopal prosvetni del prof. Breznik, mestno občino pa dr. Stele. Navzočih je bilo tudi več umetnikov, med temi predsednik Umetniškega združenja G. A. Kos. Predsedniški govor dr. Windischerja pričel je na tretji strani.

Zanimivo poročilo, ki se je deloma strinjalo s predsedniškim poročilom, je podal tajnik univ. profesor dr. Izidor Cankar. Poročal je, da je NG sodelovala pri proslavi Strosmayerjeve galerije v Zagrebu ter ji poklonila delo Sternenskega slikarja, ki je poklonil NG lepo Peruško sliko. Ob nedeljah in praznikih, ko je vstop v NG brezplačen, je njene zbirke obiskalo 5540 obiskovalcev. Vstopnino je plačalo ob navadnih dnevih 345 obiskovalcev, številne skupine in šole ter ekskurzije tujcev pa so poslane v NG 1780 obiskovalcev. Izrekel je zahvalo predavateljem v NG, to je gg. Steski, dr. Maroltu, dr. Ložarju in dr. Sietetu. Nato je dr. Cankar navajal razne dobrotnike, ki so NG poklonili mnogo umetnin, med temi bansko upravo, mesto Ljubljana, knezoškofjski ordinariat, dr. Windischerja, ki je poleg drugih umetnin po-

klonil lepo zbirko 85 Kavčičevih risb, razna posejela župnišča, ki so izročila NG mnogo starih umetnin. Podrobno je obravnaval dr. Cankar vprašanje osrednje razstavne dvorane v Ljubljani, ker je dosedanj Jakičev paviljon nezadosten.

Izbrano blaginjsko poročilo je podal ravnatelj Mestne hranilnice dr. Pretnar. Iz njegovega poročila je razvidno, da so umetnine v NG vredne 265.000 Din, namreč toliko, kolikor so vključene v inventar. Revizorsko poročilo je podal dr. Krivic, na čigar predlog je bil podan odbor absolutorij, na predlog dr. Windischerja pa je bila izrečena blaginjska dr. Pretnarju pohvala.

Pri volitvah je bil z aplavzom ponovno izvoljen za predsednika dr. Windischer, za odbornike pa dr. Cankar, dr. Pretnar, profesor Sternenski, dr. Stele, prof. Santel, dr. Marolt, dr. Lukman, stolni dek. dr. Kimovec, dr. Gradnik, prof. A. G. Kos in dr. Ložar. Ves odbor je bil soglasno in z aplavzom izvoljen. Za revizorja sta bila izvoljena dr. Krivic in dr. Subić.

Pri slučajnostih je akad. slikar Jakac pripomnil, naj bi se NG zanimala tudi za umetnine umrlih mladih slovenskih slikarjev, kakor Gorjupa, Gorupa in drugih. Zlasti za slike Jozeta Gorupa grozi nevarnost, da bodo vse odšle v Francijo, tako da NG sploh ne bo nič ostalo. Občni zbor je bil nato zaključen.

Notranjska in sankcije

Gozd in živina sta redila našega Notranjca. Ves izvoz je bil usmerjen preko meje v Italijo. Kako težke čase je doživljala naša živinoreja, kako je v zadnjih letih propadala lesna industrija, o tem ve vsakdo dovolj. Ni pa dovolj znano vsej javnosti, kako strahotno je zadela Notranjsko nesreča, ko so zaradi sankcij nenkrat meje zaprle. Težko so prizadeli tudi drugi kraji, toda drugi so izvažali eno in drugo tudi kam drugam in ne samo v Italijo preko Raketa. Logaški okraj pa leži prav na meji in vse, vse je šlo čez italijansko mejo. In danes ne prodaja notranjski kmet nobenega lesa več in živino lahko kolje sam doma. Naj navedemo samo par podatkov brez vseh pretiravanj: 42 žag, malih in velikih je obstalo. Lesni delavci na žagah, razni gozdni delavci, ki bi prav v zimski dobi zaslužili, stoje na cesti. Vseh, stalnih in sezonskih je preko 1000. Preko 500 voznikov je vozilo les iz Starega trga na Raket, iz Meniškega preko Cerknice na mejo, iz Rovt v Logatec. Vse se je ustavilo. Prav te voznike so bile zimski zaslužek notranjskega kmeta, ki mora kupovati življenjske potrebščine, da se prebije čez leto. Zeleniške postaje Logatec, Raket so brez prometa, nakladalci in drugi delavci brez zaslužka. Iz občin Rovte, Dol, in Gorenji Logatec ter Planina je šlo dnevno do 400 litrov mleka čez mejo, danes je vse ustavljeno. Celo čevljarji pomočniki v Zireh so prizadeti, ker je tamkajšnja čevljarstva obrt izvažala zlasti težko obutev za gozdne delavce dol v Bosno. Gozdni delavci, ki so šli čez zimo na Hrvaško lesat, so letos brez zaslužka doma. Statistično se vsa beda, ki se je zgrnila čez Notranjsko, ne da podati. Kam boste šli kmeta, napol kmeta, napol voznika, kam denete onega kmeta, ki proda svoj les, ga sam obdela in sam popelje na postajo? Med kakšne delavce hočete uvrstiti kmečkega fanta, ki poleti dela na polju, pozimi pa v domačem gozdu?

Vsi ti, ki jih ne pozna statistika pri zavarovanju delavcev, vsi ti so vendarle danes v svojem življenjskem obstoju zadeti.

Kaj naj stori kmet, ki ne prodaja ničesar, ki ne pride do nikakega denarja, pa mora vendar svoje obveznosti izvrševati? Davkarja ne pozna ozirom in rubežni klub ter strahotni, ki je zavladala, ne pubežajo. Kmetje, o katerih nihče ne pomni, da bi bili kdaj kaj dolžni, so danes zarubljeni, ker niso mogli plačati davka. Vrhutega se draži vse, kar kmet potrebuje, naj bo to železo, naj bo to koruza ali pšenica, ki jo mora Notranjska kupovati!

Doslej še ni napravljenega prav nič, da bi bil oškodovan notranjski kmet za škodo, ki jo trpi zaradi sankcij. Vemo, da se naša mala država ni mogla izogniti pritisku Zeneve in da je morala — rada ali nerada — na tisto pot, na katero je Zveza narodov gnala eno, ki si ne morejo pomagati. Toda niso vsi kraji v državi prizadeti. Zato je dolžnost države, da tistim, ki so huje prizadeti, tudi izdatneje priskočijo na pomoč. Poudarjamo pa: doslej sem napravil v tej smeri niti en korak. Za škodo, ki se nam vrši v imenu države, zahtevamo nadomestilo.

Za najbednejše se obljublja menda nekaj koruze. To je, da se ohrani golo življenje. Toda s tem se ni popravljena gospodarska škoda, ki jo trpe ljudje zlasti v logaškem okraju. Škoda, ki nam jo je napravila država — četudi ne prostovoljno — naj država kompenzira z drugimi pomočmi. Belgrad in Ljubljana veta, koliko javnih del čaka na izvršitev prav na Notranjskem. Loška dolina, Cerkljsko jezero, obneje ceste, ki jih je meja pretirala, uravnava požarnikov, naprava in poprava vodovodov, vse kliče po javnih delih.

Na meji smo. Na straži za našo jugoslovansko državo smo. Ali naj bomo na mrtvi straži?

Narodna skupščina

Belgrad, 25. jan. m. V pogledu sabotiranja in obstrukcije od strani skupščinske opozicije je tudi današnja seja bila popolnoma enaka včerajšnji. Tudi na današnji seji so na razne načine demonstrirali slovenski pohorci, vsak na svoj način. Več treznostnih opozicijskih poslancev je pa mirno sedelo na svojih klopih ter obsojalo svoje kolege.

Nemir se je v dvorani dvignil takoj pri otvoritvi seje in čitjanju zapisnika. Skupščinska levica se je na vsi moč drla, češ, da se sejnega zapisnika ne more čitati, ker se danes seja nadaljuje. Zapisnik je bil prečitan med največjim hrupom. Takoj nato so se začeli javljati posamezni govorniki iz opozicije, vsi seveda k zapisniku, tako Vojislav Došen, ki je trdil, da se je včerajšnje glasovanje vršilo nepravilno.

Naslednji govornik je bil Voja Lazič, ki je govoril o včerajšnji resoluciji v pogledu razdolžitve kmetov, trgovcev in obrtnikov, ki jo je iz čisto demagoških ozirov predložila skupščinska opozicija. Ker je govoril o tej resoluciji, ne da bi se držal poslovnika, ga je predsedujoči prekinil. Naslednji govorniki so bili Nikola Kabašin Borivoj Gjurič (jevtičev), nato pa zopet Kabašin, ki je vdrugič govoril o izključitvi Dragiše Milovanovića iz seje.

Nato je Markič pozval dežurnega tajnika, naj prebere poročilo verifikacijskega odbora. Markič se pri tem ni oziral na vpilje opozicije. V največjem nemiru je tajnik prebral poročilo, ki ga je sprejela večina. Nemir je postajal vse večji in večji in povzročali so ga predvsem jevtičevci, ki so razbijali po klopih in tolkli po tleh z nogami. Predsednik je moral zvoniti s vsemi zvonci. Ob 12.30 je Markič prekinil sejo. Po dvajsetminutnem odmoru se je seja nadaljevala. Ker je pa nemir le še trajal, je sejo prekinil ter je napovedal prihodnjo sejo za 3. februar ob 10 dopoldne.

Belgrad, 25. jan. m. Prosvetno delo v Belgradu bo priredilo v proslavo 70-letnice rojstva velikega Slovenca in Jugoslavana dr. Janeza Ev. Kreka dne 17. februarja t. l. ob 8 zvečer v dvorani ruskega doma Krekov večer, na katerem bo predaval g. profesor Ivan Dolence, banski inšpektor za srednje šole v Ljubljani.

Gospodarska predkonferenca - priprava za današnjo

Ljubljana, 25. jan.

Danes ob 4 popoldne je bila v prostorih Zveze industrijev v poslopiju Zbornice za TOI predkonferenca naših gospodarstvenikov, zlasti onih iz lesne industrije. Predkonferenca se je bavila z vprašanji, ki jih bo jutri obravnavalo gospodarsko zborovanje v Trgovskem domu. Poleg slovenskih delegatov se je udeležilo predkonference tudi mnogo bosanskih in pa delegatov iz drugih krajev. Predkonferenca je predsedoval predsednik osrednje odbora za lesno industrijo, glavni ravnatelj »Sipada« in bivši gozdni minister dr. Ulanjšček. V glavnem je predkonferenca določila gospodarska temata in govornike za jutrišnje zborovanje ter obravnavala resolucijo, ki bo jutri predložena zborovalcem.

Minister Kožuli v Ljubljano

Belgrad, 25. jan. m. Na veliko gospodarsko konferenco, ki bo jutri v Ljubljani, je danes popoldne ob 2.40 odpoval tudi gradbeni minister dr. Kožuli. Z večernim vlakom pa je odšel trgovski minister dr. Vrbanič.

Krupp 80.000 delavcev

Pariz, 25. jan. AA. Havas poroča iz Essena: Čisti dobiček Kruppovih tovarn za leto 1935 znaša 10.341.000 mark. Odločeno je, da to leto ne bodo delili nobenih dividend, ampak se bo dobiček prenesel na nov račun. Povprečno število delavstva zaposlenega v letu 1935 v Kruppovih tovarnah znaša približno 80.000, to je za 15.000 več od leta 1934.

London, 25. januarja. AA. Reuter poroča iz Sangaja: Zaradi prodiranja zloglasnega razbojnika Holunga proti Kvejhanu, glavnemu mestu pokrajine Kvejhove, so misijonarji zapustili mesto v največji nagli in pobegnili v zapadna mesta. Med tolpami razbojnika Holunga in vladnimi četami se vrše krvavi boj. Vlade čete večinoma zmagujejo, ker so dobile okrepitev.

Domači odmevi

Našim socialpatriotom v spominsko knjigo

Naši socialdemokrati so kaj klavna politična družba. V bivši cesarsko kraljevi habsburški monarhiji so bili goli privešek nemške socialdemokracije, ki je naše sodruge na Kranjskem, Stajerskem in Koroškem vporabljal za to, da so krepko pomagali pri farški gonji in sramotanju vere in cerkve ter tulili v en rog s slovenskimi in nemškimi liberalnimi buržuji proti katoliški večini ljudstva, tam, kjer so pa bili Slovenci v boju zoper nemške nacionalce, so sociji slovenske krvi dosledno podpirali nemški vsegermanski nacionalizem skupaj z nemškimi stajerskimi in koroškimi sodruzi. Ob izbruhu svetovne vojne se je avstrijska socialna demokracija kot en mož pridružila dinastiji, generaliteti, plemstvu in nemškemu nacionalističnemu meščanstvu in z vsemi silami pihala v vojno trbento ter bila krvavemu kapitalističnemu imperializmu z vsemi svojimi delavskimi bataljoni na razpolago. Vojška bi sploh ne bila izbruhnila, če ne bi bili nemški in naši sodruzi tako enoglasno in nadušeno glasovali za vojne kredite; takrat so socialdemokrati nemški in avstrijski sodruzi od vojnih proklamacijah krivičnega Viljama in starega Franca Jozeta držali roke strumno ob hladnem sivu ter gromko zapeli »Gott erhalte« in »Heil dir im Siegeskranz!« Delavske trume so takrat korakale na razna morišča z blagoslovom marksističnih fuhrerjev druge internacionale. Naši avstrijski sodruzi so vzporedno z nemškimi v svojih listih, neizvezni slovenski marksistični tisk, z neznanostjo v nemo pomagali berlinskemu in dunajskemu generalštabu sramotiti slovensko Rusijo ter so hurosko pozdravljali vdor pruskih piklhabov v Rusijo, češ, da je zdaj odprta pot višji nemški kulturi med slovenske barbare, podobno tako, kakor danes opravičuje svojo imperialistično vojno v Afriki italijanski fašisti. Pruska in nemška birokracija sta takrat po pravici videli v drugi internacionali svojega najboljšega zaveznika in sta sodruge bogato nagradili z vidnim položajem v vseh socialnih institucijah države ter pomagali socialnodemokratskim bogovom do dobrih sinekur, tako da se je na primer veliki rdeči gromovnik Daszynski vozil po Poljskem s štirimi konji. Sele, ko se je uprl proti volji cesarske kraljevi socialdemokratskih vodij ljudstvo, ki je gladovalo in propadalo, je vodstvo druge internacionale obrnilo plašč in se v zadnjih urah centralnih velesil zopet spomnilo na program srojev Karla Marksa. V novi državi Jugoslaviji so naši sociji zopet bili na razpolago vsakemu protislovenskemu režimu ter živeli v tajnem zakonu z vsako jugoslovensko centralistično stranko, ki so socialistične vodje radevolje sprejemale tudi v vlado ali pa jih drugače honorirale; v protisluhu so generali druge internacionale v Jugoslaviji krotili nezadovoljno delavstvo, da ni postalo režimu prenevarno, ter so navdušeno propagirali jugoslovenski unitarizem. »Delavska politika« je smejala in smejala slovenstvo, napada voditelje slovenskega ljudstva in pobiti njihov slovenski krščanski program ter skuša slovensko idejo diskreditirati s tem, da jo slika kot »klerikalno«; sploh je popolnoma v službi framasovskega unitarizma belorajske, zagrebške in ljubljanske lože, medtem ko delavstvo zaman čaka rešitve iz svojega bednega položaja ob buržujskih socialistih, ki sedijo v Delavskih zbornicah in mlajšo tam prazno slamo marksizma. To je na vsak način velika boljša stvar za razmišljanje o preteklih in sedanjih časih, ki naj bi jih »Delavska politika« temeljito prešetala, kolikor se tiče za slovensko delavstvo takó zelo brezpladne politike naše socialne demokracije, namesto da brska po »Slovenstvu«, kaj je nisl pred dvajsetimi leti, ko je vladal eden največjih prijateljev dunajskega vodstva avstrijskih socialpatriotov, cesar Franc Jožef I., h kateremu je »sodrug« Pernsterforer tako rad hodil v fraku na avdijenco.

Politični zakoni in volitve

Minister za poljedelstvo Svetozar Stanković je na zborovanju v Novi Kanjiži izjavil, kakor poroča »Jugoslavenski Sever«: »Vlada namerava ves program, ki ga je tako jasno začrtala v svoji deklaraciji, izvesti v celoti. Vsi obljubljeni politični zakoni bodo, kakor sem že nekoč dejal, v kratkem izšli.« Na vprašanje, ali bodo kaj kmalu razpisane nove volitve, je dejal, da je na to težko odgovoriti. Iz tehničnih razlogov pa ni mogoče pričakovati, da bi bile razpisane še letos. Pozneje bomo pa že še videli. O izvenparlamentarni opoziciji pa je rekel, da ne predstavlja več take zgoščene celote, kakor jo je ob volitvah 5. maja 1935.

Začarani krog

Zdržena opozicija je imela celo leto do sredi zime shude in zborovanja, kjer so Hrvatje in Srbi govorili, kako edini in složni so v zahtevi po temeljiti preureditvi države. Ob razgovorih v Belgradu so sklenili, da se bodo v dnevih od 20.—30. jan. sešli v Zagrebu zastopniki srbskega z zastopniki hrvaškega dela združene opozicije in končno javno začrtali svoj program in določene opredelili svoje zahteve, s katerimi bi šli na pomlad pred narod, pred parlament in vlado.

Po vsem tem bi moralo biti danes v Zagrebu najbolj živahno politično življenje. Mesto tega je pa tišina in — razočaranje. Srbski del je namreč sporočil, samo pismeno, da njegovi zastopniki radi tehničnih zaprek ne morejo priti v Zagreb. Pa nič drugega. Hrvatski del je to razumel tako, kakor je treba razumeti: da so razgovori ali pogajanja ali karkoli preloženi za nedoločen čas. Ta čas pa je res zelo, zelo nedolgočen.

Tako je »združena« opozicija obstala na mrtvi točki. Misel o preureditvi države se je zataknila v grlu v trenutku, ko jo je bilo treba jasneje izraziti. Hrvatje poudarjajo, da ta zastoj ni nastal po njihovi krivdi in da za posledice ne bodo odgovorni. V »Politiki« pa je medtem izšel zelo nejasen in tolažeč članec, iz katerega je mogoče razbrati samo to, da so »dobro obveščeni« krogi mnenja, »da bi bilo sporazum lažje doseči, ako bi istočasno pomenil tudi vladno kombinacijo«. Včerajšnji »Obzor« pravi na to, da brez predhodnega jamstva za rešitev hrvaškega vprašanja o tem ni govora. »Dr. VI. Maček je jasno in kategorično izjavil, da je hrvaško vprašanje treba rešiti. Ako srbska izvenparlamentarna opozicija želi še pred volitvami stopiti v tako vladno kombinacijo, lahko to stori, toda na svojo odgovornost.« Seljačko-demokratska »koalicija« bo nadaljevala svojo borbo, dokler svojega programa ne izpelje.

Tako je pri nas zastala že marsikatera misel, o kateri smo upali, da bo državo korenito preuredila in jo ozdravila njenih notranjih boleznih. V trenutku, ko bi jo bilo treba začeti resno izpeljati, pa se — ustavi. — Ko bi bilo treba začeti izvajati samouprave po programu JRZ, so že vsi v upokojeni politiki s prestrašenim vpitjem: »Ne federacija! Federacija bi bila smrt za državo!« Ko je bil program razvlečen, nih še ni bilo nikjer, da

nes pa že govore »o porazu federalističnega programa« (kdo je poražen, ne povedo).

Zanesemo se, da vlada ni čakala, da bi ji »združena« opozicija sestavila program in da bo brez odmora šla za svojim namenom, čeprav si je »združena« opozicija privoščila odih. Upamo tudi, da je v svoji vlogi toliko doma, da ne potrebuje šepetalec kakor srbski del »združene« opozicije, ampak da ima svojo misel, ki je obenem misel milijonov državljanov, ki bi jo že radi videli — uresničeno! — Hrvatje bodo pa iz tega dogodka, ki utegne imeti huje posledice, kakor pa so si povzročitelji predstavljali, najbrž spoznali, da so iskreno za samoupravo samo tisti, ki imajo od sedanja ureditve gospodarsko, kulturno in politično škodo, vsi drugi pa so samo za »pomirjenje razmer«.

Sloga jači ...

Krogi JNS so izprevideli, sicer nekoliko prepozno, pa vendar, da pod svojo prvotno firmo ne morejo več med poštene ljudi, zato so se kar na lepem pojavili kot »pohorci«, na hodnikih narodne skupščine pa kot »Jugoslovenski nezavisni nacionalni klubi«, ki mu predseduje prota M. Božič iz Sarajeva. Pa so se tudi te nove firme že naveličali. Senator in glavni tajnik JNS g. dr. A. Kramer je prevzel hvalno nalogo, da z g. Uzunovićem, predsednikom JNS, prouči, ali bi kazalo zopet pojaviti se pod starim imenom s »Klubom Jugoslovanske nacionalne stranke«. V ta pripravljeni klub naj bi vstopila tudi gg. B. Jevtič in Velja Popović s »svojimi« poslanci, ker kakor pravi prota M. Božič, med to družbo in »pohorci« ni nobene načelne razlike, vsi so »unitaristi«. Nekateri pa privoščijo Jevtiču še nekoliko pokore, ker je 5. maja kandidiral kar pod svojim imenom, ne pa pod firmo JNS. Ilija Mihajlovič ima nalogo skrbeti za to, da se v vrste JNS zopet vrne tako potrebna sloga. — Tudi ustanavljanje, razbijanje, združevanje in preseljevanje klubov se pri nas imenuje »politično udejstvovanje«.

Sprememba občin

Belgrad, 25. jan. m. V današnjih »Službenih Novinah« sta objavljene odredbi o združitvi občin St. Jurij ob Ščavnici in občine Terbegovci in občini Gornja Radgona z občino Gornja Radgona — okolica. Z današnjim dnevom, sta uredbi dobili obvezno moč.

Pokojninsko zavarovanje rudarjev

Belgrad, 25. jan. m. Danes je bila rudarska anketa v Delavskih zbornicah. Na njej so bila zastopana razna ministrstva, nadalje inženjerska zbornica, industrijska zbornica, osrednji urad za posamezna dela ter 50 delegatov iz sledečih rudnikov: Vrdnik, Zenica, Trbovlje, Huda jama, Vares, Drmiš, Zagorje, Banjaluka, Breza, Ravna reka, Donje Ledanje, Klenovci, Jesenice, Ivanec, Senjski rudnik, Sisevac, Bare, Jarando, Bor, Treпча in Mostar. Jugoslovansko strokovno zvezo v Ljubljani so zastopali na tej anketi gg.: Jože Rozman, Lešnik Alojzij iz Hude jame, Gasser Albin za kovinarje na Jesenicah in Lombardo Peter za JSZ.

Na anketi so bili predvsem referati v sanaciji rudarskega pokojninskega zavarovanja, o preprečevanju nesreč v rudnikih in o upravnem ter socialnem položaju rudarjev. Po podatkih ministrstva za gozdove in rudnike za l. 1934 je umrlo na delu 179 rudarjev, težko ranjenih je bilo 320, lažje ranjenih pa 4901. Vzrok nesreč je v prvi vrsti strupeni plin metan, na drugem mestu pa rušenje zemskih plasti. V topilni industriji, izdelovanju surovega železa in surovega bakra sta našla smrt dva rudarja, 17 jih je bilo težko ranjenih, 527 pa lažje.

Te številke dovolj jasno govorijo, v kakšnem stanju so naši rudniki, zlasti oni na jugu. To vprašanje je treba čimprej rešiti in o njem dovolj informirati merodajna mesta. V tem pogledu bodo zvečer sprejete tudi posebne resolucije, ki bodo poslale vsem merodajnim krogom.

PH izplačuje kupone

Belgrad, 25. januarja. AA. Počenši s 1. februarjem t. l. bodo Poštna hranilnica in njene podružnice v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju ter vse pošte v državi izplačevale kupon št. 14 obveznic in pol odstotne vojne škode. Pošte bodo izplačevale na dan največ deset kuponov posameznikom, preko tega števila bo pa izplačevala Poštna hranilnica ali njene podružnice.

Da se prepreči nepotrebno čakanje obistva pri blaginjah, in olajša in pospeši delo, se opozarjajo vsi lastniki, ki imajo več kot po 200 kuponov, da jih pošljejo po pošti v vrednostnem listu Poštni hranilnici ali njeni najbližji podružnici. Poštna hranilnica in njene podružnice bodo te kupone po tistem vrstnem redu, kakor bodo prihajali, pregledale in njihovo protivrednost posale po pošti pošiljalec, ali pa bodo odobrile znesek njegovemu čekovnemu ali hranilnemu računu.

Kupone je treba izročiti s seznamom serijskih števil, ki ga podpisuje pošiljalec kupona s točno navedenim naslovom.

Osebnosti

Belgrad, 25. jan. m. Poštni minister dr. Branko Kaludjerić je podpisal odlok, s katerim sta postavljeni za pogodbeni poštarici Roža Gašperić v Tržiču in Eleonora Krakar pri Sv. Miklavžu pri Ormožu.

DRAMA — začetek ob 20

Nedelja, 26. januarja ob 15: Trije vaški svetniki, Izvo. Globoko znižane cene od 30 Din navzdol. Ob 20: Moliere, Izvo. Znižane cene od 34 Din navzdol.

Ponedeljek, 27. januarja: Siromakova jagnje, Red B. Torek, 28. januarja: Zaprt. Sreda, 29. januarja: Pesem s ceste, Red C. Četrtek, 30. januarja: Dies Irae, Premiera, Red Četrtek.

OPERA — začetek ob 20

Nedelja, 26. januarja ob 15: Traviata, Izvo. Znižane cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: Carmen, Gostuje tenor Marij Simec, Izvo. Ponedeljek, 27. januarja: Zaprt. Torek, 28. januarja: Kraljica Ljubljane, Red A. Sreda, 29. januarja: Carmen, Red Sreda. Četrtek, 30. januarja: Madame Butterfly, Gostuje pevalnica sofske opere Jovović-Kovačevića, Izvo.

VARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 26. januarja ob 15: Malomeščani, Globoko znižane cene. Znižanje. — Ob 20: Poljska kri, Globoko znižane cene. Znižanje. Ponedeljek, 27. januarja: Zaprt. Torek, 28. januarja ob 20: Bajadera, Red C. Sreda, 29. januarja: Zaprt. Četrtek, 30. januarja ob 20: Fest Gostovanje Gine Debevea, Znižane cene. Znižanje.

Gospodarska konferenca v Ljubljani

Ministra dr. Janković in dr. Krek že prišla v Ljubljano

Ljubljana, 25. januarja.

Posebno pozornost, ki jo sedanja vlada izkazuje Sloveniji, najbolj prizadeti pokrajini v državi zaradi sankcij, izpričuje najbolj dejstvo, da se jutrišnjega gospodarskega zborovanja udeležijo tudi zastopniki vlade, od katerih sta dva dospela že danes dopoldne v Slovenijo. Slovenski javnosti, posebno našim čitateljem, je znano, kako ogromno gospodarsko škodo trpi Slovenija zaradi izvajanja sankcij in kako nujna je odpomoč naši deželi. Da vlada misli resno in da se zaveda, kaj Slovenija od države v tem obupnem položaju pričakuje, priča obisk gg. ministrov najbolje.

Minister Janković se po prihodu pozdravlja z banom dr. Natlačenom

Z belgrajskim brzovlakom ob 9.37 sta dospela v Ljubljano gg. minister dr. Krek in minister za gozdove in rude Janković. Na kolodvoru so oba predstavnika vlade pričakovali predstavniki tukajšnjih oblasti, tako ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen, ministra Jankovića pa še posebej rudarski poglavar ing. Močnik in načelnik rudarskega oddelka ing. Šivie. Oba ministra sta se na postaji prijazno pozdravila z vsemi tukajšnjimi predstavniki. Minister dr. Krek je ostal v Ljubljani, minister Janković pa je nadaljeval vožnjo na Jesenice, kjer si je ogledal tovarno Kranjske industrijske družbe, nato odšel na Bled, v večernih urah pa se vrnil v Ljubljano.

Izjava ministra Jankovića

Minister Janković je na Zidanem mostu spregel v svoj vagon poročevalca »Slovenca« in mu v razgovoru podal naslednjo izjavo: »Prepričan sem, da bo sedanja gospodarska konferenca v Ljubljani dala dobre rezultate ter da bo pomagala olajšati krizo, v katero je zašla dravska banovina.

Sedanja kriza obsega vse stanove in zadeva vse pridobitne kroge, vendar pa sem bil poklican, da skličem konferenco radi tega, ker sta prav gospodarstvo in rudarstvo, torej panogi mojega resora, najbolj prizadeti. Sedanja konferenca ima namen najti čim boljši izhod iz krize za vse pridobitne kroge in za naše splošno gospodarstvo. Zaradi tega so bili povabljeni na konferenco tudi ministri drugih resorov, zlasti pa ministri za javne gradnje. Kar se tiče lesne industrije, sem mnenja, da je sedaj pravi trenutek, da jo vsestransko podpremo, toda ne samo z ekonomskega, temveč posebej tudi s socialnega stališča. Socialno stališče je tembolj važno, ker lesna industrija preživlja na tisoče družin, te družine pa so sedaj brez posla, brez zaslužka in brez kruha. Na konferenci bom razložil, kaj misli kraljevska vlada ukreniti za omiljenje te krize.

O političnih razmerah v Sloveniji je g. minister izjavil:

»Zelo sem zadovoljen, da prihajam v del naše države, kjer je že davno izvedena popolna organizacija naše stranke in veselim se, da bom imel poleg udeležbe na gospodarski konferenci tudi priliko sestati se z mnogostevilnimi svojimi političnimi prijatelji iz dravske banovine.«

Dnevni red gospodarske konference

Danes ob 16 je bila v knjižnici Zbornice za TOI predkonferenca. Na tej konferenci so razpravljali o razporeditvi referatov in govornikov. Konferenca je obravnavala: stanje izvoja lesa iz naše države, zlasti iz dravske banovine po 18. nov., ko so stopile v veljavo sankcije. Dalje je konferenca obravnavala položaj gozdnega gospodarstva in lesne proizvodnje. Končno je sklepala konferenca o ukrepih, ki so potrebni za likvidacijo starih klirinških terjatev, dalje o finančnih in fiskalnih ukrepih, o tarifnih in prometnih ter trgovinskih ukrepih v resoru ministrstva za gozdove in rude.

Tudi minister Kožulj pride

Kakor znano, je trgovinski minister dr. Vrbančič, ki je obljubil svojo udeležbo na gospodarskem zborovanju, medtem obel, tako da je njegova udeležba sedaj dvomljiva. Pač pa pride minister za javne gradnje dr. Marko Kožulj, katerega prihod se pričakuje za nočjo z večernim vlakom, oziroma za jutri z dopoldanskim brzovlakom. Verjetno je, da pride tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetkovič.

Med drugimi se udeležijo gospodarske konference številni predstavniki gospodarstva iz vse države, zlasti pa gozdarstva. Tako je za nočjo napovedan prihod dr. Ulmanskega, bivšega ministra za gozdove in rude, generalnega direktorja naše največje lesne industrije »Šipac« ter predsednika Osrednjega odbora lesne industrije kraljevine Jugoslavije.

Naša javnost, zlasti gospodarstvo, posebno pa lesna industrija v državi, zlasti v Sloveniji, pričakujejo od te konference uspešnih lekov proti sedanjemu obupnemu stanju.

Minister Janković in dr. Krek v razgovoru na ljubljanskem kolodvoru po prihodu vlaka

Občinske volitve v Mošnjah

Tudi občina Mošnje bo prav kmalu pomedla ostanke razbite JNS. Od Mošenj se je namreč odcepila Dvorska vas in se priključila novo ustanovljeni občini Begunje. Zato je kr. banska uprava razpisala občinske volitve v Lescach, Begunjah in Mošnjah. V Begunjah in Lescach so se volitve vršile 19. t. m. V Mošnjah pa bomo stopili v vrsto občin, ki so izrekle zaupanje dr. Korošcu, 2. februarja. Vloženi sta že dve listi. Nosilec liste JRZ je g. Silvester Pangerc, ugleden gospodar s Spodnjega Otoka. Za JNS je sestavil listo dosedanj g. župan Valentin Tonejc, in sicer iz samih dosedanjih članov občinske uprave. Našim ni treba dosti agitirati. Štirje shodi, ki jih je priredila kraljeva organizacija JRZ na Brezjah, v Mošnjah, Lescach in Ljubnem, so pokazali, da jih je prav malo, ki še odobravaljo paševanje JNS močotcev. Nasprotniki sedaj nočejo več slišati o kakšni JNS, danes se imenujejo gospodarske. V teh letih so se gotovo dobro naučili gospodariti, ker so po dosedaj še nepreklicanih vesteh precej zagospodarili. To je najbrž pokazala tudi revizija, ki jo je banska uprava odredila za našo občinsko upravo. Tri dni, 15., 16. in 17. januarja, se je mudil revizor na občini. Marsikaj zanimivega je moral odkriti, da so 22. t. m. dobili vsi odborniki od banske uprave razrešilno pismo, ker je občinska uprava razpuščena, odbor pa brez uprave ne more delati. Kako so naivni občinski možje, ko jim že v grlo voda teče. Zadnje dni so se pri agitaciji posluževali celo osebe gospoda revizorja. Ker jim ta ni dal nobene uradne izjave o izidu revizije, so že menili, da je našel vse v redu in prezrl napake. Bahali so se celo, da so bili po končani reviziji pohvaljeni. Sedaj pa imajo pismeno pohvalo od g. bana v obliki upokojitvenih dekretov.

Tem možem kar v glavo ne gre, da se bodo prav kmalu morali umakniti. Kakor se na pogorišču še zadnjič dvigne velik plamen, potem pa počasi ogenj zamre, tako so ti ljudje še poslednjič napeli vse sile pri agitaciji. Polni obljub prihajajo med naše ljudi, ki so jim bili v teh letih nepo-

znani, včasih s takimi obljubami, da postajajo kar smešni. Kdo jim bo verjel, da, če bomo volili g. Tonejca, nam bodo znižali davki? Posebno so ta čas radodarni z mlekom. V svoje strankarske namene izrabljajo mlekarstvo zadrugo v Zgornjem Otoku. Takole obljubljajo: Če boš nas volil, bomo pri tebi jemali mleko. Ali pa grozijo, da bodo mleko drugod jemali, če kdo ne bo volil g. Tonejca. Brezposelnim obljubljajo delo, celo z Jesenicami, pravijo, da imajo zveze, kjer jih bodo spravili v tovarno. Če je g. Tonejc res toliko za brezposelne, naj bi to pokazal v letih svojega županovanja! Dokazano je namreč, da so bili pri javnih delih zaposleni njegovi odborniki in celo člani občinske uprave, ki nobeden od njih ni brezposeln; najpogostejši pa so bili dosledno prezrti, samo zato, ker niso trobili v JNS rog. Če je g. Tonejc res tako socialen, kot se te dni hvali, zakaj je celo leto zavlačeval gradbeno dovoljenje g. Antonu Globočniku iz Mošenj, našemu somišljeniku, kjer bi marsikateri brezposeln dobil delo? Zakaj je komisijski oglel za gradnjo g. Globočniku napovedal šele na priitis g. revizorja iz Ljubljane?

Praveč dobro poznamo njihove obljube in prehidmo smo čutili njihovo maščevalno knuto, da bi jim danes še kdo verjel. Vaših groženj, gospodje, se ne bojimo, vašim obljubam se smejemo.

2. februarja pa bomo volili, kakor nam nakazuje naše prepričanje, ki ga ne prodajamo za sledečo lečo.

Naknadno smo prejeli še sledeče poročilo: Izid revizije pri upravi občine Mošnje je bil tak, da je bila 20. jan. 1936 občinska uprava, katero so tvorili: Valentin Tonejc, predsednik; Jože Ambrožič, Anton Frelih, Jakob Cotelj, Silvester Golmajer in Ivan Gogala, vsled nerednosti pri izvrševanju občinskih poslov razrešena. Ker imenovani možje zaenkrat ne morejo kandidirati, pa so bili vpisani tudi na novi že vloženi in potrjeni list JNS, so se morali umakniti drugim somišljenikom.

Zvest prijatelj nikoli ne razočara...

Pri pranju perila in čiščenju v hiši se takoj spozna po kakovosti. Pri nakupu pa po dveh važnih znakih: imenu, »Schicht« in varnostni znamki »Jelen« na rdečem ovitkul

SCHICHTOVO

Terpentinovo milo

domači izdelek

... ampak izrečno pristno zahtevati!

Pomen naše Narodne galerije

V soboto, 25. t. m. je bil občni zbor Narodne galerije v Ljubljani. Ob tej priliki je njen predsednik g. dr. Franc Windischer, ki je zbor otvoril, imel govor, v katerem je, potem ko je med splošnimi aklamacijami predlagal brzovojni pozdrav Nj. Vel. kralju Petru II. in kr. Vis. knezu namestniku Pavlu ter se spomnil pokojnega kralja, izjavil sledeče:

Narodna galerija je sedaj v svojem ograjenju in svojih temeljih dovršena. Dopolnjevanje bo pa vedno potrebno. V sedanji obliki je Narodna galerija lepa kulturna ustanova in dostojno predstavlja našo likovno umetnost. Naš ponos in našo ljubezen zasluži. Ko dobimo Akademijo znanosti in v Akademiji znanosti in v Narodni galeriji svoj kulturni Triglav.

Narodna galerija last vsega ljudstva.

Vsak del te odlične kulturne trojice bo Slovincem svet. Narodna galerija potrebuje ljubezni in spoštovanje vsega našega naroda. Doslej še ni tistega odziva in tiste podpore vse naše javnosti, ki je taki ustanovi potrebna. Za mal narod so kulturne ustanove kakor Narodna galerija eminentne važnosti, njih kvalitativni izbrani so posvečati vso pozornost. Naš narod mora izpolniti prepričanje, da je Narodna galerija njegova last in njegov ponos. Zanimanje za Narodno galerijo je treba zaneseti v vse sloje našega naroda. Več nego sedaj je treba o njej govoriti v naši javnosti, pisati moramo o njej v našem časopisju vseh vrst. Vodstvo Narodne galerije in ljubitelji umetnosti naj budo in goje v našem narodnem občestvu zanimanje, spoštovanje in ljubezen za to veliko kulturno dobrino s članki, s predavanji, z obiski, z ogledi, z razstavami Narodna galerija mora biti posvečen hram naše umetnosti, ki bodi trajno v živi dotiki z življenjem, visoko nad tencjem vsakdanjosti. Ne sme biti začarani grad, ne sme biti tajinstven muzej, ne spominska galerija, živahna shodnica našega naroda bodi! Zanimanje nikjer ne nastaja samo po sebi, buditi ga je treba in skrbno negovati. Mnogo truda, mnogo trenja, mnogo neodjenljivje energije je bilo, da smo dali Narodni galeriji sedanjo lepo obliko. Mnogo umetnin je sedaj zbranih v Narodni galeriji, ali je še mnogo legepa doma in drugod, kar spada v Narodno galerijo, da postane popolna. Izpopolnjevanje pa se mora trajno Zbirke umetnin v Narodni galeriji v sedanji obliki so sinteza. V Narodni galeriji je sedaj mnogo umetnin naše banovine, našega narodnega muzeja, mestne občine ljubljanske, knezoškofijskega ordinariata. Z velikim razumevanjem nalog Narodne galerije so nam dali na razpolago iz svojih zbirk veliko in lepo število slik in plastik. Zasebno munificenco neradi pogrešamo.

Bogastvo obvezuje.

Za kulturne naprave, kakor so galerije in muzeji, je treba srca in ljubezni. Narodna galerija je še mlada naprava. Nima v davni segajočih tradicij. Zato res ne smemo takoj v začetku biti preveč zahtevni in nas ne sme nikdar zapustiti potrebnost prizadevanja, da vzbudimo za njo čim širši interes v naši javnosti. Privatne darežljivosti zelo pogrešamo pri svojem konstruktivnem delu. Moja želja bi bila, da se nam posreči prepričati naše veljake o tem, da je treba sredi vsakdanjega življenja misliti ne samo na pridobivanje in ohranitev gmote, marveč, da je treba tistim, ki jim je bila sreča mila, pomagati drugim ter pri graditvi reprezentativnih kulturnih naprav svojega naroda dejansveno sodelovati. Kakšna razlika je sicer med tujim veljakom in lastnim inovitim človekom, če le-ta nima srca za socialne in kulturne potrebe svojega naroda! Francozje ne reko samo noblesse oblige, marveč tudi richesse oblige. Narodna galerija si želi velikodušnih dobrotnikov, ker izkušnja pri drugih narodih zgovorno in prepričevalno dokazuje, da brez zasebne darežljivosti, oprte na razumevanje za kulturne potrebe, ni mogoče zgraditi velikih in popolnih kulturnih ustanov.

Imejmo srce za naše umetnike!

Z buditvijo in nego zanimanja za umetnostne dobrine podpiramo tudi svoje žive umetnike. Položaj naših likovnih umetnikov vseh vrst ni zadovoljen, težaven je in skrbni poln. Razstave naših sodobnih umetnikov potrebujejo živahnega odziva

v našem narodu. Obisk naših razstav ni zadosten. Med obiskovalci žal pogrešamo mnogo takih, ki bi mogli umetnine tudi kupiti. Kaj pomaga umetniku posmrtna slava! Tudi on samo enkrat živi in za življenja ni zanj dovolj pohvalna kritika. Umetniki potrebujejo dejanske podpore javnih mest in zasebnikov. Lepo je ogrevati se za umetnost, pozdravljati ljubitelje umetnosti, kjerkoli so, toda ne smemo pozabiti, da brez naših živih umetnikov ni naše moderne slovenske umetnosti. Za mlad, stremeč narod je prav posebno treba ljubezni in srca ter odprte roke za likovno umetnost živih umetnikov.

Sredstva Galerije so skromna.

Narodna galerija je zbirka umetnin v prvem redu. V njeni prostori sprejemamo dela starih in živih umetnikov, toda samo izbrana dela spadajo v našo javno zbirko. Zastopnost v zbirki javne galerije je cilj in ponos umetnika. Moje stremenje je vedno bilo da so naši umetniki svojim delom primerno pravično in častno zastopani. Res pa je, da javne galerije ne morejo same, tudi če imajo obilnejša sredstva od naših, sprejemati cele produkcije likovne umetnosti, ker morajo izbirati in sprejemati samo kvalitativna dela. Pri zbiranju umetnin absolutno potrebujejo podpore ne samo naših javnih mest, ampak tudi privatnih dobrotnikov. Iz poročila tovariša blagajnika izprevidite, kako skromna so sredstva, s katerimi razpolagamo. Kdor ima pred seboj naše današnje zbirke in pravično ocenjuje delo Narodne galerije, se bo moral čuditi, kako je mogoče v razmeroma kratkem času dovršiti tako velike in tako različne zbirke.

Naša denarna vrela so ponižna. Svoja sredstva dobivamo od naše banovine, od mesta Ljubljane in Maribora. Razen teh so naši denarni dohodki iz zasebnega vira zadnji dve leti komaj omembe vredni. Moja iskrena želja je, da bi skoraj smeli pozdraviti goste vrste novih ustanovnikov. Razmišljali smo tudi o tem, kako bi mogli razširiti svoje razstavne prostore, ki so danes že tesni. Ker je dejstvo, da ima naša umetnost za današnje razstavne potrebe v Jakopičevem paviljonu, ki je sedaj last mestne občine, vse preskromne prostore, se je po inicijativi profesorja I. Cankarja ponovno že razpravljalo o tem, da bo treba misliti na novo moderno zgradbo za umetniške razstave v Ljubljani. Kar se tiče razstavnih prostorov, je dejstvo, da smo zelo zaostali v primeru z drugimi kulturnimi središči v naši državi. Brez optimizma, brez potrpežljivega dela trnjevega prizadevanja si je kulturno delo težko misliti. Vodstvo Narodne galerije ima dovolj optimizma in tudi dovolj vztrajnosti, pa je prepričano, da dobi v doglednem času naša likovna umetnost prostore dostojne in primerne njeni kulturni važnosti v naši beli Ljubljani za svoje razstave kakor tudi prostore za stalno prodajalnice slik in plastik naših modernih umetnikov. Prosvetni oddelek mestne občine Ljubljana, Društvo likovnih umetnikov in naš upravnik gospod Ivan Zorman, so temu vprašanju posvetili že mnogo dela. Narodna galerija ni samo zbirala in urejala svojih zbirk, kar je njena glavna naloga. Po svojih skromnih močeh je rada podpirala prizadevanja tako obstoječih organizacij likovnih umetnikov kakor tudi posameznih umetnikov. Naš upravnik gospod Ivan Zorman je ponovno dokazal svojo veliko sposobnost pri aranžiranih ljubljanskih razstavah.

Narodna galerija je ponos vse Slovenije.

Gospoda, rekli smo že, da so naše zbirke v svojih temeljih gotove. Gostje, ki so poznali umetnosti in umetnostnih zbirk, nam izrekajo kar po vrsti svoje priznanje. Brez samohvale smemo reči, da je Narodna galerija dika in ponos naše Slovenije in naše Ljubljane. Popolna seveda še ni in mora biti naše stremenje, da jo dovršujemo v mejah svojih razpoložljivih sredstev. V tem pogledu je v našem odboru bil ponovno govor o tem, da bo treba misliti na to, da dobimo posebno moderno galerijo, ki naj bi morda sprejela vse vsa dela po velikem razdobju naših impresionistov. Razmišljali smo tudi o tem, kako bi mogli razširiti svoje razstavne prostore, ki so danes že tesni. Ker je dejstvo, da ima naša umetnost za današnje razstavne potrebe v Jakopičevem paviljonu, ki je sedaj last mestne občine, vse preskromne prostore, se je po inicijativi profesorja I. Cankarja ponovno že razpravljalo o tem, da bo treba misliti na novo moderno zgradbo za umetniške razstave v Ljubljani. Kar se tiče razstavnih prostorov, je dejstvo, da smo zelo zaostali v primeru z drugimi kulturnimi središči v naši državi. Brez optimizma, brez potrpežljivega dela trnjevega prizadevanja si je kulturno delo težko misliti. Vodstvo Narodne galerije ima dovolj optimizma in tudi dovolj vztrajnosti, pa je prepričano, da dobi v doglednem času naša likovna umetnost prostore dostojne in primerne njeni kulturni važnosti v naši beli Ljubljani za svoje razstave kakor tudi prostore za stalno prodajalnice slik in plastik naših modernih umetnikov. Prosvetni oddelek mestne občine Ljubljana, Društvo likovnih umetnikov in naš upravnik gospod Ivan Zorman, so temu vprašanju posvetili že mnogo dela. Narodna galerija ni samo zbirala in urejala svojih zbirk, kar je njena glavna naloga. Po svojih skromnih močeh je rada podpirala prizadevanja tako obstoječih organizacij likovnih umetnikov kakor tudi posameznih umetnikov. Naš upravnik gospod Ivan Zorman je ponovno dokazal svojo veliko sposobnost pri aranžiranih ljubljanskih razstavah.

Nato je predsednik dr. Windischer izrekel za hvalo vsem, ki so podpirali prizadevanja za obstoj in procvit naše Narodne galerije.

Drobne novice

Nj. Vis. knez namestnik na poti skozi Ljubljano

Ljubljana, 25. jan. Danes dopoldne je Nj. Vis. knez Pavle po-oval skozi Ljubljano. Kakor znano, se knez namestnik Pavle udeležil kot zastopnik naše kraljevske hiše in reprezentant naše države pogreba pokojnega angleškega kralja Jurija V., ki bo v torek v Londonu. Dvorni vlak je dospel v Ljubljano ob 9.44. Na kolodvoru so kneza Pavleta pričakovali zastopniki tukajšnjih oblasti z banom dr. Natlačenom na čelu. Knez Pavle ni izstopil. V 10 minutnem odmoru se je ban dr. Marko Natlačen pogovarjal z ministrom dvora Antičem ter s prvim adjutantom Nj. Vel. kralja Petra generalom Colak Antičem. Po odmoru je dvorni vlak nadaljeval vožnjo.

Koledar

Nedelja, 26. januarja: (3. nedelja po Razglasenju Gospodovem). Polikarp, škof; Pavla, vdova. Ponedeljek, 27. januarja: Janez Zlatoust, cerkveni učenik.

Osebnosti

— Premišljen je iz Zagreba k finančnemu ravnanstvu v Ljubljani finančni konceptni pripravnik A. Alojzij Zork.

— Poročil se je v Studencu pri Sevnici gospod Nande Kragelj, posestnik in gostilničar v Vranju pri Sevnici, z gospodično Justo Jančev, hčerko ugledno kršćanske družine gosp. Alojzija Janca, pos. gost. in predsednika občine Studenec. Bog daj obilo sreče!

Nesnaga se ne da skrtati. Zakaj?

Ker se umazanost ne drži samo na površju perila, temveč je tudi v njegovi notranjosti. Obila in gosta bela pena Zlatorogovega terpentinovnega mila pronica pri pranju tudi skozi vmesne prostorčke tkanin in z lahkoto odloči vsako nesnago. Perilo je po pranju kakor novo, snežno belo in duhteče.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Novi grobovi

† Jože Sircelj. V Mokronogu je izdihnil svojo dobro dušo v starosti 84-let g. Jože Sircelj, ki je bil daleč znan po lepi Dolenjski in v slovenski družbi sploh. Spadal je med tisti slovenski rod, ki se je boril za slovensko ime in jezik proti nemščini. Kot trgovski sodnik v Brežicah, ki so bile deset in desetletja skoro popolnoma »nemške«, je rajni Jože bil prvi tenor slovenskega pevskega društva, kateremu je bil duša. Nato je v Mokronogu ustanovil trgovino, ki nesporenje slovi tudi danes pod vodstvom njegovega drugega sina, priljubljenega g. Srečka. Njegov prvi sin je bil Jože, ki je med vojno komandiral prvi jugoslovanski polk v Srbiji in je kot kapetan naše armade umrl v Ljubljani leta 1931. Njegov tretji sin Darko pa je postajal častnik. Pokojnik je imel pristen, naraven humor, ki ga ni zapustil do zadnjega diha. Zato se je prikupil vsem brez razlike in imel povsod same prijatelje, ki jih je razveseljevala njegova segava dolenska beseda in dobrosrčna narava ter izredna gostoljubnost. Njegov pogreb je danes ob 14.30 v Mokronogu. Z njegovo rodbino in mnogostevilnimi prijatelji pa žalujemo tudi mi Naj v miru počiva!

VERMOUTH

boljši od vsake inozemske znamke

dobite pri trvdki

PERO KOLIČ - DUBROVNIK

veletrgovina z vinom

VZOREC NA ZAHTEVO 2 orig. steklenici po 1 liter franco poštnina in pakovanje Din 80.—

† V Ljubljani je umrla gospa Ana Klinec voj. Brankovič, bivša trgovka in posestnica v Gorici. Svoja stara leta je preživela pri svoji hčeri g. Angeli Suble, vdovi po poštnem kontrolorju. Pogreb blage pokojnice bo danes ob pol 3 popoldne iz hiš čezalosti, Resljeva cesta 12, na pokopališče k Sv. Križu. Naj ji sveti večna luč! Zalujocim naše sožalje!

† V Ljubljani je v državni bolnišnici umrl večeraj Lovro Zupan, 16-letni sin celjarskega mojstra g. Lovra Zupana, za posledico vrane bolezni. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 3 izpred mrtvašnice drž. bolnišnice. Cenj. rodbini naše sožalje!

† Griže v Savinjski dolini. V torek, dne 21. t. m. so položili na tamkajšnjem farnem pokopališču k večnemu počitku nenadoma preminula farana Zganka Valentina, posestnica na Britnem selu, in Govejške Terezijo, rojena Marinc posestnica iz Sv. Pongrace. Usoda je hotela, da sta

oba umrla na en dan zadeta od kapi. Pokojni Zgank je bil še pri rani sv. maši, prišedi domov, mu je pa postalo slabo, zgrudil se je in izdihnil. — Ko je zaznala za njegovo smrt Terezija, ki je bila tašča sinu pokojnega, ji je ravnotako postalo nedoma slabo in je po eni uri, dana se v poslednje olje, umrla. Oba pokojnika sta bila verna katoličana in sta pogosto prejela svete zakramente, tako da ju smrt ni našla nepripravljena za večno pot. Kako sta bila oba priljubljena daleč na okoli, je pokazal njihov pogreb, katerega se je udeležila nepregledna množica iz bližnje in daljne okolice. V žalnem sprevodu je korakala pred krsto godba na pihala ter gasilska četa iz Zabukovce, s svojo novo zastavo. Pogreba se je udeležilo tudi uradništvo drž. premogovnika v Zabukovci in učiteljstvo iz Griž. Po sv. maši se je od pokojnikov poslovil z ganljivim govorom župnik Kosi Jakob, nato pa so cerkveni pevci pod vodstvom g. organista Rojnika zapeli žalostinko. Naj jima sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje.

† Na Bohinjski Beli je 24. januarja 1936 je umrl uradnik g. Franc Gerbec v najlepši moški dobi, star 30 let. Kot uradnik je bil nastavljen na postaji Bled, pa je vsled težke bolezni začasnoma stanoval na Boh. Beli. Več let je služboval kot uradnik v Banatu na jugoslovanski-romunski meji kot upravnik postaje. V izredni naporni službi kot postajenacelnik je dobil bolezen, vztrajal je težko bolan na svojem službenem mestu in dosegel začasn dopust in premostitev šele, ko je bilo njegovo ozdravljenje brezupno in je imel vročine 40 stopinj. Zapušča gospo in dva mala otroka. Pokojnik je bil gojenec zavodov v St. Vidu, izredno blag in dober, do zadnjega je ohranil vse zavodarske ideale. Pogreb njegov bo v soboto ob 3. Večni pokoj njegovi duši! Zalujocim naše iskreno sožalje.

Bitezniku, dr. Vj. Gortanu, dr. Iv. M. Coku, prof. Bačicu in ostalim. Sploh pa vsem, ki so se me spomnili pisмено ali ustmeno in podpisakem »zlate knjige«; cerkvenim pevci in drugim vernikom na Sp. Berniku in drugod. Ne bom pozabil ponavljati prošnje, izrečene Materi dobrega sveta na dan jubileja. — Jožef Grašič, zlatomašnik.

— Občinski zakon, Zakon o volilnih imenikih — Uredba o sestavi kandidatih list obsega knjižica: Za občinske volitve, ki stane navezana Din 5.—. Ker se vrše v mnogih občinah sedaj ponovne občinske volitve — opozarjamo vse zainteresirane, to so občani-volilci na ta zakon. Naročila sprejema Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— Redna letna skupščina Zdravniške zbornice bo v nedeljo, 2. februarja ob 9 dopoldne v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti v Ljubljani. Dnevni red je objavljen v Glasilu Zdravniške zbornice. Udeležence skupščine je dovoljena polovična vozna od 30. jan. do 5. februarja. — Začasni odbor.

Pri težki stolici

napetosti, glavobolu vsled zaprtja očisti ena do dve čaši naravne

FRANZ-JOSEFOVE

grenke vode prebavne organe **FRANZ-JOSEFOVO** vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

— Dolenjska srotišnica. Zanimanje za naše gibanje je vedno večje. Razposlale smo prošnje 120 občinam, naj bi v bodoči svoj proračun stavile primerno postavko tudi za našo srotišnico. Par občin nam je že sporočilo, da so na svojih sejah sklenili podpreti dobro stvar z večjim zneskom. Prosimo, naj tem zgledom sledi tudi ostale. Seznam občin, ki bodo prispevale, objavimo prihodnjič. Danes omenjamo, da je bila prva občina, ki se je velikodušno odzvala, topliška. V tem tednu smo prejeli obvestilo o sledečih vlogah: G. Ivan Medic, Novo mesto 200 Din. Terezija Koklič, Novo mesto, 100 Din. Mimč dr. Ivanetičeva, Novo mesto, 100 Din. Marjanca in Jelka Kastelic, Kandija — Novo mesto, 200 Din. D. Andrijačič, Novo mesto, 100 Din. Kavčič Ivanka, Novo mesto, 25 Din. Grlic Marija, Novo mesto, 50 Din. Neimenovani, Novo mesto, 700 Din. Ukovič Dolores, Trebnje, 100 Din. Milka Ruprecht-Springer, Trebnje 100 Din. Pavlina Zufić roj. Pisansky, Jelst, otok Hvar, 100 Din. Otmar Skale, Novo mesto, 50 Din. Silva Lozar, Kostanjevica, 100 Din. Jančar Marija, Ljubljana, 100 Din. dr. Juro Adlešič, Ljubljana, 100 Din. dr. Vladimir Foerster, Ljubljana, 100 Din. Iosipina Zlajpah-Obed, Ljubljana 50 Din. Česnik Slavica, Ljubljana, 100 Din. Sam. oo. trapištop, Rač. burg, 50 Din. Fr. Vovko, St. Peter, 50 Din. Verbič Berta, Ljubljana, 10 Din. Neimenovani, Tržič, 100 Din. Derganc Franc, Semič, 50 Din. Fabjan Mara, Stari trg ob Kolpi, 50 Din. Vintar Zora, Vavta vas, 50 Din. Pečjak Lea, Toplice, 20 Din. Neimenovani iz Metlike, 20 Din. Neimenovana, Brežice, 10 Din. Neimenovana Zagrade 10 Din. Neimenovana, Brežice, 10 Din. Josip Bambič, Polica, 20 Din. Neimenovani, Novo mesto, 500 Din. Arko Mary, Ljubljana, 10 Din. Gospa Jadviga Wambold — Umstadt graščakinja na Hmelniku 10 m obdelanega stavbenega lesa, postavljenega na stavbišče. Prisrčna hvala vsem imenovanim! Darujte velikodušno, da dobe dolenjske sirote kmalu svoj dom.

Oglas reg. pod št. 8 štev. 249 od 16. II. 1932.

— Pregled slovenske umetnosti z bogatimi ilustracijami in v lep nazorni razlagi je podal dr. Fr. Stele v svojem »Obrisu zgodovine umetnosti pri Slovenceh«. Ta lepa knjižica združuje vse znamenite umetnostne spomenike od najstarejših časov do danes in jih podaja o zaokroženju podob. Izšla je pri Novi založbi v Ljubljani. Cena 50 Din.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 25. t. m. je objavljen »Pravilnik in norme o proizvodnji, uvozu in prometu umetnih gnojil, dalje »Pravilnik za poslovanje starejšinskega sveta v ministrstvu za gradbe«, »Odločba o znižanju minimalne carinske postavke iz št. 670, t. l. uvozne tarife«, »Odločba k pravilniku o oglaševanju zdravil in zdravilnih specialitet« in »Odločba o priznanju imunologije in serologije v zvezi z bakteriologijo kot specialne stroke«.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vze mite zjutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

— Vlom v župnišče. V noči na četrtek se je neznan tat zvečer skril v župnišče pri sv. Tomažu pri Ormožu. Ponoči je pa odnesel ves denar za Mohorjane in za tarne uboge.

— Ubogega invalida Cirila Kordeža v Mali vasi p. Jezica, so se v zadnjih dneh spomnili zopet razni dobrotniki. Darovali so mu: g. Pavel Perko, župnik, Velika nedelja, 100 Din; g. M. P. V., Zagradec pri Steni 100 Din; g. Tomažič v Ljubljani 50 Din; Neimenovani 50 Din; ga Ivana Žitnik na Dobrovi 30 Din; g. M. Globočnik v Celju 30 Din; gosp. župnik Košar, Stožice 10 Din. Vsem dobrotnikom kliče obdarovane: Iskreni Bog plačaj!

Kdor hoče vedno dobre volje biti, mora Petanjsko Slatino z vinom piti!

— V lastnem interesu vsakega bolnika, ki se želi pozdraviti od astme, pljučnih in temu sličnih bolezni, je, da se okoristi z ponudbo trdke Puhlmann & Co., Berlin, 615, Müggelstrasse 25-25a, ki pošlje brezplačno poučno brošuro s slikami. Pazite na oglas v »Slovenec«.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in si Radenska vam ohrani zdravje in mladostno sveč.

Plaz zasul zidanico

V občini Hrastnik-Dot je v mali zidanici stanovala rodbina upokojeveca Klaučarja. Ko je v sredo 10. letna oče Klaučar umrl in so pri mrliču čuli domači in sosedje se je vsled deževja v noči od srede na četrtek nenadoma udrl s hrba plaz ter zasul vrata in večji del zidanice. Mrliča so komaj skozi okno odnesli k sosedu. Revni družini je uničeno vse po hištvu, sploh vse. V enaki nevarnosti se nahajajo tudi prebivalci v vasi Bret. Nač vasio ogroža velik plaz vaščane ter se je bati, da v prihodnjem spomladanskem deževju zasneje več posestnikov. Banska uprava je že odločila 56.000 din za omejitve tega plazovja in upamo, da se bo vsota kmalu nakazala, da se brž začne z odpeljavo vode in osušit plazovje. Občinska uprava pri najbližji volji zaradi velikega primanjkljaja sama ne more začeti z delom.

Stedite pri vsem, le ne pri zdravju!
Zdravje je prvo in glavno!
Poleg tega bolnik, čeprav malo rabi, mnogo stane

ona s srcem
najboljša in najbolj zdrava voda Vam ohranja zdravje in dviga življenjsko moč!

Ljubljana

Občinski odborniki bivših občin Moste, Zg. Šiška in Vič razrešeni

G. ban dr. Marko Natlačen je razrešil vse občinske odbornike občin Moste, Šiška in Vič njihovih poslov v občinskih odborih teh občin iz razloga, ker so bile te občine inkorporirane Ljubljani in je novi mestni svet, imenovan od ministra za notranje zadeve g. dr. A. Korošca, že prevzel svoje posle. Zato je prestal razlog za nadaljnje poslovanje lokalnih občinskih odborov. Z istim odlokom je bilo urejeno, da prevzame mestno poglavarstvo v Ljubljani takoj vse službene delokrog in upravo imovine priključenih občin ter izvrši likvidacijo teh občin. Predsedniki in občinske uprave priključenih občin poslujejo do končane likvidacije svojih občin in vrše le likvidacijske posle po navodilih in pod nadzorstvom ljubljanskega mestnega poglavarstva.

— Sodaliteta Ss. Cordis za ljubljansko mesto bo imela svoj sestanek v sredo, 29. januarja t. l. ob 5 popoldne v semeniški dvorani. Dnevni red: Vtisi s homiletičnega tečaja na Dunaju. Poroča g. prior p. Valerian Učak.

— Sveta maša zadušnica za pokojno gospo Angele Cirman se bo darovala v torek, dne 28. januarja ob pol 8 zjutraj v cerkvi Sv. Krištofa.

— Razstava slik akad. slikarja Slavka Tomerlina v Jakičevem paviljonu bo odprta še danes v nedeljo od 9 do 19. Vstopnina 5 Din. Dijaki 2 Din.

KINO UNION Telefon 22-21
Premiera venetoletne pristnega dunajskega humorja in lepih pesmi skladatelja **Roberta Stolza**
Ob 15., 17., 19. in 21. uri
GOSPOD BREZ STANOVANJA
Ansambl najpopularnejših igralcev in sicer:
Herman Thimig, Paul Hörbiger, Leo Slezak, Iliza Holzschuh, Adele Sandrock in drugi
Današnja matineja ob 10-30 dop. po Din 4-50
NAPETOST! **Vražji tiger** NAPETOST!

— Spominski večer dr. Slajmerju. Slovenski zdravniki so dostojno počastili spomin za slovensko in splošno zdravniško znanost zaslužnega dr. Eda Slajmerja. Slovensko zdravniško društvo je skupno z jugoslovanskim kirurškim društvom, sekcija Ljubljana, priredilo v petek zvečer v dvorani OUZD komemorativen večer v čast dr. Slajmerju. Večera se je udeležilo zelo mnogo zdravnikov, lekarnarjev, medicincev, pa tudi redovnih in posvetnih bolniških sester. Bana dr. Natlačen je zastopal inspektor dr. Avramovič, Zdravsko zbornico ves začasni odbor z dr. Tičarjem na čelu, lekarnarsko zbornico mr. Sušnik, predstavniki raznih drugih ustanov in organizacij. Uvodno besedo je imel predsednik SZD dr. Meršol, nakar je imel izrpen in lep govor o osebnosti dr. Slajmerja in o njegovem delu dr. Ivan Pintar, Dvorana je bila okrašena s sliko dr. Slajmerja.

Najlepše zimske suknje in obleke dobite pri I. Maček, Ljubljana, Aleksandrova 12.

— Društvo rokodelskih mojstrov vabi vse svoje člane in prijatelje k družabnemu večeru, ki bo drevi ob osmih v dvorani Rokodelskega doma. Govor bo imel g. dr. Ivo Česnik.

— Trnovski fantje. Prodajalca Metka — V precepu in ves drugi pestri spored naših malih Trnovčanov boste imeli danes zadnjikrat priliko videti ob 3 popoldne na Trnovskem odru, Karunova ulica 14. Vstopnice so v predprodaji od 10 do 12 dopoldne v Društvenem domu.

KINO SLOGA Telefon 27-30
Prekratni velenim o velikem narodnem heroju in tvorcu češkoslov. države **ŠTEFANIK**
V glavni vlogi **Zvonimir Rogoz** „HIMNA SVOBODE“
Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri
Matineja ob 10-30 dop. po enotnih cenah Din 4-50
KRIK SVETA Senzacionalni film o zgodovinskih dogodkih zadnjih 30 let

— Opozorilo kupcem gradilišč (stavbišč). Opetovano se ponavljajo slučaj, da smatrajo kupci vsako kupljeno zemljišče že za gradilišče (stavbni svet). Mestno poglavarstvo opozarja kupce gradilišč v njih lastnem interesu, da nastane gradilišče v zmislu gradbenega zakona šele takrat, ko ga občina kot tako proglasi; slednje pa se zgodi praviloma le ob priliki odobrenja parcelacije. Kupce naj zato predvsem zahteva od prodajalca vpogled v pravilno opremljeni in odobreni parcelacijski načrt in parcelacijski odlok, iz katerega razvidi, da-li kupnje res gradilišče, ali pa samo navadno zemljišče. Mestno poglavarstvo v ostalem v parcelacijskih odlokih tudi stalno zahteva, da se parcelacijski pogoji od strani prodajalca pokažejo in priobčijo vsakemu kupcu, da slednji točno izve, v koliko in kako kupljeno gradilišče lahko izrabljuje v gradbene namene. — Mestno poglavarstvo v Ljubljani. Predsednik: dr. J. Adlešič l. r.

Kosilo z govedino 6 Din
Kosilo s pečenko 8 Din
v Vinarini Kaffee, Nebotičnik

— Kino Adrian, St. Vid. Predvajanje filma, gigantskega dela neustrašljivih borec, herojev znaka Eskadra smrti. Predstave danes ob 4, 6, in 8. uri. Dopoldno: Ital. napad na Aduo, zavzetje Makale in druge zanimivosti.

— Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in 8 in jutri ob 8 dvojni spored: »Tebi pojem svojo pesem« (Groh) in »Kralj eiganove« (Mojica). Ob 3 po znižani vstopnici »Tebi pojem svojo pesem«. V žurnalo pojo trboveljski slavci.

— Divji prešči je bil ustrelen dne 24. t. m. v kočevskih gozdovih; tehtal 200 kg in bo razstavljen danes v hotelu Metropol. Praviča sta ustrelila brata gg. Karel in Joško Miklič iz Ljubljane.

DAME!

„ROSE D'OR“ (ZLATA ROŽA)

JE VODILNA ZNAMKA

NOGAVIC

ELASTIČNE SO, ELEGANTNE IN TRPEŽNE.

Dobite jih v vseh boljših modnih trgovinah.

Požar uničil pol vasi

Maribor, 25. januarja. Nocojšnja noč je bila usodna za vas Levč v Iaporski fari. Ogromen požar je uničil petim posestnikom imetje. Okrog polnoči, ko je bilo vse v najtrdnjem spanju, se je posvetilo na gospodar-skem poslopju Jožefa Černejške. Goreti je začelo v hlevu in je v kratkem času bilo vse poslopje, ki je bilo krito s slamo, v plamenih. Ponoči je pi-hal hud vihar, ki je plamene strahovito razvel. Cele šope goreče slame je nosilo okrog vasi ter jih metalo na strehe hiš in hlevov. Ljudje, ki jih je sij ognja predramil, se skraja niso mogli znati. Še predno so organizirali obrambo proti strašni nevarnosti, že so švigali plameni iz drugih poslo-pij. V vasi je 10 posestnikov. V nekaj minutah je

gorelo že pri petih posestnikih. Ker so skoro vsa poslopja pokrita s slamo, je bila obramba pred požarom silno otežkočena, zlasti ker je manjkalo vode. Na pomoč so prihiteli sicer gasilci iz sosed-njega Videža, toda nimajo brizgalne in tako so skušali ljudje zaustaviti pot ognju le tako, da so tržali z dolgimi kavlji, ki jih imajo za primer po-žara pri hiši, strehe z gorečih poslopij. Po nečlo-veškem naporu se je posrečilo oženi omejit, da ni pogorela vsa vas. Plameni so uničili pet gospodar-skih poslopij in eno hišo ter so prizadeli posestni-ki: Černejšek Jože, Gašparič Blaž, Štici Rudolf, Stupan Julijana, Trunkl Julka. Škode je nad 300 tisoč Din. Požar je skoro gotovo zanetil zlobna roka.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

Te nad vse važno vprašanje zanima neravno vse, ki bolehnje ne astmi, katarju na pljučih, zastarelem kašlju, zasluženju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa dostoj niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas

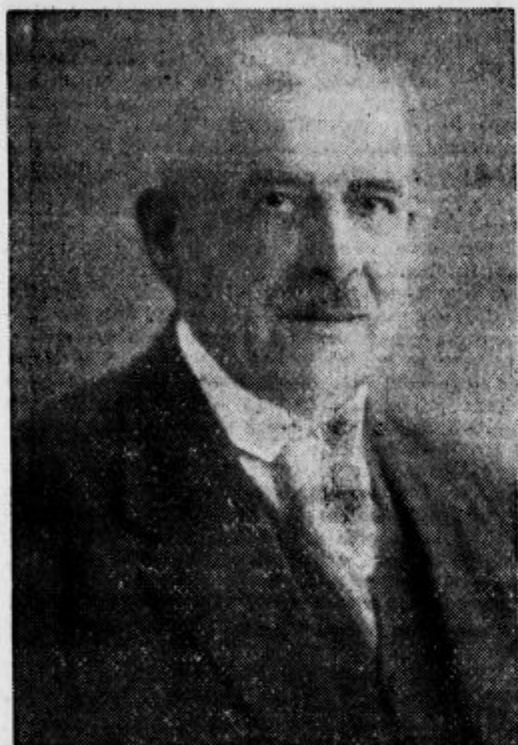
popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

izpod peresa gosp. dr. med. Guittmanna, bivšega šol-zdravnika v zavodu za tinenkuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive?«. Da omogočimo vsakemu takemu bolniku, da spozna vrsto svoje bolezni, smo se odločili v interesu splošnega blaga odpustiti to knjigo na zahtev popolnoma zastoj in poštnine prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano z Din 175) in jo odpustiti.

PUHLMANN & Co. BERLIN 615 Müggelstrasse Nr. 25-25 a.

Odobreno od ministrstva socialne politike, sanitetsko oddeljenje S. Br. 2416 od 12. XII. 1933

† FRANJO THALER

Maribor, 25. januarja.

Naš obmejni št. Ilj se je danes odel v težko žalost. Starosta slovenskih borcev severne-ga obmejnega ozemlja, g. Franjo Thaler ni več med živimi. V petek, dne 24. januarja zvečer ob 8. je izdihnil na svojem lepem domu na »Karlovcem« svojo blago dušo.

Franjo Thaler je bil rodno iz Železnikov na Gorenjskem iz znane odlične Thalerjeve rodbine. Pred 47 leti je prišel Franci v št. Ilj v Slov. gorah k svojemu stricu Thalerju, ki je živel v št. Ilju kot upokojenec. Po stricjevi, ozi-roma tetini smrti je tu podedoval vabljivo vi-nogradno posestvo »Karlberg«, katerega je naš Franjo takoj prekrstil v »Karlovo«.

Thaler je prišel v št. Ilj kot sin skalnate Gorenjske in tu se je razvil v izornega vino-gradnika. Saj je njegova vinska kaplica imeno-vana »Šentiljska cvetka«, znana da: po Slo-veniji, osobito na Gorenjskem Thaler je sam mnogokrat rad v šaljivi obliki pripovedoval, kako on, ko je prišel v št. Ilj, niti ni poznal prav vinske trte. Ali tlekom let najdemo Thaler-ja med najodličnejšimi zastopniki slovenskih vinogradnikov.

Kar pa je dalo našemu Thalerju največji sloves, pa je njegovo slovensko rodoljubje. Dasiravno mlad in živahen, se je v št. Ilju takoj pridružil tedanjemu g. župniku Matiji Kelemeni in nadočitelju g. Sorku, ki sta skupaj s kaplanom g. Štraklom ustanovila Bralno društvo, predhodnik sedanega Prosvetnega društva. To društvo je bilo cela desetletja središče narodnega udejstvovanja našega Thaler-ja. V tem društvu so vzgojili tedanji narodni voditelji celo vrsto poznejših energičnih borcev za naše svetlinje. Thaler je bil dolga leta pred-sednik društva.

Thaler je skupno z župnikom Kelminom ustanovil »Hranilnico in posojilnico«, ki je sto-tinam slovenskih kmetov, kočarjem in obrtni-kom v dobi odiranja po mestnih bogataših re-šila njih domove. Velike so pokojnikove zaslu-ge pri tem njegovem delu. Leta 1910. je Tha-ler s prijateljem Zebotom napravil načrt za zgradbo društvenega doma, ki se je na Thaler-jevo željo krstil pri slovesni blagoslovitvi dne 8. septembra 1910 za »Slovenski dom«. Hranilni-ca in posojilnica ni podpirala samo slovenskega kmeta, ampak nešteto slovenskih dijakov in aka-demikov je dobivalo od tega zavoda in od Tha-lerja samega podpore za študij.

Borbe za št. Ilj se Thaler ni udeleževal hladno, ampak s pravo gorenjsko žilavost-jo. Pred 40 leti so se že navalili na št. Ilj in druge važne postojanke na meji Nemci od vseh strani. Osobito, ko sta razvila svoje delovanje »Südmärka« in »Schulvereine«, je bil št. Ilj to-rišče težkih, pretežkih narodnih bojev. Zaradi izdajstva nekaterih domačih nemškihutarjev so se občine že pred 40 leti polastiti pripravevši Nemci in dolga leta sta županovala v št. Ilju germanska eksponenta baron v. Pistor in Fi-scherer. Za časa, ko je kaplanoval v št. Ilju iskreni rodoljub g. Davorin Roškar (sedaj žup-nik v št. Ilju pod Turakom), smo Slovenci prvi-črečno in uspešno naskočili nemško postojanko v občini. Rošker je s srečno potezo pridobil od-ločilni glas trgovke g. Swaty (matere sedanjega župana) in zmagali smo v III. in I. volilnem raz-redu. V poslednjem samo z enim glasom večine. Veselje nad to zmago je bilo tedaj med Sloven-ci nepopisno. Imeli smo osem odbornikov, a Nemci samo štiri. Za prvega slovenskega žu-pana je bil izvoljen g. Thaler. To je bilo pred dobrimi 30 leti! Pri naslednjih volitvah dne 24. januarja 1910, pa smo dobili Slovenci

večino samo v III. razredu, v II. pa smo imeli Slovenci 13 glasov, a Nemci 14. Šele, ko se je g. kaplanu Mihaelu Golobu v zadnjem momentu posrečilo pridobiti od zavedne katoličanke (Nemke) Jeller pooblastilo za slovensko listo, smo prišli Slovenci v žreb, ki je po naključju odločil za 2 Slovenca in 2 Nemca. V I. razredu je liberalni »nacionalni« Čeh Hornički s svojim glasom odločil nemško zmago. Nestrpno smo tedaj čakali izida volitve župana. Po trikrat-nem glasovanju sta dobila slovenski kandidat Thaler in Nemec Fischereder vedno po 6 glas-ov. Nazadnje je moral odločiti žreb. Nihče ni hotel vleči žreba. Tedaj predlaga g. Thaler vladnemu komisarju g. baronu Neugebauerju kompromis: Žreb naj potegne šolska deklica, ki bo opoldne prva prišla pred Celcerjevo go-stilno (sedaj g. Šiligoja). In srečna ročica mlade Slovenke je potegnila med silno napetostjo vseh navzočih imé Thaler. Tako je po srečnem nak-ljučju in božji previdnosti ostal št. Ilj v slo-venskih rokah. In nismo ga dali več iz rok! Naš Thaler je ostal župan okoli 15 let. Po vojni je oddal to mesto g. Frajhamu. Thaler je kot žu-pan vneto skrbel za ceste, šole in reveže. Bil je član mnogih korporacij, osobito gospodarskih.

Thaler je bil tudi ustanovitelj podružnice štajerske kmetijske družbe ter je bil prvi slo-venski odbornik kmetijske družbe v Gradcu, kjer je skupno z rajnima dr. Verstovškom in Robičem branil zelo uspešno koristi slovenske-ga kmeta.

V politiki je Thaler pred svetovno vo-jno in tudi po preobratu bil zvest pristaša SLS. Na njenem programu je tudi kandidiral pred vojno v državni in deželni zbor. Bil je mnoga leta predsednik krajevne organizacije ter je znal posebno lepo voditi shode. Bil je sicer v domači politiki prijatelj kompromisa in je bil z vsemi dobri, ali pri vseh volitvah, ko je šlo za stranko, je bil vedno zvest.

V osebnem občevanju je bil Thaler nepa poseben. Bil je priljubljen zaradi svoje-ga skrajno koncilijantnega obnašanja pri vseh, ki so ga poznali. Njegovo Karlovo je srečelo v 40 letih, ko je on tam gospodaril na tisoče naj-odličnejših in priprostih gostov. On a. bil pri-jazen in dober samo z odličnjaki, ampak Thaler je bil tudi oče revežev. Kdor koli je prišel k njemu, je bil gostoljubno sprejet.

Thaler je bil velik prijatelj cerkve. Redno je zadoštil svoji dolžnosti kot zaveden katoličan! Sprejemal je sv. zakramente in se ni prav nič sramoval kot inteligent skupno s svojim viničarjem pristopiti večkrat k mizi Go-spodovi! Mnogokrat je tudi v odličnih narodnih družbah naglašal: »Mi obmejni Slovenci se imamo za svoj obstanek zahvaliti predvsem naši duhovščini. Tega prepričanja mi nihče ne vzame...«

Lansko leto ko je obhajal Thaler 70 letnico rojstva, nas je povabil stare prijatelje in vzbujali smo spomine na dolgoletne težke boje. Do-bro se še spominjam njegovih besed ob tej pri-liki: »Ne bom več dolgo. Nekaj mi pravi, da smo menda zadnjič tako skupaj. Ene vas pa prosim delujte na to, da bo ostal št. Ilj v rokah domačinov...« In spominja se je svojih prija-teljev: generala Maistra, dr. Verstovška, dr. Medveda, dr. Korošca in drugih, ki so ga več-krat radi obiskovali. Vse to ima zapisano v svoji stari spominski knjigi.

V tednu pred 19. januarjem je Thalerja pri-jela vročina. Ko sem ga v soboto, 18. t. m., s prijateljem Fluherjem obiskal in mu svetoval, naj se čuva, mi pravi: »Ker me je okrajni na-čelnik imenoval za predsednika volilne komi-sije, se bom na vsak način dal zapeljati jutri v št. Ilj. Hočem tudi svoj glas oddati za Swatyja.« Na dan volitev se je res s svojimi hlapei in viničarji zgodaj pripeljal na kmečkem vozu v št. Ilj. Opazil pa sem, da nekaj ni v redu. Pri volilnem odboru je sicer sodeloval, ali le se te-žavo. Vendar pa je vztrajal od izida. In se v družbi prijateljev je ostal V noči se je dal zo-pet zapeljati na »Karlovo«. Drugi dan je še hodil zunaj okrog, a zopet je ležal. Zagrabil ga je pljučnica, in sicer močan mož je podlegel. Previden s sv. zakramenti je dne 24. januarja zvečer v Bogu zatisnil svoje oči. Umrl je velik mož...

V nedeljo, 26. januarja popoldne ga izroč-i-mo slovenski zemlji.

Svetila mu večna luč!

F. 2.

Utopljenec v Savinji

Celje, 25. januarja.

Danes zjutraj so našli ljudje na levem bregu Savinje nad tremerskim mostom utopljenca moške-ga spola. O utopljenca so bile takoj obveščene oblasti, ki so kmalu ugotovile, da gre za 20 let-nega brezposelnega zidarja Kelnarja Antona iz Ka-saz pri Petrovčah. Kelnar je pred približno 3 tedni skočil v Kasazah v Savinjo, ki ga je sedaj v Tre-merju izvrgla.

Domžale

Slovensko pevsko društvo »Lipac« v Jaršah ima danes ob 4 popoldne v Godbenem domu v Domžalah svojo prvo prireditev. Na programu so pevske točke društvenega moškega zbora ter Vodopivčeva drama »Na Visokem«. Vse pristaše lepega petje ter ljudske igre na to prireditev pri-srečno vabimo.

Maribor

□ Pogreb g. Franca Thalerja v št. Ilju bo danes, v nedeljo, 26. januarja popoldne ob treh iz »Slovenskega doma«, kamor so ga v društveni dvorani Prosvetnega društva položili na mrtvaški oder. Iz Maribora vozi osebni vlak točno ob eni popoldne, a nazaj iz št. Ilja ob pol šestih zvečer. Ker bi želeli mnogi se udeležiti pogreba, a še ob eni ne morejo od doma, bo z Glavnega trga vo-zilo več avtobusov v št. Ilj in nazaj. Vsi, ki se želijo peljati z avtobusom, naj bodo že ob dveh popoldne na Glavnem trgu, kjer bodo avtobusi ča-kali do pol treh.

□ V Ljudski univerzi je v petek zvečer pre-daval umetnostni zgodovinar dr. Fr. Stele iz Ljub-ljane o postanku in razvoju Narodne galerije v Ljubljani. V svojem temeljitim predavanju najp je opisal razpoloženje naših impresionističnih umetnikov, katerih visoko umetnost publika ni razumela, za prirečanje stalnih umetniških raz-slav, ki bi naj publiki približalo njih umetnost. Jakopičev paviljon je izraz tega razpoloženja in obenem idejni začetek naše galerije. Nadalje nam je predavatelj pokazal prizadevanje slikarja Fran-keta, ki je ustanovitelj Narodne galerije, njen razvoj v prvi etapi, ko je imela svoje prostore v Kresiji, nato rast galerije v času od preselitve v Narodni dom in slednjič nje življenje v tretji etapi, ko so nanjo dobili vpliv umetnostni zgo-dovinarji in ko je dobila primerne prostore v pre-urejenem Narodnem domu. S pomočjo sklopičnih slik nas je predavatelj povedel v razstavne pro-store naše galerije in pokazal znamenitejša dela slovenskih umetnikov. Na koncu je predavatelj povdarjal, da je Narodna galerija v Ljubljani po-leg novega muzeja kneza Pavla v Belgradu naj-lepše urejena umetniška ustanova in da naša ga-lerija mednarodnemu svetu slovensko kulturo do-stojno predstavlja.

Kadar kupujete mlo

zahtevajte

HUBERTUS

ki je cenejše in prav odlične kvalitete. Domač, slovenski izdelek je!

□ Nov odbor za Magdalensko šolo. Za nad-zorovanje zgradbe novega šolskega poslopja v magdalenskem predmestju se je izvolil na tajni seji mestnega sveta v petek nov odbor, v katerem so: župan dr. Juvan, podžupan Zebot, mestni svetnik Hrastelj, Grčar, dr. Pihlar in Stabej, šolski ravnatelj Humeč in mestni gradbeni strokovnjaki.

□ Polom »plavega« tajnika v Rušah V petek je priredila Nar. strok. zveza iz Maribora v Rušah sestanek tekstilnih delavcev. Tajnik je bil pred se-stankom pri ravnatelju, na katerega je skušal vpli-vati, da bi zagovarjal organizacijo med delavstvom. Delavstvo je to tako prijazno posredovanje doznalo ter zvečer na zborovanju primerno nastopilo, tako da sta jo morala tajnik in njegov pomočnik s se-stanka naglo pobrisati.

□ Tri službe božje bodo od danes naprej v kapelici železničarske kolonije. Prva maša bo ob tri četrt na 7, druga ob 8 in tretja ob pol 10. nes dopoldne pri »Orlu« svoj občni zbor.

□ O francoskem slikarstvu v XVIII. stoletju predava jutri, v ponedeljek, v Ljudski univerzi g. prof. dr. Brežnik iz Ljubljane. Sklopične slike!

□ Ciril Debevec gostuje. V četrtek, dne 30. t. m. gostuje v Rostandovi drami »Vest« znani ljub-janski igralec in režiser Ciril Debevec. To bo ob-tem zadnja uprizoritev te drame.

□ Predavanje Janka Mlakarja. V sredo, 29. t. m. bo III. predavanje alpinistične šole SPD. V dvo-rani Ljudske univerze bo predaval g. prof. Janko Mlakar.

□ Novi mariborski občani. V članstvo mestne občine so bili sprejeti: Dežman Anton, Glavič Ru-pert, Horvat Franc, Lipnik Rupert in Repa Ivan; zagotovilo sprejema pa sta dobila Pleyer Hilda in Studničnik Rihard.

□ Trafiko v paviljonu na promenadi Aleksan-drove ceste je mestni svet oddal Julijani Serajnik v najem.

□ Gostilno »Pri lokomotivi« na Frankopanski ulici 29 je prevzel g. Rudolf Gračner. Opozorjamo na današnji oglas.

□ Na 5 let in 3 mesece robije je bil obsojen večerj pred malim senatom mariborskega okro-ž. sodišča posestniški sin Josip Smigoc iz ptujske okolice, ker je 17. nov. lanskega leta do smrti za-bodel Jakoba Arnuša, ki ga je našel pod oknom svoje izvoljenke.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravno FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Proslava 2000 letnice Horacija

Kratko smo že včeraj poročali. Naj važnost proslave poudarimo še enkrat!

Ves kulturni svet je v preteklih petih letih proslavljal 2000 letnico rojstva obeh pesnikov Av-gustove dobe: Vergilija in Horacija. (O zadnjem je prinesel — da navedemo en dokaz za našo trditve največji geografski mesečnik v Sev. Ameriki »In-tern. Geogr. Magazine«, izhajajoč v milijonski na-kadi v Washingtonu, decembra 1935 obširen spis o Horaciju s celo vrsto slik pod naslovom: Ho-race — Classic Poet of the Countryside — t. j. pokrajina pri H.) Mar naj se Slovenci izločimo iz tovrstne mednarodne tekme? Mladina klasične gimnazije v Ljubljani, tega najstarejšega huma-nističnega zavoda v naši državi (saj sega njegov začetek v l. 1418!), je rekla: Ne! Pa je z velikim idealizmom priredila proslavo. Dva tisoč let na-zaj, v dobo Avgustovo, nas je postavil ta večer — in vendar ni bilo nič starega, nič trilega, vse je bilo sveže, vsaka točka polna mlade moči. Iz-vršilo se je vse, prav po Horacijevemu gestu: utile dulci!

V dvorani filharmonije so prireditelji imeli samo 1 uro 15 minut časa (zaradi kina!). V tem tesnem okviru so se izkazali mojstri. G. prof. Jos. Osana nam je v svojem predavanju pokazal to-le: Rimski poetje so se vsi učili pri Grkih. Tudi Horacij. Tam je našel tisto klasično obliko, ki jo obudujemo. Od Grkov je prešel zmisel za obliko k zapadnim narodom s posredovanjem Rim-ljanov. In tako tudi k nam — k Vodniku, Prešer-nu (Čopova akademija!), S. Jenku, S. Gregorčič-u... Čudili smo se, kako je govornik s prav za-pravo težko snovjo v polurnem govoru pričaral ab-solutno pazljivost in zaveranost tako žive mla-dine!

Celje

□ O pomožni akciji je poročal na petkovem sestanku Krajevne organizacije JRZ v Celju referent za socialne zadeve v mestnem svetu g. prof. Bitenc. Njegovemu obširnemu in izčrpnemu re-feratu je sledila živahna debata, katere so se ude-ležili navzoči. Sestanek je bil zelo dobro obiskan. V bodoče se bodo vršili redni članski sestanki vsak prvi petek v mesecu v Domu.

□ Kdor ima mladino, ima bodočnost. Vsa jo hoče po svoje vzgajati. V vseh državah so trdi boji za šolstvo in mladinske organizacije. Kako vzorno so zasigurali holandski katoličani vzgojo svoje mladine, nam bo opisal g. Drago Oberžan na pro-svetnem večeru KPD, ki bo v ponedeljek, 27. jan. ob 8 zvečer v dvorani Ljudske posojilnice. Preda-vanje bodo pojasnjevale sklopične slike.

□ 40-letnico poroke praznujeta danes ugledni celjski meščan g. Blaž Košič in nje-gova soproga Karolina. V zakonu se jima je rodilo 10 otrok. Od teh jih živi še pet, trije sinovi in dve hčeri. Najstarejši sin je knji-go-vodja v veliki tovarni, drugi je znani režiser Milan, tretji pa je pilot. Od obeh hčera ena še študira, druga pa pomaga doma gospodinji. G. Blaž Košič je bil več let občinski odbornik. Oba slavljena sta še čila in zdrava. Vsa dolga leta je stala pridna, delavna, globoko verna žena Karolina zvesto ob strani svojemu možu. Vse njeno življenje je en sam delavnik. Svojo družino je vzgajala vedno v strogo katoliškem duhu. Slavljencema želimo, da bi zdrava in za-dovoljna živel v krogu svojih domačih od zlate poroke in še čez.

□ Zvečer zdrava, zjutraj mrtva. Včeraj zjutraj sta dobili gospodični Suhačevi svojo mater, gospo Suhač Ano. r. Pačiček, vdovo po znanem, pred leti umrlem prof. celjske gimn. Mateju Suhaču, mrtvo. Pokojna je dosegla starost 73 let. Zdravnik je ugo-tovil, da je okrog 5 zjutraj podlegla možganski kapi. Zapušča pet odraslih otrok. Pogreb bo v po-nedeljek ob 16 od doma, Jenkova ulica 19, na oko-liško pokopališče. Naj v miru počiva! Zaljubljenim ostalim naše iskreno sožalje!

□ Tkalke tovarne Bergman in drug se lastni-štvu tovarne najiskrenejše zahvaljujejo za naklonje-no božičnico.

Novo mesto

Umor v Dobravici pred sodniki. Našim čitateljem je prav gotovo še v zelo živem spo-minu zverinski umor železniškega čuvaja Jo-žeta Kozarja in njegove žene Terezije, ki je bil izvršen v noči od 5. na 4. junija lanskega leta na postaji Dobravice v Beli Krajini. Vsled sumljivega obnašanja pri pogrebu obeh pok-zakoncev, je bil takoj po pogrebu aretirani in prepeljan v zapore tukajšnjega okrožnega so-dišča železniški čuvaj Anton Pavčič, ki je bil osumljen tega umora. Več stvari je tedaj kazalo res proti njemu, zlasti krvavi madeži na srajci. Predstoječa razprava pa bo točno pojasnila umor.

Občni zbor Jadranske straže. Danes ob 10 dopoldne se vrši v tukajšnji mestni po-svetovalnici občni zbor Jadranske straže.

Ponesrečena brakada

Odkar je na Slovenskem bilo premeščenih, po večini na svojo prošnjo, vsega skupaj 274 učiteljev in učiteljic, so žalostni generali in kaproli žalostne JNS začeli organizirati veliko gonjo zoper vladno, češ da preganja najplemenitejše Jugoslovane ter patriote. Nastala je res pravcata politična brakada zoper tiste ljudi, ki so se predznili začeti popravljanje krivice, katere je JNS zagrešila nad poštenimi slovenskimi učitelji in nad slovenskim ljudstvom. Vodja te politične JNSarske lovske gonje je dal signal in v Belgradu so začeli od vseh strani deževati dopisi, spomenice, prošnje, brzojavke itd. zoper vse, kar je JNSariem pri nas v napotje.

Tako se je zgodilo, da je tudi velikega lovca g. Vladimira Kapusa prišla lovska strast in je šel na to politično brakado. Ker pa je vsaka politična brakada vendar le nekaj čisto drugega kakor pa lovska gonja tam okrog Kamne gorice, se je g. Kapus pri tej politični brakadi zgodilo, kakor se večkrat zgodi preveč vnetemu lovskega novincu, da strelja za vsak grm, ker misli, da za vsakim grmom tiči zajec. Zato tak vneti lovski novinec tako rad namesto zajca ustrelil kozla. Res ni naša krivda, če ga je na tej politični brakadi ustrelil tudi g. Kapus, ko je pisal v Belgradu tole pismo:

Kamna gorica, 18. januara 1936 g.

Velepoštovani Gospodin Ministar!

Kad sam imao prošnjo proleže čast, upoznati se sa Vama, uvideo sam, da su Vam najviši oni ideali, koje je probudio naš najveći Jugosloven, blagopodivši Kralj Aleksandar I Zedinitelj, Slobodan sam bio, ako ču nešto trebati, okrenuti ču se na Vas; u nadi, da nam pomognete k dobri stvari.

I već je došla sila. Još nikada nisu se kod Slovenaca toliko ponižavali ideali poštenih Jugoslovena, kao baš sada. Svakog takodjer onog koji je Vaših misli, koji je imao već od nekada ljubav do naše mile otadžbine, se tera. Sada su na redu odgojitelji naše dece, učitelji. Koji se nije slepo klonio onima, koji su vikali »Srbe na vrbe«, onaj mora ostaviti svoje službeno mesto, jer je premešten. Ovakav primer je sada u Radovljici.

Školski upravitelj g. Baebler Leopold, koji je već 11 godina u Radovljici, član Sokola, vodi školu u nacionalnom duhu, imade 32 godine službe in odličnu kvalifikaciju. neka bude sada premešten. Molim Vas gospodine Ministar, da po mogućnosti učinite, da se ovaj premeštaj ne izvrši, kar je Vama sigurno možno.

Gospodine ministar, u sili se obrača na Vas hiljade ljudi, koji vole našu otadžbinu, da pomognete i ne dozvolite uništavati onih lepih misli, koje smo pouzeli po našem najvećem Jugoslovenu. Molim Vas visoki gospodine, da izvinite, što sam toliko slobodan, i obračam se na Vas u nadi, da nam pomognete.

Sa odličnim velepoštovanjem pozdravlja Vas odani

Vladimir Kapus.

V katerem jeziku je pravzaprav g. Kapus hotel pisati, nam seveda ni znano. Pa to tudi ni važno. Najbrže je g. Kapus prav tako prepričan, da je njegovo pismo srbsko, kakor so bili v Belgradu prepričani, da je slovensko. Vemo le, da so tam doli Kapusovo pismo vendarle razbrali, pa bi bilo za g. Kapusa bolje, ko bi ga ne bili. Ugotovili so namreč, da je veliki lovec g. Vladimir Kapus res streljal v grm, kjer ni bilo niti zajčje dlake, pač pa kapitalen kozel.

Morda je g. Kapus s svojim pismom hotel opozoriti visoke kroge nekoliko na g. Baeblerja, nekoliko pa nase. Lahko ga zagotovimo, da se mu je

oboje sijajno posrečilo. V Belgradu sedaj vedo za g. Kapusa in g. Baeblerja, vedo pa tudi to, da je g. Kapus v svojem pismu trdil nekaj, kar nikakor ni res. Sedaj v Belgradu vedo, da g. Leopold Baebler res živi v Radovljici že 11 let, kjer se mu tako imenitno godi, da ima tam že svojo tovarno pletenin, ki dobro gre, da je zraven tega tudi učitelj in upravitelj in se mu čudijo, kako vse to obenem zmaguje. Dognano pa je tudi v veliko začudenje, da g. Baebler ne le ni premeščen iz Radovljice, ampak tudi to, da ga ni nihče za kaj takega predlagal in sploh nanj nihče mislil ni, niti zanj vedel. Z ozirom na ta Kapusov strel v prazni grm so pa v Belgradu na politične lovce pri tej politični brakadi postali bolj pozorni ter so se začeli zanimati ne le za tiste, za katere so brakirska pisma pisana, ampak tudi za brakirje, ki jih pišejo.

Tako so torej v Belgradu spoznali, da se te brakade udeležujejo ne le lovci take barve, kakršno nosi g. Kapus, ki ga sicer dobro pozna ves zeleni lovski svet, ampak tudi lovci, ki sicer niso prijatelji zelene barve, ker jim je ljubša rdeča. Od komunistov mimo socialpatriotov, ki jih ljudje po krivici imenujejo socialdemokrate, tja do modrih in rumenih svobodomiselcev, centralistov, kapitalistov — vse se je združilo pri tej brakadi. A, kjer je veliko ropota in streljanja, tam je malo plena. Tako se je tudi ta brakada morala ponesrečiti, ker je bila neiskrena. To dokazujejo številke!

V Sloveniji je 4180 učiteljev, med njimi 4014 Sokolov. Vseh je premeščenih 284 učiteljev, kar je 6,56% vseh učiteljev, med njimi 234 Sokolov, to je 5,6% vseh učiteljev Sokolov. Toda od teh 234 Sokolov je 150 premeščenih na svojo prošnjo in le 84 po potrebi službe. Procent premeščenih učiteljev, ki niso Sokoli, je precej večji ko pa procent premeščenih Sokolov. Ker se politična brakada zavzema pred vsem za Sokole, je iz tega jasno, da so gospodje tudi tu streljali v prazen grm.

Sacer pa je stvar čisto jasna! Ko je JNS režim dobre in poštene ljudske učitelje kar v stotinah premetaval sem ter tja, smo morali tedaj molčati. Danes pa lahko govorimo oboji. In zato bodi povedano tole: Če je naš učitelj moral s svojega mesta — kdovekam! — in njegovo mesto zasedel pristaja JNSarskega režima in metod, je jasno, da se da krivica popraviti le tako, da oni pride nazaj in da se mu tu umakne. In z veliko obzirnostjo se to dela! Da pa bi bilo malo manj obzira na mestu za denuncijante, za podle preganjalce slovenskih ljudi — to je pa res! Naj bodo politični gonjaci veseli, da se pri nas v praksi nikdar ne uveljavlja geslo: Zoh za zob!

Vsekakor je torej g. Kapus dosegel, da v Belgradu sedaj vedo, kar smo mi že davno vedeli, kam meri ta politična brakada in koliko je vredna!

Pri živčnih bolečinah, prehladu in gripi

vzemite „Nibol“ tablete
Mr. Bahovec, V lekarnah
20 tabl. Din 20.— ali pa 40
tabl. Din 34.— z napisom
proizvajalca:

Apoteka Mr. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg
R. S. št. 17978-29. VI. 1935.

V Berlin in Hamburg

Trije meseci bodo pretekli, odkar smo objavili naš poziv glede ekskurzije v Berlin-Hamburg itd., pa vendar se zdi, kakor da bi bila stvar razglasila se le pred tednom dni, tako hitro čas beži. Čeprav se vrši izlet šele čez pol leta, vendar ne bo dolgo, ko nas bo vse skupaj »Reisefieber« pošteno prijel. Samo še nekaj časa in marsikomu bo žal, da ni po malem zbiral dinarjev za naš izlet, kajti potem bo res težko naenkrat »odrinuti« večjo vsoto. Vse se pa se oni, ki so se za izlet že odločili ter četrt prispevka tudi že vplačali v obrok, kar tako mimo grede. Se je čas, ker smo komaj dobro začeli, kajti do 8. februarja zapade šele tretji obrok. Kasneje bo odločitev težka, radi tega hitite in ne odlašajte.

Prijave se pridno stekajo, s tem v zvezi pa tudi razna vprašanja. Ker ne moremo vsem radi občutnih stroškov pisмено odgovarjati in ker večina prijaviteljev vprašuje iste stvari, radi tega objavljamo ponovno sledeče:

Tretji obrok zapade do 8. februarja t. l. Kdor bi istega pravčasno ne vplačal, se mu zaračuna 10 odstotno doplačilo, kakor je to predvideno v našem načrtu.

Po zadnjih informacijah iz Berlina, bo na razpolago še nekaj vstopnic za one, ki se prijavijo kasneje.

Na olimpijadi se vrše tiste dni, ko bomo mi v Berlinu te-le tekme: Lahka atletika, rokborba, sabljanje, hokej, nogomet, polo, jahanje, streljanje, rokomet, kolesarstvo, kajak, plavanje, basketball, koko, telovadba, veslanje in jahanje. Razen modernega petboja in dviganja torej vse panoge, ki bodo na olimpijadi.

Vse brez izjeme, zlasti one iz Ljubljane in bližnje okolice, vljudno prosimo, da se radi hitreje manipulacije poslužujejo pri vplačilu posameznih zneskov — obrokov — naših položnic. Kdor jih nima, naj jih takoj zahteva.

Vplačilo — nakazilo — naj se vedno glasi na ono osebo, ki je bila prvotno prijavljena, odnosno, za katero se je vplačal — nakazal — prvi obrok, ker je sicer točna evidenca silno otežkočena in zvezana radi nepotrebnih pismenih informacij s precejšnjimi stroški.

Ako kdo nakáže na eno položnico za več oseb skupaj, naj na hrbtu iste vedno točno navede, za katere osebe je znesek vplačan — nakazan.

Ponovno povdarjamo, da vodstvo posebnih potrdil o vplačanih — nakazanih — zneskih ne daje, ker prejme itak vsak uradno potrdilo od dotičnega poštnega urada, kjer je bil znesek vplačan. Potrdila — odrezke

120 rudarjev v stavki

Maribor, 25. jan.

Prošli četrtek je v rudniku Stanovsko pri Poljanah iznova izbruhnil štrajk rudarjev. Stavkati so začeli zaradi tega, ker niso dobili plač za november, december in za del januarja, razen manjšega zneska na račun mezd za november. Rudarji bodo stavkali tako dolgo, dokler ne pride tajnik rudarske zveze iz Zagorja Arh, ki pa bo prispel baje šele 28. januarja ter bo začel z lastniki rudnika pogajanja. Med rudarji se je tudi razneslo, da namerava vodstvo rudnika obrat zapreti, čim bo odpremljena zaloga že nakopane premoga, ki ga je okoli 25 vagonov. Bojijo se, da bi potem sploh nicesar več ne dobili, ker ne bodo mogli nič izterjati, čim izgine zaloga premoga. Stavko so pripravili rudarji čisto po načrtu, tako da je del vedno v službi v rovu ter pazi, da se rudniške naprave ne pokvarijo. — Vodstvo rudnika je dajalo zadnje čase rudarjem v pomanjkanju gotovine neke nakaznice, da so jih izmenjavali pri trgovcih za živila. Sedaj pa tudi trgovci na te nakaznice nicesar več ne dajo, ker jim dolguje rudnik večje zneske. Pri rudniku je zaposlenih 120 rudarjev, ki so pa zaradi pomanjkanja naročil dosedaj delali samo 4 dni v tednu.

25 let teharske prosvete

Danes slavi agilno teharsko Prosvetno društvo 25letni jubilej svojega plodonosnega delovanja. V letu 1911, v dobi ko je okuževal nemški liberalizem srca mladine, ko se je špirilo nemškustvo ter hotelo vcepiti svojega duha v naše verno in narodno zavedno ljudstvo, je bilo poklicano v življenje Prosvetno društvo — ali kakor se je prej imenovalo — Katoliško slovensko izobraževalno društvo. V teh okolišnih se je rodilo in moralo živeti društvo, obdano od mnogih nasprotikov, ki jim je bilo trn v peti, in ki so hoteli društveno delo onemogočiti ali razbiti. Društvo se je krepko razvijalo in zbralo v svoji sredi armado narodnozavednih in neustrašnih borec za verske in narodne svečine.

Ko praznujejo danes Teharčani petindvajsetletnico svojega društva, se s hvalnoznostjo spominjajo na uspehe, ki jih je društvo doseglo v 25letni dobi delovanja. Vse delo društva je bilo obrnjeno vedno v smer izobrazitve kmečko in delavsko mladino, ji nuditi pošteno razvedrilo, jo usposobiti za njeno poznejše življenje, da ostane verna in narodno zavedna. Zato, ker je društvo vzgajalo svoje člane v ljubezni do vere in domovine in jim nudilo res pravo in pošteno zabavo, je bilo med drugimi označeno kot »državi nevarno«, njega voditelji pa kot »protidržavni element«. Mnogi so se veseli razpusta našega društva, češ, sedaj jih ni več, pa lahko mi prevzamemo njihovo dediščino. Kljub težavam in oviram je društvo preživelo svojo otroško in mladinsko dobo ter sedaj, po zatiranju utrjeno, stopa v moško dobo v prepričanju, da bo tudi v bodoče izvrševalo svoj prosvetni program v polni meri v korist posameznikov kakor tudi vse fare.

skrbno hranite, ker služijo kot legitimacija. Za doplačilo Din 420 se vozite v II razredu. (Ne za Din 240, kar je bilo zadnjič pomotoma objavljeno.)

Vodstvo bo izdalo pred odhodom vsakemu udeležencu posebno knjižico s kratkim opisom naše ekspedicije, z imeni vseh udeležencev ter vsa potrebna navodila. V to svrho prejmete okrog velike noči, prve vprašalne pole.

Informacije za Berlin-Hamburg, kakor tudi prospekte daje SK Planina (Jože Hvale, uradnik Zadrugne gospodarske banke) Ljubljana, Miklošičeva cesta 10.

Smrtna nesreča v kamnolomu

V Laškem v Podhumu ima svoj oblastveno odobreni kamnolom gospod Skoberne Karol. Ker lastnik kamnoloma dobavlja kamnje in gramoz za razne cestne proge, ima tudi delavce v kamnolomu. Dne 24. januarja so delavci popoldne delali v kamnolomu Utrgala se je več kubičnih metrov težka skala in padla na delavca Bezgovška Franca rojenega 1. 4. 1895 v Podvinu št. 18, občina Marija Gradec pri Laškem, in ga ubila. Oblast je odredila prevoz trupla v mrtvašnico, odkoder bo pogreb na pokopališče v Laškem. Bil je prvenec in edina pomoč zelo osiromašene družine Petra Bezgovška iz Podvina.

Slovenska Krajina

Gasilstvo v naši krajini je na zelo visoki stopnji. Samo na področju gasilske župe Murska Sobota je včlanjenih 99 čet z 2317 rednimi člani. Ta župa je po številu čet in članov najmočnejša v naši državi. Skupno z dolinlendavsko župo je v naši krajini 139 čet s 3218 člani. Nekateri čete obstojajo že nad 50 let (tako na primer gasilska četa Murska Sobota, Dolnja Lendava itd.). Naši gasilci pridno delujejo tudi na prosvetnem polju.

Tišina. Naše prosvetno društvo, ki je bilo oživljeno po izrednem občnem zboru lanske jeseni, šteje že 580 članov. Naši fantje in dekleta pridno obiskujejo knjižnico, ki je, žal, precej skromna, a upamo, da se bo izpopolnila.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Allers, Temperament und Charakter. Fragen der Selbstziehung. 109 str., nevez. 26 Din. Greeve, Kernige Worte. Fünfminuten Predigten zu den Sonntagsepisteln. 164 str., nevez. 28 Din. Greeve, Kurs in gut. Fünfminutenpredigten. 166 str., nevez. 26 Din. Kalan, Die Welt für Christus! 179 str., nevez. 40 Din. Kiera, Im Geiste des Herzens Jesu. 221 str., nevez. 32 Din. Koepgen, Macht über die Hörer. Das Geheimnis der wirksamen Predigt. 157 str., nevez. 33 Din. Lindworsky, Erfolgreiche Erziehung. Psychologisch-ethische Begründung normal- und heilpädagogischer Massnahmen. 45 str., nevez. 14 Din. Minichthaler, Messe und Leben. 218 str., nevez. 55 Din. Pan, Vortragsskizzen für Marianische Kinderkongregationen. 66 str., nevez. 22 Din. Schaefer, Liturgischer Religionsunterricht nach dem neuen Lehrplan. 325 str., nevez. 90 Din. Schilling, Das soziale Evangelium. 20 Predigten im Dienste der sozial-christlichen Bewegung. 204 str., nevez. 38 Din.

Poštna radio taksa za dobo enega leta ukinjena ako si nabavite do 28. februarja 1936 pri tvrdki

VAHTAR, Novo mesto

5 cev. Philips radio tipa 836, mesečni obrok Din 156.

Slaščičarna „PELICON“

Wolfova ulica 14 in podružnica

priporoča prvovrstne dnevno sveže

pastne krofe

razne najfinejše torte, deserte in vseh vrst

bonbone

Za gospode in dame

NAŠ CAJ naj vzame

gospodinja za goste

visoke in preproste.

Naznanila

Ljubljana

1. Klub prave družbe v Sp. Stiki priredi v ponedeljek, 27. t. m., ob 8 zvečer, v samost. dvorani predavanja o aktualnih socialnih vprašanjih. Predaval bo g. urednik France Terzaglav.

1. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani ima v torek, 26. jan., ob 18 zvečer predavanja v predavalni historični inštituta, medicinske fakulteta. Na dnevnem redu je predavanje g. dr. L. Savnika o Ogrino-Karuse-teoriji z medicinskega stališča s projekcijami. — Vabljeni vsi gg. zdravniki!

1. Československa Obec v Ljubljani priredi danes ob 16 v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča. Igrala se bo pravljica »Zlato stree«.

1. Občni zbor »Dijaškega ognjišča« v Ljubljani bo v sredo, 5. februarja ob 6 popoldne v Zadrugni svoji s dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju društva. 2. Poročilo predstojnika. 3. Dopisnice volitev odbora in dopisnice članstva. 4. Sklepi. — Člani vljudno vabljeni.

1. Nočno službo imajo lekarni: danes: mr. Bakardžić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Bencur, Miklošičeva c. 30; mr. Garbus, Moste; jutri: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kuznetz, Gosposvetna c. 16 in mr. Bohinec, Rimska c. 11.

1. Pantovski odsek na Kodeljevem bo imel danes ob 9 v svojem lokalu v Salezijanskem mladinskem domu redni letni občni zbor. — Jutri ob 8 zvečer bo imel sestanek, na katerem bo g. dr. Avgust Spacapan predaval o temi »Sport in higijena«.

1. Salezijanski mladinski dom na Kodeljevem. Danes ob 18. mladinsko sklopično predavanje. Predaval bo g. Stefan Tenin o katolikah.

1. Deklinski odsek Salezijanske prosvete na Kodeljevem bo imel jutri ob 8 zvečer svoj sestanek, na katerem bo g. Janjo Hočevar predaval o zgraditvi slovenskih samostanov.

1. Kino Kodeljevo. Danes ob 3. in 8. in jutri ob 9. dva sporeda: »Tebi pojem svojo pesem« (Greta in

»Kralj eiganov« (Jose Mojica). Danes ob 3. po znižani vstopnici »Tebi pojem pesem«. V žurnalu pojo trboveljski slavski.

1. Redni letni občni zbor Glasbene Matice Ljubljane se vrši v ponedeljek 27. t. m. ob 20 v Hubadovi pevski dvorani. Na dnevnem redu: a) poleg poročil volitve odbora in sprememba pravil.

1. Najgenialnejši naš skladatelj Josip Slavcinski je napisal lani izredno interesno delo pod naslovom Religiofonija. To delo ima 7 stavkov v katerih nam slika posamezne religije. Prvi stavek slika poganstvo, drugi žid, tretji budizem, četrti kristjanstvo, peti musliman, šest stavek je posvečen muziki, ker so se vse religije posluževale glasbe in sklopi sedmi stavek pa je slovesen del. Religiofonija je napisana za soli, mešani zbor in orkester. To je glavna točka velikega koncerta, ki ga pripravljajo na prve dni meseca februarja naša Glasbena Matica.

Drugi knji

Posavska podružnica SPD Zidani most sklicuje na nedeljo, dne 9. februarja redni podružni zbor. Zborovanje se bo vršilo v Zidanem mestu, v hotelu Juvaniča, a pričetkom ob 16. Vse članstvo se najvljudneje vabi k udeležbi.

Sneberje-Zadobrova. Dramatični odsek Pevskega društva pripravi danes ob 3 popoldne dramo v 9 slikah »Ljubzen in sovražnost«. Danes točen 2. februarja, popoldne ob 3 pa bo pevski in glasbeni koncert.

Cerkveni vestnik

Kršinski kongreganisti — možje in mladenčci — imajo prihodnjo nedeljo — Svedčica — družbeno pobožnost v Krških cerkvi skupaj in zvečer ob šestih. Po večernem shodu se bo navzočim doli blagoslov Sv. Blažne. Družbeno predložitveno ime v torek, 26. januarja zvečer ob osemih kratko sejo.

Vedno občanje v kapeli Salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem. V torek, 26. t. m., bo v kapeli Lurške Matere božje na Kodeljevem celo dnevno občanje. Največje se izpostavi ob 6, nato bo sv. maša. Ostale svete maše bodo ob 1, 8, 9, 10, in 11. Zvečer ob pol 6 bo slovenski zaljubljeni.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

GORENJSKA »OHČET« V NAŠEM RADIU.

V nedeljo 26. t. m. ob 20 bo naša radio-oddaja postaja priredila prvi slovenski folklorni večer pod naslovom: Zenitovanski občitaji na Gorenjskem. Na sporedu so šege in občitaji pri stari gorenjski ženitvi od snubitve do ženitnine v sledečih slikah: Zenin išče nevesto, nevesti poiščejo ženina, snubitve, priprave za poroko, nevestino slovo, skrinjo (balo) peljejo, na ženinovem domu: ples, ženitnina, obredne in druge prizore izvajajo člani radijske dramske družine, pesmi pojo fantje na vasi, godbene točke izvajata kmečki trio in »Himnadr«. Škoda le, da se prizori ne bodo oddajali v pristnem gorenjskem narečju — to pa vsled ozirov do poslušalcev v ostalih delih države, kajti večer bosta prenašali tudi zagrebški in belgrajski radijska postaja in bi narečje težko razumeli. Kakor pa smo obveščeni, se bo enak večer ponovil pozneje v pristnem gorenjskem narečju.

Nedelja, 26. januarja, 8. Telovadba (vodj g. Ciril Sonkai). — 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 8.45 Ruske baladke (vodj gosp. Kalčenko). — 9.45 Versko predavanje (g. prior Valerijan Ušak). — 10. Prenos cerkvene gasbe iz cerkve Sv. Cirila in Metoda. — 11. Zbor mladih harmonikarjev (pod vodstvom gosp. prof. Pavla Rančigalja). — 12. Napoved časa, objava sporeda, obveščila. — 12.15 Kar želite, to dobitte (plošče po želji). — 13. Kmetijski novosti. — 13.30 Kar imamo, to vam damo (Radijski orkester po želji). — 16. Gospodinjstva ura: Meso in tolažje v kmetijskem gospodarstvu (gled. Antea Lazarjeva). — 16.15 Koncert Radijskega orkestra. — 16.45 Razvoj slovenske drame:

VII. ura. I. Uvodno predavanje. II. Ignacij Boršnik: Stari Iljia ljudska igra (igrajo člani radijske dramske družbe). — 19.30 Nacionalna ura. — 20. Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 20.15 Zenitovanski občitaji na Gorenjskem. Spisal gosp. Joža Vornberger. Sodelujejo: Člani radijske dramske družine, Radijski orkester, kvartet »Himnadr«, kmečki trio, harmonika-solo, fantovski kvartet dekliški tereot itd. — 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15 Koncert Radijskega orkestra. — Konec ob 23.

Drugi programi:

Nedelja, 26. januarja, Belgrad: 20.15 Prenos iz Ljubljane. — 22. Mala Floramy na ploščah. — 23. Prenos iz kavarne. — Zagreb: 20.15 Prenos iz Ljubljane. — 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 19.10 Otvoritev nove oddajne postaje v Ljubljani. — 22.35 Tenor Marcel Witterisch poje. — 23.20 Jazz. — Budimpešta: 19.45 Krogova igra. — 21.50 Violina in petje. — 23. Glasbena glasba. — Trst-Milan: 20.35 Masenazljiva opera. — Konec. — Rim: 20.35 Lopezova komedija »Fuorimondo«. — 23. Plesna glasba. — Praga: 20.05 Koncert češke filharmonije. — 22.35 Laska glasba. — Brno: 19.45 Sokol-Tumova igra »Stari Holan«. — 21.15 Živahna glasba. — Bratislava: 20.05 Slovanski narodni ples. — 20.30 Orkestralni in celistični koncert. — Horove skladbe o zim. — Varšava: 20. Arle in dueti. — 21. Veseli prenos iz Ljubljane. — Berlin-Stuttgart: 20. Dinastija Straussov. — Königsberg: 20. Poset večer. — Hamburg: 20. Poljudni koncert. — Bratislava-Köln: 18.15 Wagnerjeva opera »Tristan in Izolda«. — Lipsko: 20. Simfonični orkester. — Frankfurt: 20. Večer neznan. — Monako: 20. Gounodova opera »Margarita«. — Berolin: 19.30 Švicarski večer.

Poizvedovanja

Izpušila sta se po ovčar (mled) in bernardinec bel-rjav, star 3 meseca, javki trnovska žaga. Ljubljana — proti nagradi.

Naši kliringi

Nemški kliringi dolgi je izkazoval v sredo, dne 22. t. m. saldo 436 milj. Din, dočim je znašal se pred tednom dni 434 milj. Din. Ta vstop vsebuje kliringne avize, nakaznice in čeke. V svrhu izboljšanja razmer v plačilnem prometu s Italijo je Narodna banka sklenila otvoriti pooblaščenim zavodom (za devizno trgovino) račune v markah, in sicer pri vseh podružnicah v državi. V italijanskem kliringu znaša saldo 176.7 milj. Din, dočim je pred tednom dni znašal 178.6 milj., saldo le polnoma nazaduje.

Aktivni saldo v kliringu z Belgarijo se je zmanjšal od 225.000 na 193.000 Din, v kliringu s Turčijo pa je narasel od 268.000 na 490.000 franc. frankov ali 1.29 milj. Din.

Cesta Ljubljana - Kranj

Ker je ministrstvo razveljavilo prvo licitacijo za preložitve medenskega klanca od km 628.600 do 630.340 drž. ceste Ljubljana-Kranj, ki je bila dne 23. decembra 1935, je sedaj razpisana ponovna licitacija (II.) za preložitve medenskega klanca za 11. februar ob 11 dopoldne v prostorih sekcije za gradbo drž. ceste Ljubljana-Kranj. Odobreni proračun znaša Din 1.158.813.50, upoštevale pa se bodo samo ponudbe, ki bodo nižje kot Din 1.070.200.37, kolikor je bila najnižja ponudena vsota na prejšnji licitaciji.

Nadalje je razpisana II. licitacija tudi za gradnjo sodobnega cestišča (tlak z drobnimi kockami) na državni cesti št. 2 od km 620.878 do 625.500 Ljubljana-St. Vid, ker je bil na prvi licitaciji dne 20. januarja letos en sam ponudnik. II. licitacija bo 21. febr. 1936 ob 11 dopoldne. Proračun znaša za dela na račun države Din 3.765.174.40, za dela na račun mestne občine Ljubljanske pa Din 788.400, skupno Din 4.553.574.40 Din.

Mladim materam

in ženam po večkratni nosečnosti pomaga naravno

Franz-Josefova

grenka voda — največkrat že v malih množinah — k rednemu delovanju črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15465, M. V. 35.

Bolniško zavarovanje samostojnih trgovcev. Ze dalj časa je v teku akcija da se izvede bolniško in starostno zavarovanje slovenskega trgovstva, vendar doslej posebnih uspehov ni bilo. Sedaj so se ljubljanski trgovci postavili na svoje noge in naredili ono, kar jim nikdo drugi ni hotel dati (ali pa tudi ni mogel radi odpora nekaterih maloštevilnih). Prišli so do spoznanja, da je treba vsa stvar nim samim vzeti v roke in tako je prišlo, da je za 28. januar ob 20 sklican v Trgovski dom ustanovni občni zbor bolniške blagajne samostojnih trgovcev, za katerega vlada veliko zanimanje. Družba kožuhovalne v Ljubljani bo v ponedeljek, 27. t. m. na Veleseljmu. Inozemski kupci so že prispeli ter si ogledujejo blago. Kaže, da se bo blago prodalo. Kdor ima še kožuhovalno, naj jo nemudoma izroči »Divji koži« na Veleseljmu.

Poravnalne postopanje je uvedeno o imovini dolžnikov Cerlini Katice in Draga, specialne trgovine nogavic v Celju, Kralja Petra cesta 18, narok za sklepanje poravnave 7. marca, oglasiti se je do 2. marca 1936.

Namnanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzel

gostilno „Pri lokomotivi“

v Mariboru, Frankopanova ulica št. 29

Stremel bom cenjene goste zadovoljiti z najboljšimi vini, svežim pivom in izvrstno kuhinjo. — Za obilen obisk se priporoča

Gračner Rudolf, gostilničar

Javljamo tužno vest, da nam je umrl v petek 24. januarja naš dobi brat in stric, gospod

Franjo Thaler

veleposestnik v Št. Ilju v Slov. goricah

v starosti 70 let.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 26. januarja t. l. ob treh popoldne na pokopališče v Št. Ilju v Slovenskih goricah.

Št. Ilj v Slov. goricah, dne 24. januarja 1936.

Rodbine Thaler, Guzelj, Vauhnik.

Hranilnica in posojilnica Št. Ilj v Slov. goricah obvešča vse člane, vse prijatelje in znance, da je dne 24. januarja 1936, vdan v voljo božjo, umrl njen soustanovitelj in dolgoletni blagajnik

Franjo Thaler

vinogradnik itd.

Pogreb bo v nedeljo, dne 26. januarja ob treh popoldne izpred Slovenskega doma na domače pokopališče.

Ohranimo ga v častnem spominu!

Borza

Dne 26. januarja.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 3.709 milj. Din v primeri s 3.59, 3.2, 10.625 in 4.289 milj. Din v prejšnjih tednih.

Iz Belgrada poročajo, da se ta teden tečaji na zasebnem deviznem tržišču zopet narasli. Tako je švicarski frank narasel od 16.80 na 16.85-16.95, dolar od 51.45 na 51.70-52, franc. frank pa od 3.41 na 3.41-3.48.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.2875, London 15.235, New York 304.5, Bruselj 52, Milan 24.50, Madrid 42.05, Amsterdam 208.80, Berlin 123.65, Dunaj 57.10, Stockholm 78.55, Oslo 76.55, Kopenhagen 68.025, Praga 12.725, Varšava 57.90, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.7175, Buenos Aires 0.8875.

Zivina

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem 24. januarja je bilo pripeljanih 113 svinj, prodanih pa je bilo 45. Cene so bile sledeče: Mladi prašički 5-6 tednov stari 65-85 Din, 7-9 tednov stari 95-125 Din, 3 do 4 mesece stari 150-200 Din, 5 do 7 mesecev 240-260 Din, 8 do 10 mesecev 360 do 480 Din, eno leto 570-900 Din, 1 kg žive teže 5-6 Din, mrtve teže 7-9.50 Din.

Občinska uprava Št. Ilj v Sl. goricah sporoča tužno vest, da je prvi slovenski župan občine, njen častni član in občan, gospod

Thaler Franjo

veleposestnik itd.

24. januarja Bogu vdano umrl.

Pogreb se vrši v nedeljo, 26. januarja ob 15 izpred Slovenskega doma na domače pokopališče.

Slava njegovemu spominu.

Inserirajte
v
Slovincu!

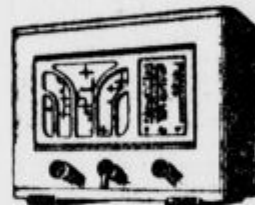
KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

TYP A 944 A
Din 120⁰-
MESEČNO

Typ A 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena Din 1995—
na obroke naplačilo Din 159—
in 18 obrokov po Din 120—

TYP A 510 A
Din 270⁰-
MESEČNO

Typ A 510 A 5+1 cevni oktodni superpozicijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, avtomatična regulacija tadinga, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena Din 3825—
na obroke naplačilo Din 278—
in 15 obrokov po Din 270—

Prvovrstna izdelava
Nizke cene
Dolgoročno odplačevanje

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER - LJUBLJANA, Aleksandrova 6
CELJE, Aleksandrova 9

Trgovino

z mešanim blagom, dobro vpeljeno, na prometni cesti, prodam. — Vprašati: Radvanjska cesta 30, Maribor. (I)

Kuhinjsko kredenco skoro novo, ceno prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1075. (I)

Transmisije

z jermenicami, — in dve moški kolesi — prodam. Skladišče pri Levu, Gosposvetska. (I)

Prašice špeharje

po 150 kg, v ljubljanski okolici — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 977. (I)

Šivalna stroja

ženaki, pogrezljivi, 1700 dinarjev — in krojaški — malo rabljena — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1173. (I)

Pristne harcerje

in plemenke za parenje, dobite poceni: Aljaževa št. 6-L. (I)

HERSAN ČAJ ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

„HERSAN ČAJ“

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsons, šef-zdravnika v Bengaliji (Anglijska Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost

„HERSAN ČAJA“

in to s nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poopneženja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruacijskih (menjanju) mesečnega perila, migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastupljenju, zapeki, protini (gihti), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju.

„HERSAN ČAJ“ se dobi v vseh lekarnah. Poučeno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:

„RADIO SAN“, Zagreb, Dukićaninova 1

Reg. št. 8. št. 14001 z dne 4. VI. 1934.

V globoki boleti naznanjamo, da nas je danes, spravljen z Bogom, zapustil naš srčno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Blaž Semrajc

posestnik v Tomačevem

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 27. januarja 1936 ob štirih popoldne iz hiše žalosti, Tomačevo št. 18, na pokopališče k Sv. Križu.

Tomačevo pri Ljubljani, dne 25. januarja 1936.

Globoko žalujoči ostali.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Ljubljana

ZAHVALA

Ob smrti našega nepozabnega sina, brata in strica, gospoda

VIKTORJA POVŠETA

p. t. višjega teharka

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nas v težki uri tolažili ter bodisi ustno ali z udeležbo pri pogrebu izrazili svoje sožalje in sočutje. Posebno pa se zahvaljujemo še gg. Šariču Ivanu, viš. svetniku ministr. pošte, dr. Vagaju Antonu, direktorju dir. pošte in tel., Gregoriču Alojziju, direktorju pošte in tel. v p. univ. prof. ing. Osani Mariju, dekanu tehn. fakult. univerze in tehn. vodji rad. odd. postaje v Ljubljani, prof. Koblarju Franu, dr. Dolinarju Antonu, dr. Staretu Milošu in ing. Erženu kot zastopnikom radij. odd. postaje v Ljubljani, zastopniku radij. oddajne postaje v Zagrebu, preč. p. Ferdinandu Zajcu, uradništvu in uslužbenstvu poštne direkcije in poštah uradov v Ljubljani in v Domžalah, poštni godbi, komandirju orož. stanice v Domžalah, gasilski četi iz Domžal, vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem prijateljem in znancem, ki so pokojnika spremlili k večnemu počitku. Sv. maša zadušnica se bo vršila v sredo, dne 29. t. m. ob sedmih v trnovski cerkvi.

Rodbina Povšetova.

Na lafeti skozi London

Truplo kralja Jurija V. so v slovesnem sprevodu pripeljali v London

Mrtvaška svaza ob krsti kralja Jurija V. Preden so krsto s kraljevim truplom odpeljali v London, je kralj Jurij V. počival v kapelici sv. Marije Mgdalene v dvorcu Sandringham. Grajski uslužbenci so noč in dan stražili ob mrtvaškem odru svojega kralja

Umrlije ostanke angleškega kralja Jurija so v četrtek opoldne prepeljali iz gradu Sandringham na železniško postajo Wolverton in odtod v London. Na poti na železniško postajo so truplo mrtvega očeta spremljali kraljevi sinovi s kraljem Edvardom VIII. na čelu, medtem ko se je kraljica vdova z drugimi svojci odpeljala po železnici v London. V pogrebnem sprevodu je stopal tudi mali beli poni, katerega je pokojni kralj na lovu najraje jezdil. Pred mrtvaškim vozom je stopal škotski dudlar, ki je na svojo dudlo igral po starem običaju žalne pesni.

V četrtek ob 3 popoldne je vlak s truplom pokojnega kralja privozil v London. Častnik in deset mož gardnih grenadirjev je preneslo krsto na topovsko lafeto, na kateri je bilo potem truplo v slovesnem sprevodu prepečeno v Westminster. Kralj Jurij V. je zadnjič prihajal v svoje stolno mesto. Ob obeh straneh ceste je že več ur pred sprevodom stala ogromna množica ljudstva, glava pri glavi. Ves vojni promet je bil zaprt. Po cestah, po katerih se je pomikal kraljevski pogrebni sprevod, je stalo v špalirju 7000 policijskih stražnikov.

Pred sprevodom je jezdilo pet okonjenih policistov, za njimi častnik kraljevega gardnega topništva, nato pa lafeta s kraljevim truplom, pred katero je bilo vpreženih šest konj. Lafeta s krsto je bila pokrita s kraljevske zastave in kraljevske krono. Ob obeh straneh krste je korakalo po 6 gardnih grenadirjev, tik za krsto pa so korakali štirje kraljevi sinovi in zet. Sredi med njimi je odkrit korakal mladi kralj Edvard VIII. Za njimi so stopali uradniki dvora.

Kralj Edvard VIII. in vsi njegovi bratje, kakor tudi vse drugo moško spremstvo, v katerem ni bilo nič žensk, so bili oblečeni v preproste črne obleke z zimskimi suknjami, cilindre pa so nosili v rokah. Ker je bila tudi gardna artilerija črno uniformirana, se je v tej črni množici izrazito odražala rdeča in rumena barva zastave kraljevske hiše, zlasti pa se je odražalo belo svetlikanje demantne krone, ki je ležala na skratni blazinici. Ogromna množica na obeh straneh je bila ves čas tiha. Čeprav je na cestah bilo na desetisoče ljudi, je bila povsod taka tišina, da so koraki korakajočih pogrebcev še dolgo odmevali po cestah.

Kraljica Marija in druge dvorne gospe in gospodične so se iz postaje odpeljale naravnost v palačo Buckingham ter so se spre-

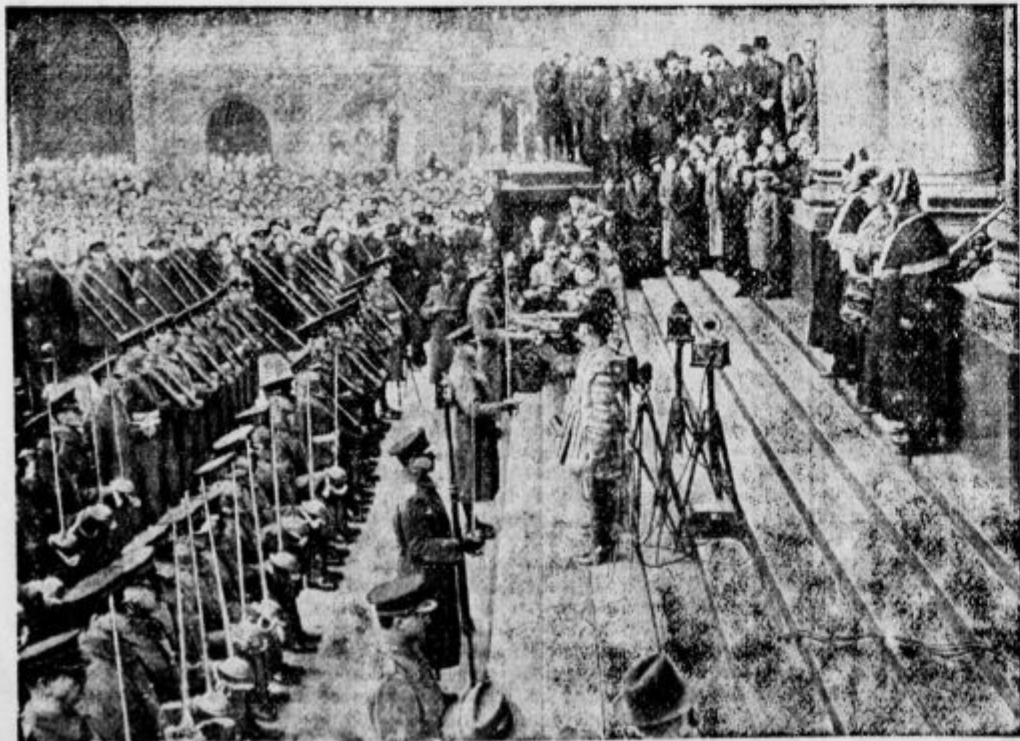

»Kralj je mrtev, živio kralj!« S temi besedami je glasnik v starinski noši londonskega prebivalstva prebral avio, da je umrl kralj Jurij V., in la je nastopil vlado kralja Edvarda VIII.

vodu pridružile šele pred Westminsterom. Ko so tukaj krsto dvignili z lafete, je stopila v sprevod kraljica vdova, kateri je stopil ob stran mladi kralj Edvard VIII.

V temni ladji Westminsterja so položili krsto na katafalk med špalir članov gosposke in poslanske zbornice. Katafalk je stal na rdece skrinjasti preprogi. Malo prej, preden je prišel pogrebni sprevod, so vstopili štirje kraljevi telesni gardisti med velike kandelabre, ki so stali na vogalih katafalka. Ko so krsto dvignili na katafalk, je nadškof canterburyski najprej opravil kratko molitev, nakar je žalno petje zaključilo žalno slovesnost. Po kratki molitvi se je kralj Edvard VIII. z vso kraljevsko družino odpeljal v palačo Buckingham, ogromna množica pa se še dolgo ni mogla oddaljiti.

Prihodnji torek, ko bodo pokopavali kralja Jurija V., bo po vseh ozcih Velike Britanije dan splošnega žalovanja.

Nastop vlade kralja Edvarda VIII. so po stari šegi slovesno razglasili. Stara šega zahteva tudi, da mora londonski lord-major (prvi župan) razglasiti nastop novega kralja pred stopnicami londonske borze. To se je v pričo vojaške parade tudi slovesno zgodilo

100 šolarjev skoro zmrznilo

Iz Newyorka poročajo, da v severnih in zahodnih državah Združenih držav vlada strašna zima. V teh krajih je bilo te dni 49 stopinj Celzija pod ničlo.

V veliko nevarnost je zašlo 100 šolarjev iz Sant Clairswille v Ohio, ki so v več avtobusih napravili izlet v okolico. Medtem ko so se mudili na deželi, je zadivjal strašen snežni vihar in vsi avtobusi so obšli v snegu ter zametili. Ker je medtem tudi strašno pritisnil mraz, bi bili otroci skoro zmrznili. Mobilizirana je bila policija, ki je z velikim trudom prišla na kraj nezgode ter rešila avtobuse iz zametov, v katerih so tičali 3 do 5 m globoko. Tako je policija 100 otrok pravočasno rešila, da niso zmrznili.

V državi Ohio je v zametih obličalo mnogo vlakov, katere so morali rešiti šele s pomočjo snežnih plugov. Povsod v tej državi so morali šole zaradi mraza zapreti. Na stotine je ljudi, ki zmrzujejo, ker nimajo kuriva. Samo v državah srednjega zahoda je sedaj zmrznilo zopet 35 ljudi.

Pri tem silnem mrazu pa je najbolj strašno to, da je tako nenadno in nepričakovano nastopil. V teku kratkih ur je padla temperatura za več ko 20 stopinj. Mnogo avtomobilistov je moralo prekiniti svoje vožnje kar sredi poti, ker so ceste povsod pokrivali več metrov globoki zameti. Nekateri avtomobilisti so svoje avtomobile pustili kar tam na cestah in pobegnili do prvega bližnjega kraja, kjer so se rešili smrti.

Francišškanski samostan na Kitajskem

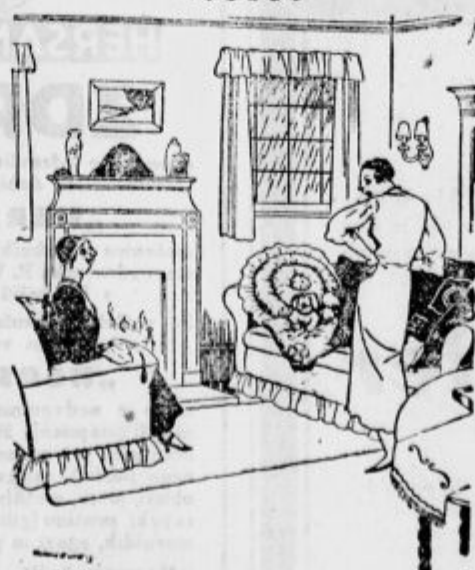
V Kitajskem vikarijatu Jenan so španski franciščkani zgradili veliko misijonistično samostan. V zadnjih bojih med komunističnimi in vladnimi četami na Kitajskem so se za ta samostan bojevali hudi boji. Komunistične čete so pol leta poskušale, da bi se polastile tega samostana. Sedaj se jim je posrečilo pregnati odtod vladne čete in zasedli samostan, katerega so utrdili kakor trdnjavo. V teh bojih se je 13 misijonarjem posrečilo, da so srečno ušli.

Nov velik demant

Blizu Pretorije v južni Afriki so našli demant, ki je tako velik, kakor žoga, kakršna se rabi pri tenisu. Demant tehta 1208 karatov. Našli so ga na posestvu holandskega kmeta Yonkerja, prav tam, kjer so pred dvema letoma našli sloviti Yonkerjev demant, ki pa je polovico manjši kakor sedanji. Vendar pa ni še natančno ugotovljeno, ali je to res pravi polnovredni demant, ali pa je le manj vredna vrsta demantov, kakršne imenujejo »bort«. Če je najdeni demant le neka vrsta »borta«, bo vreden komaj kakih 200.000 Din; če pa je pravi in čisti demant, je njegova vrednost neprecenljiva.

Turki prvič na zimski olimpijadi. Turško moštvo se bo prvič udeležilo zimske olimpijade. Trije so že prišli v Garmisch. Od leve na desno: Kemal, Mahmud Ševket, in Salih Ungun.

Hišna gospodinja: »Ali se vam ne zdi, da je vaš mali psiček nekoliko moker?«

Dama na obisku: »Ne vznemirjajte se zaradi njega, gospe. Na lepi mehki blazinici se bo ubožček kmalu posušil.«

Sled za pogrešanim letalcem

L. 1929 je iz Severne Amerike v Brazilijo potel ameriški letalec Redfern. Od tega časa je zginila vsaka sled za njim. Sedaj pa poročajo iz Amerike, da je ameriški letalec Art Williams pretekli teden našel sledove za pogrešanim letalcem. Williams je namreč z letalom raziskoval južno-ameriške džungle in je pri svojem raziskovanju našel sledi za pogrešanim Redfernom. Ko se je Williams pretekli teden vrnil v Severno Ameriko, je izjavil, da je bil v krajih, kjer se je Redfern malo pred njim mudil. Williams bi bil rad šel za njegovo sledjo, toda bolezen, pomanjkanje živila in pa velike težave na poti so mu preprečile, da ni mogel svoje poti za pogrešanim letalcem nadaljevati. Vsekakor pa je prepričan, da pogrešani Redfern še živi.

'SLOVENEČ'

pred 60 leti:

v četrtek, 27. januarja 1876.

Politični pregled. Z jugoslovanskega bojišča listi poročajo o strašnih grozovitostih, ki jih Turki počenjaajo. Efendi Asan-aga je dal jablonskega župana o katerem je vedel, da ima denar, s sosedom skupaj zvezati in tako dolgo bičati, da sta umrla. K nekemu premožnemu kristjanu so prišli Turki in so hoteli denarjev. Ker jim jih ni precej dal, umorili so najprvo vprico njega njegovega 20 letnega sina, potem pa še njega. Družina to videvši je pobegnila v hribovje. Med Bolgari pa razsajajo Čerkesi, ki more in ropajo, kar se da. Mesto Svisčevo je vsled tega poslalo velikemu vezirju prošnjo z 270 podpisov, da bi to ustavil. Ali bo prosilec odgovoril ali ne, se ne ve... To so obljubljeni turške premembe in polajšanja!

Izvirni dopisi. Trnovo na Notranjskem, 24. januarja. Včeraj je novo izvoljeni trnovski srenjski odbor pod novo izvoljenim gosp. županom, kateri spada k stranki nemškutarjev, imel svojo prvo sejo. Obravnavalo se je v mešanici slovenski in nemški, zapisnik pa se je zapisoval nemški, dasiravno je večina odbornikov nemškega jezika prav malo zmožna, ali pa celo nič ne... Voščimo novim očetom, da vspešno srenjo vladajo, nemškutarje opuste in več katoliške barve pokažejo.

Domače novice. (Za rajnim dr. Costom), ki je ravno zdaj leto umrl, bo jutri (petek) ob 10. uri dopoldne v stolni cerkvi mrtvaška obletnica, kjer se bodo prijatelji in častilci nepozabljivega rodoljuba gotovo obilno vdeležili.

(Iz seje deželnega odbora 22. januarja.) V porazumljenju s e. kr. deželnim šolskim svetom je deželni odbor pritrtil, da se napravi v Kočevji dekliška šola ter da se plači za dve učiteljici po 400 in 500 gold. prevzame na normalno-šolski zaklad; isto tako je tudi v razširjenju dverazredne ljudske šole v Sodražici na trirazredno z letno plačo 400 gold. iz normalno-šolskega zaklada za tretjega učitelja privolil. — Vpeljanju občinskih taks v občinah Orsko in Čejevska Reka po sklepu občinskih odborov se je pritrtilo.

(Anastasijs Grün.) grof Anton Auersperg, bo 11. aprila t. l. splošil 70. leto svoje starosti. Ljubljanski mestni očetje mu neki hočejo pri tej priliki poslati neko adresno, menda v zahvalo, da je pri klosterski debati tako izvrstno govoril in mlatil po samostanih!

Razne reči. Čitalnica v Bizoviku pod Ljubljano bo napravila prihodnjo nedeljo besedo v slovenski »pomni rajnega dr. Costa, pri kateri bodo prvič peli domači pevci.

Tajinstvena Mongolija

Knez Teh naslednik Čingiskana

Dopisnik »Münchener Neueste Nachrichten« v Harbinu je poslal svojemu listu zelo zanimive podatke o novi mongolski državi »Meng-Kuo«, ki vstaja na Daljnem vzhodu pod pritiskom Japonske, ki ji v Mongoliji sami pomaga vladar mongolske države, knez — danes menda že cesar — Teh. Iz članka posnemamo najbolj udarne podatke:

Mongolski princ Teh je sedaj 35 let star. Šolal se je tako po kitajskih kakor po evropskih šolah, tako da družji v sebi obe kulturi. Med Mongoli živi njegovo ime velikanski ugled in po nomadskih taboriščih notranje in zunanje Mongolije govorijo o njemu kot voditelju prihajajočega mongolskega imperija, kot o šefu, ki bo obnovil starodavni sijaj Mongolov pod vodstvom Čingiskana. Mladi princ ima res tudi visokoleteče načrte. Že pred dolgimi leti je zasanjal o mongolskem kraljestvu, ki naj bi vzele v svoje meje vse Mongole, ki prebivajo na ozemlju Kitaja in Rusije in ki so dancs deloma padli pod oblast mandžurskega cesarstva. Z drugimi besedami hoče princ Teh združiti naslednje pokrajine: Notranjo Mongolijo, ki jo sestavljajo kitajske province Ningšja, Suijvan in Čahar, nadalje pokrajino Hsingan, ki je pod Mandžurijo, ter končno Zunanjo Mongolijo, ki je pod Sovjetsko Rusijo. V kitajskih in sovjetskih očeh je bil knez vedno plačani japonski agent, ki bi v nekem neodvisnem mongolskem cesarstvu rad igral isto vlogo, kot jo igra cesar Puji v Mandžuriji. Ples je pa tudi, da je japonsko časopisje vedno silno simpatično pisalo o tem mongolskem knezu Tehu in ni znano, da bi bil kdaj kakšen japonski časopis ali odličnik protestiral proti Tehovemu namenu, da od Mandžukua odrta celo pokrajino Hsingan. Kaj je sedaj na delovanju tega mongolskega voditelja, ki bi rad postal naslednik Čingiskana.

Neodvisni pokret v Notranji Mongoliji je star že več let. Začel se je razvijati prav za prav že takrat, ko je padla mandžu-dinastija na Kitajskem in se je mongolsko plemstvo začelo upirati proti demokratični obliki novega Kitaja. Tudi priprosto mongolsko ljudstvo je začelo sovražiti Kitajce, ki kot kmetije in delavci vdirajo v mongolske pokrajine, vse obdelujejo, vse prekopljejo, tako da mongolski nomadi nikjer nimajo miru pred njimi. Klje po neodvisnosti je prvi vrgel knez Teh med mongolsko ljudstvo. Leta 1932 je sklical v Pejlingmiao v Notranji Mongoliji posebno konferenco mongolskih knezov, ki je trajala dva meseca in je sklenila, da zahteva vsaj avtonomno oblast. Sledila so pogajanja s kitajsko vlado v Nankingu, ki so se končala 1934, ko je Nanking vsaj na papirju priznal Mongolom avtonomijo. Knez Jun je postal predsednik avtonomne Mongolije, knez Teh pa generalni tajnik avtonomne vlade, to se pravi možgani in sree nove Mongolije, ki se je porodila pod imenom »Notranjemongolskega političnega Sveta«. Toda kitajska vlada ni držala besede. Trudila se je, da bi ohranila vso oblast nad Mongoli ter začela izvajati pritisk. Mongolska avtonomna vlada enostavno ni dobila

nobenega denarja od Kitajcev. Toda to je bilo usodno za Kitaj... Kajti takoj so se našle tretje osebe, oziroma države, ki so denarno pomoč radevolje nudile. Kakor hitro pa je bila Japonska voljna priskočiti Mongolom z denarjem na pomoč, ga je naenkrat imela tudi kitajska vlada v Nankingu in je podkupila nekaj mongolskih knezov, da bi za njo propagando delali. Knezu Tehu je Nanking ponudil baje pol milijona juanov.

Toda na pozorišču se je pojavil še tretji tekmeec — komunisti. Ti so imeli svojo zaslonbo pri »stranki mladih ljudi«, ki je posebno močna v Suijvanu in ki jo vodijo so-

ni samostani so se večkrat dvignili, da bi si pridobili oblast nazaj. Sovjeti so vsak upor brez usmiljenja zatrli ter končno l. 1928, da bi imeli mir, sklenili, da porazdele zemljo veleposestnikov, to je plemstva in lamov. In res, razdelili so vso zemljo, zaplenili premoženja plemstva in duhovnikov ter vse razdelili, med drugim tudi nad dva milijona glav živine, ki so jo enostavno vzeli »premožnim slojem«. L. 1932 so ustanovili celo nekaj kolhozov, zgradili nekaj večjih državnih tovarnov za predelovanje kože in volne ter naposled nagnali med Mongole cele tolpe brezbožnih propagandistov. Ker so sovjeti vso zunanjo trgovino podržali v družbi »Mongoltransport«, so mogli odrezati vse trgovinske zveze z Mandžurijo in Kitajsko ter usmeriti ves promet proti sovjetski Rusiji. L. 1934 so sovjeti imeli v Mongoliji že 60 osnovnih šol, več srednjih šol, nekako okrog 100 kinodvoran, časopis. Ceste povsod pridno grade, trdnjave postavljajo, vojska pa dobiva sijajno izobrazbo. V 15 letih so Mongolijo

Notranja in zunanja Mongolija in pokrajina Hsingan, ki jih hoče mongolski knez Teh s pomočjo Japonske združiti v veliko mongolsko cesarstvo

vjetski agenti, izšolani v Zunanji Mongoliji ali pa celo na »vzhodni univerzi« v Moskvi. S tem, da je Japonska prehitela vse druge, ko je dosegla, da je knez Teh izklical svobodno mongolsko cesarstvo, pa še ni rečeno, da je vsega konec. Sovjetski vpliv je vse prevelik na eni strani, na drugi strani pa je Mongolija še vse preveč gospodarsko odvisna od Kitajcev. Vsi trije vplivi, kitajski, japonski in sovjetski, se bodo še dolgo med seboj prerivali za nadoblast v Mongoliji, res pa je, da bo tisti imel najlažje, kdor se bo mogel opirati na kneza Teha.

Toda brez Zunanje Mongolije, ki je sovjetska last, mongolskega cesarstva, o katerem sanja knez Teh, nikoli ne bo. Zunanja Mongolija se je izrekla za sovjetke leta 1921. Boljševiki so jo takoj preplavili s svojimi agenti in tri leta pozneje, leta 1924 je že padla vsa oblast plemstva in duhovnikov ter so se povsod uveljavili boljševiški šlagerji, ki imajo pri polieviziranih narodih Azije izredno privlačno silo. Plemstvo in lamaisti-

iz države, ki jo je vladalo plemstvo in lamaistični samostani, spremenili v popolno sovjetsko republiko.

Mongolija, ki je danes razdeljena med dve imperijalistični struji, sovjetsko in japonsko (Zunanja Mongolija pod sovjetskim vplivom, notranja, kot smo videli, je s Tehom padla pod japonskega), je postala veli-

kansko križišče svetovne politike v vzhodni Aziji. Iz Zunanje Mongolije ima Rusija vedno vrata v osrčje Kitaja odprta. Iz Zunanje Mongolije Rusija lahko vsak dan smrtno ogroža japonske postojanke v Mandžuriji. Mandžurija, ki jo je Japonska takorekoč vzela izpred ruskega nosa, ni bila vredna vojne napovedi. Tako so dejali sovjeti. Drugače bi bilo, če bi Japonska hotela seči po Zunanji Mongoliji. Osišče vse politike je namreč Mongolija. Japonska to dobro ve, predobro ve. Japonska ve, da Rusija iz svoje Mongolije japonsko podružnico Mandžurijo drži v smrtonosnih kleščah od treh strani, da Rusija od tam lahko preplavlja ves Kitaj s komunistično propagando in ogroža vse japonske postojanke na nekdanji kitajskem ozemlju. Japonci to dobro vedo. Zato pa je njihova trdna volja, da Zunanjo Mongolijo boljševikom iztrgajo in jih tako izženejo s poveljujočega stolpa vzhodne Azije. Zato podpirajo pokret neodvisne veliko-mongolske države, ki ga vodi knez Teh, ker samo veliko mongolsko cesarstvo, ki bi segalo tja do Bajkala in magari Mandžurijo odvzelo nekaj pokrajin, bi Rusijo vrglo nazaj iz Kitaja in Japonska bi za dolga desetletja imela mir pred Rusijo ter bi lahko mirno ustanavljala in uresničevala svoj veliki sen politične nadvlade nad vso vzhodno Azijo. Med tem pa gre po vsej Mongoliji srdita propaganda iz obeh taborov. Japonska podpira kneze in plemstvo, zagovarja lastništvo veleposestev, se prikupuje samostanom. Moskva pa preganja plemiške družine in pritiška na samostane, socializira zemljo in hujška mongolski proletarijat proti požeruhom imovitih slojev. Dva svetova sta tukaj udarila drug na drugega. V Mongoliji se za enkrat borita samo z idejami. Toda za idejami stoje pripravljeni že topovi. Ves Bajkal je z njimi prenapolnjen, vsa mongolsko-sibirska meja je prenatrpana z vojaštvom. Isto na japonski strani. Ko se bodo ideje odbrušile, bodo morda spregovorili topovi, da odločijo, čigava naj bo Mongolija, ta ključ do oblasti v vzhodni Aziji.

Kako tajinstvene so napetosti, ki prevladujejo v teh velikanskih ozemljih, kjer se križajo interesi dveh imperijev in dveh kultur, pričajo besede, ki jih je izrekel mandžurski zunanji minister, ko je propadla mandžursko-mongolska, ali bolj prav japonsko-ruska konferenca: »Nikdo ne ve, kaj pomeni prav za prav Zunanja Mongolija. Vse je zavito v temno skrivnost. Mi jo ne moremo šteti med normalne države. Za nas bo Mongolija v bodoče samo neka nevarna in skrivnostna dežela, ki meji na našo državo in s katero bomo skušali rešiti vsa vprašanja, ki se naše varnosti tičejo, po merilih naše lastne preudarnosti...«

Skrivnostna, tajinstvena... kot so skrivnostni vsi začetki velikih sporov, ki jih človeštvo poravnava na bojnih poljanah...

Pred 20 leti - klanje na Galipoli

Skrivnostna vloga Anglije, ki je že takrat hotela zadušiti Rusijo

Ravno 20 let je minulo, ko se je končala žaloigra na polotoku Galipoli ob vzhodu v Dardanele. 6 mesecev so trajali najbolj strašni boji, po 10 tisočih so padali vojaki v nečloveški borbi, ladje so se zaletavale ob podmorske mine in so pogrezale. Končno, ko je bila zmaga takorekoč izvojevana in se je turška vojska, ki so ji poveljevali nemški častniki, začela umikati, je dne 9. januarja 1916 prišlo nepričakovano povelje od angleškega generalnega štaba, da se mora vsa vojska na suhem in na morju umakniti in se preseliti v Solun. Carigrad je bil rešen. To je bila ena posledica. Ruske armade še nadalje niso mogle dobiti stikov z zapadnimi zavezniškimi vojskami, to je bila druga, še mnogo večja. Katero je takrat hotela Anglija?

V prvih dveh meseca julija 1915 sta se francoski in angleški generalni štab zedinila, da bodo zavezniki napravili skupen udar na Dardanele, prodrli do Carigrada in tako odprli svobodno pot, po kateri bo Rusija lahko dobivala municijo in orožje in po kateri bo lahko izvažala žito, pot nadalje, po kateri bodo zavezniki mogli Turčiji pasti v hrbet in priti Romunom na pomoč, da vržejo nasprotnika nazaj v oblegano srednjo Evropo. Anglija se je navdušeno ali vsaj navidezno tako oprijela organizacije udara na Carigrad.

Strahni so bili boji, predno se je napadna armada, pripeljana na ladjah, sploh mogla izkrcati. Turške utrdbे so sejele okrog sebe grozo in strah. Prve divizije so bile takorekoč že v prvem tednu uničene. Toda Angleži in Francozi niso odnehali. Nove čete so prihajale, se izkrcavale, se bile za sleherni meter te izsušene skalnate zemlje, trpele žejo in glad, umirale od žgočih solnčnih žarkih brez zdravniške pomoči. Zunanaj na kanalu pa so bobnele mine in velike angleške oklopnice, kot »Goliath«, »Glorious« in druge so se potapliale s svojimi močvi. V 6 mesecih je obležalo na Galipoliju brez dvoma 200.000 mrtvih in ranjenih Angležev in Francozov, toda večina med njimi je bila mrtva.

Najhujši boji so bili pri Sedd ul Bahru, trdnjavi na Galipoliju, ki so jo zavezniki že zavzeli in ki jim je takorekoč dala ključ do Carigrada. Angleška fronta je bila komaj 6 km široka, podprta na desni in levi po številnih bojnih ladjah. Turki so pod osebnim poveljstvom Nemca Liman von Sanders paše srdito naskakovali postojanke, smrt je kosila na debelo in ko je bitka polegla, ko so Turki bežali in se je pred angleškimi izmučenimi vojniki odpirala pot, je nenadoma prišlo povelje: boje ustavite! čez nekaj časa drugo povelje: na ladje. Dne 9. januarja so odšli zadnji angleški vojniki s polotoka, kjer je bil vsak kvadratni meter zemlje zavojevan s smrtno žrtvijo dveh vojakov.

O galipolski žaloigri so bile napisane že cele knjige. Večina od njih hoče razčistiti vprašanje, zakaj so se Angleži odločili, da prodiranje opuste, ko so takorekoč že vrata prebili in bi bila igrača zasesti Carigrad.

Najbolj prav bo imel nekdanji francoski veleposlanik v Petrogradu Paleologue, ki je v svojih spominih zapisal naslednje zagostre besede: »Angleži so se svoje zmage ustrašili. Njim nikoli ni bilo mar, prodrli do Carigrada, ki so ga v tajni pogodbi z Rusijo leta 1911 in v januarju 1915 obljubili Rusiji, zgodovinski nasprotnici angleškega imperija. Če bi bili takrat šli naprej in zasesti Carigrad, bi ga bili morali pri mirovni pogajanji odstopiti Rusiji. Anglija pa

Pogled na Galipolski polotok z Dardanelami

je hotela, da Rusije na mirovni pogajanji sploh ne bo, da ji Carigrada ne bo treba izročiti...

To so čudne besede velikega diplomata, ki je vedel, kaj je napisal in zakaj je to napisal. Ena najhujših obtožb proti Angliji, kar jih je bilo slišati v moderni zgodovini. Anglija je rajši žrtvovala 200.000 življenj videzu, da hoče izpolniti dano besedo tudi napram Rusiji, ki je nestrno čakala onstran bosporških ovin na angleško vojsko. Toda, ki je proti svojemu pričakovanju dosegla uspeh in so bile vse ovire za vzpostavitev zveze z Rusijo odstranjene, se je svoje zmage prestrašila in rajši svojo armado odpeljala drugam, v Solun, čes, da je treba sedaj braniti Srbijo pred Bolgari, ki so mobilizirali...

In res, Rusije, ki je največ storila za zmago zaveznikov, na mirovni konferenci ni bilo, razdeljali so jo boljševiki. In Angležem ni bilo treba dajati Carigrada svojim nasprotnikom. Zasedli so ga sami, a tudi sami so ga morali vrniti Turkom. Rajši Turkom kot Rusiji. Kajti Carigrad v turških rokah je zapora za Rusijo, v ruskih rokah pa je ključ do Sredozemlja, ključ do vrat na veliko morje, ki ga ruska politika tako nestrno išče že dolga stoletja.

Te spomine vzbuja 20 letnica ene najbolj krvavih epizod svetovne vojne. Dogodka, ki je imel večjo diplomatno vrednost kot vojaško in ki je v marsičem dal svetovnim dogodkom drugo smer, kot bi jo dobili, če bi bila takrat Anglija šla do Carigrada in svojo zaveznico Rusijo osvobodila iz smrtonosnega oklepa, v katerem so jo boljševiki pozneje zadušili.

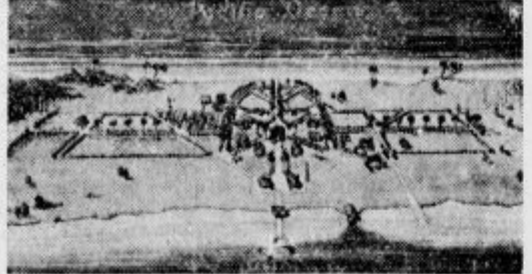
Midway - posta'a sredi oceana

Midway — kakor izgleda danes

Midway se imenuje malo otočje, ki leži pozabljeno nekje v vodah Tihega morja, ravno na sredji poti, če plove ladja iz Kalifornije na zapadni obali Združenih držav Severnega morja do Filipinskih otokov na obalah vzhodne Azije. Nizek otok, ki komaj malo štrli iz neizmernih voda, ki okrog njega buče že tisočletja. Kdo ve, kako je nastal. Ali ga je podmorski vulkan dvignil iznad valov, davno nekdanj v sivi prošlosti, ali pa so ga milijoni koralic gradili tisočletja, dokler da ni pokazalo svojega rdečega grebena nad modro površino oceana in ga je vjelo solnce, ki je na njem pričaralo prve rastline. Samo ribiči so ga poznali, da so se na njem odpeli, ali ladje, ki jih je zajel vihar, da se v njegovi laguni rešijo vodnih brezen. »Samo kamenje rase na njem in suho grmičevje.« tako so poročali kapitani prekoceanskih ladij.

Danes postaja Midway otočje ena največjih prometnih postaj ob velikih svetovnih cestih. Iz njega skoraj na najvišje mesto. Danes plovejo okrog njega grozno velike oklopne križarke Združenih držav Severne Amerike, kot da bi morale z vsemi svojimi topovskimi žreli čuvati ta biser, ki ga obdaja svetovno morje. Znani ameriški letalec Lindbergh je bil poslan na otok, da ga preišče v vseh smereh in da poroča svoji vladi, če bi se ne dal pregradi v oceansko postajo za letalski promet iz Amerike v Azijo. Leta in leta so strokovnjaki preme-

Midway — kot bo izgledal jutri

tavali in premerjali te par pedi skalnate površine, delali načrte in jih zopet spreminjali, delali proračune in našli, da so vedno prenizki. Končno so ugotovili, da je ta otok eden med petimi velikanskimi stebri, zagranicami iz globočine Tihega morja, na katere naj bi se oslanjal ogromen letalski most iz Kalifornije na Kitajsko. Prvi stebel naj bi bilo Havajsko otočje, drugi Midway, tretji otok Wake, četrti otok Guam, peti Filipini. In Američani so takoj zgradili veliko letalo »The China Clipper«, elegantno kot morski ptič, ki naj to ogromno razdaljo 14.000 km preleti v bori 60 urah, v malo manj kakor treh dneh. Današnja letalska tehnika bi tako dolge proge ne bila zmagala, če bi ne bila odkrila ta oceanska počivališča, ki se razvijajo v krasne postaje in kjer poganja novo življenje, kot ga otok še nikdar ni videl. Promet ali vojaški razlogi dajo neprecenljivo vrednost tudi čisto neznatnim stvarim. Tako je pač z današnjim človeštvom. Tako

»ChinaClipper« na potu iz Havajev proti Kitajski pristaja na otoku

je bilo tudi v Midway otočjem, 6080 km leži oddaljen od San Franciscu, 2315 km od japonskega otoka Guam. Najbližji sosed so mu Havajski otoki s Honolulu, ki pa ležijo tudi 2220 km daleč od njega. Torej je to neke vrste predstraža sveta, neka prednja straža človeštva, potisnjena daleč nekam v nepoznani svet, da pomaga pionirjem napredka, da ga zavzamejo vsa in vsega nadvladajo. Midway postaja zelo važen pomočnik modernemu letalskemu pilotu, kadar se bo zagnal čez ocean, da se na njem zaustavi in mu dovoli, da v velikih skokih čez morje na njemu sapo lovi.

Članku prilagamo nekaj zanimivih slik, ki bolj zgovorno kot tiskana beseda priopovedujejo pravično zgodbo o vstajenju tega pozabljenegega otoka k velikemu mednarodnemu pomenu in slavi.

MLADI SLOVENE

Radovedna bratca

Le kaj tako skrivnostno ropoče v uri stenski: tik, tak, tik, tak... Nemara je skrit v njej strah peklenški?

Doma ni očka, mame. Brž bratca pohitela sta radovedna v sobo in uro s stene snela.

Kolesca in vijake iz nje sta vse pobrala, zamaš pa v njej bavlava skrivnostnega iskala.

Ko očka se je vrnil, za glavo se prijel je, potem pa vzjel je šibo — z njo — švrk, švrk, švrk! zapel je...

Mirko Kunčič:

Prodajalka Metka

Prizorek

Pozorišče: V sobi ali pred hišo. »Prodajalica« je narejena iz dveh zabojev, ki sta postavljena drug na drugega. Zgoraj je razvrščenih vse polno majhnih in velikih zavijkov, škatelj in praznih papirnatih vreč. Sredi zgornjega zaboja je majhna tehtnica.

Ko se zastor dvigne stoji Metka, prav majhna deklica, za zabojem in urejuje svojo trgovino.

Metka (svečano): Tako, moja prodajalna je urejena! Zda bo pa treba privabiti kupce. (Stopi v ospredje odra in začne klicati.) Hej, hej, kar noter, žene in moške, kar noter! Pri nas dobite vse: moko in poper, kavo in sol, čaj in papriko, rozine in čebulo, jesh in česen.

Francka (vstopi s košaro v roki). Metka (prijazno): O, dober dan, Bog daj! Kaj bi pa radi, mamka?

Francka (užaljeno našobi ustnice): Nič, tako se pa že ne glej iglat! Vse pozabiš. Ali se misva zmenili, da moram jaz plva pozdraviti? In mamka tudi nisem, da veš, ampak sem gospa!

Metka (pomirjevalno): No, pa še enkrat začniva. (Jo poriva ven.) Pojdi ven!

Francka (odide in se takoj nato spet vrne): Dobel dan!

Metka: O, Bog vas živi, gospa! Kaj pa bo dobrega? Zelite malo popra?

Francka: Pa ga dajte tli kile, no.

Metka (vzame papirnato vrečko, jo položi na tehtnico in vanjo preudarno vsiplje z žlico iz večje vreče — navaden pesek; vmes prepričevalno govori): Boljšega popra, gospa, ne najdete nikjer na svetu. Tako dober je in močan, da boste vse dan kihali: čm! čm! Saj veste, kako je kihanje zdravo! (Ko iztehta.) Tako, Pa še dobro mero sem vam dala. Saj veste, dobra vaga v nebesa pomaga. (Zaupno.) Kako pa kaj drugače, gospa?

Francka (pretresljivo vzdihne): Oh, kliza je, kliza. Saj veste: štlukljev in potic je plemalo in sladkočkov tudi.

Metka (prav tako vzdihne): Oh, to je pa res, gospa. Slabi časi so, kaj hočete. Če bo šlo tako dalje, bomo kmalu vsi skupaj prišli na psa.

Francka: Ali pa na boben.

Metka: Bog nas obvaruj najhujšega! Pa kaj sem še hotela reči? Ja, kaj pa kaj vaš mož dela, gospa?

Francka: Oh, veste, z mojim možem je pa kliz, gospa. Tako stlašno otločji je še. Veste kaj zdaj dela? Na vltu laja!

Metka (se zasmeji): Kaj, kaj ste rekli? Na vrtu laja? Hoho, kaj takega pa še ne! Ali se ti meša, prismođa? Saj ni kuža, da bi lajal. (S poudarkom.) Raja, moraš reči, pa ne laja.

Francka (užaljeno): Če pa ne morem! (Jezno vrže vrečko s »poprom« ob tla.) Kal sama se iglaj, jaz se že ne glej več! Pa še mam! bom povedala, da mi nagajaš, da veš. Piši me v uh ti in tvoja plodajalna! (Odide.)

Metka (obupno): Na, zdaj pa imam! Se to edino kupovalko sem izgubila. Zda mi pa res ne kaže drugega, kakor da prodajalno zaprem in napišem na vrata (počasi in z velikim poudarkom): Prodajalna zaprta, ker smo prišli na boben. Oh, ta kriza, ta kriza!

(Zastor.)

TEKOCINA, KI NE ZMRZNE

Učitelj: »Kdo mi ve povedati tekočino, ki niti v najhujšem mrazu ne zmrzne?«
Učenec: »Vroča voda, gospod učitelj!«

USPAVANJE

Debela pestunja Meta je prepevala Ančki mile uspavanke. Čez pol ure je Ančka dvignila glavo, in rekla:

»Zdaj pa le končaj, Meta, jaz bi rada malo zaspala!«

Zapravljiva miš

Kmet Blažon je nakopičil v svoji kašči velik, velik kup žita. Blažon je bil pameten in varčen gospodar. Saj bi žito lahko prodal, če bi hotel, in si prislužil lepe denarje. Toda ne! Bil je pač pameten in je lepo preudaril, da je bolje, če leži žito v kašči, kakor da bi šel rumene zlatnike. Za dobro letino pride slaba — tako je modroval. Zda res ni sile na svetu. Vsega je v izobilju in niti najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi kakšen berač umrl od lakote. Toda Blažon je vedel — saj mu je pravil njegov ded — da so bili nekoč na svetu časi, ko so ljudje grizli travo in kuhali koprive, da niso pomrli od lakote. Boga, če Bog kmalu ne pošlje na svet tako stisko, ko so ljudje v preobilici vsega dobrega postali preveč objestni in lahkomišelniki. Kako prav bi mu prišlo žito, ko bi vsepovsod zmanjkovalo živčevja, da je deževalo žitno zrnje kakor zvezdni utrinki v njeno gnezdo. Naj jih je zgrizla, kolikor se ji je zljubilo, nikoli jih ni zmanjkalo. Kakor tista denarnica brez dna, ki so jo revnemu Janezku podarili dobri palčki: komaj je vzel zlatnik iz nje, že je bil drugi na njegovem mestu. Tako je bila tudi denarnica naše miši — njena žitnica — vedno polna.

Seveda so je o bogastvu naše miši, ki je postala v svojem obilju zelo ošabna in ponosna, kmalu raznesel glas med vsem mišjim svetom. Staro in mlado, vse, kar je bilo mišjega rodu, je drvelo v gostoljubno hišo. Vsaka miš je hotela biti njena prijateljica. Vneomer so jo obiskovali in jo spraševali po njenem zdravju. Hvalile so jo na vse pretege in se kar niso mogli prečuditi njeni lepoti in dobroti. Naši znanjki je seveda to hvalisanje dobro delo. Kar žarela je od sreče, da jo vsi tako ljubijo in spoštujejo. S polnimi rokami je razdaljala svoje premoženje, saj je bila trdno prepričana, da ji je sreča naklonjena in da zrnje nikoli ne bo nehalo padati kakor mana z neba. Nikoli ni mislila, da bi bilo dobro kaj prihraniti za prihodnji dan.

Reva je bila v svojo bogastvo tako zaverovana, da niti malo ni slutila, da je na svetu prav tedaj nastala grozna lakota in da so ljudje cepali kakor muhe. Nič ni vedela, da je postalo žitno zrnje tako drago, da so zanj ponujali palače. Vedel pa je in na svoji lastni koži bridko občutil

kmet Blažon. Boga je hvalil, da je bil, v dobrih letih tako pameten, da je žito shranjeval za slabe čase. Zda je prišel tisti čas, o katerem mu je pripovedoval ded. V skrajni sili je odprl svojo žitnico. Kdo bi popisal njegovo žalost, ko je videl, kako se je žitni kup znižal. Kaj bi mu ne bilo hudo za izgubljenim zrnjem, ko je vedel, da vsako pomeni življenje. Toda slednjič se je vendarle potolažil in zahvalil Boga, da mu je vsaj še to ostalo, ko drugi še trave nimajo, da bi jo mulili. Globoko je vzdihnil in menil, da je pač treba zrnje spraviti na bolj varen kraj.

Kmet je nosil vreče iz kašče v hišo, miši pa so imele sijajno gostijo. Tako so bile zaverovane v žrtje in pitje, da nobena ni slišala Blažonovih korakov in premetavanje težkih vreč z žitom. Naša znanca se je tako najedla zemeljskih dobrot in se do blaženosti naužila hvalisanja sosed, da je od sladke ginjenosti zaspala. K sreči je bila med razigranimi gosti pametna miš, ki ji ni bilo mnogo do zabave, ampak je v svoji previdnosti prisluškovala na vse strani. Tako je zaslišala tudi kmeta Blažona, kako premetava vreče z žitom. Splezala je na streho in s podstrešnega okna pokukala v kaščo, kaj neki kmet počne.

Kmalu nato je že na vso sapo prihitela v slavnostno dvorano naše gostiteljice in vsa razburjena povedala svojim tovarišicam, da kmet spravlja žito drugam, ker je na svetu zavladala velika lakota. Kajpak so se miši razbežale na vse strani in se niti malo niso zmenile za svojo gostiteljico, ki je sladko zaspala.

Ko se je drugega dne miš zbudila, se je na vso moč začudila, da ni nikjer nobene sosedice. Doslej je bila vajena, da so se venomer vrtile okoli nje in se ji dobriale. Zda pa, kamorkoli je pogledala, nikjer nobene. Same jo je bilo strah. Glasno je začela tarnati: »Kje ste, prijateljice moje? Kaj se je zgodilo? Zakaj ste zbežale od mene?« Toda vse tarnanje ji ni dosti pomagalo, prijateljice ni bilo nikjer. Ubožica ni mogla vedeti, da muhe silijo na med samo toliko časa, dokler ga je kaj. Čutila se je tako osamljena, da ni več strela v svojem gnezdu. Strela je po dolgih hodnikih svojega podzemnega kraljestva in pokukala v beli dan. V svojo nepopisno grozo je videla, da je na svetu zavladala tolikšna lakota, da so ljudje pozabili svoj jezik in znali samo še eno besedico, ki je kakor slap padala iz ust: Kruha! Kruha! Kruha!

Vsa razburjena je zbežala nazaj v svojo gnezdo in njena prva misel je bila: preskrbeti si moram zalogo žitnega zrnja, da ne umrem od lakote. Doma pa ni našla niti enega zrna več. Splezala je skozi luknjo v kaščo in prebrskala vse kotičke, toda zaman: zrnja ni bilo. Polastil se je je obup. Raztrgala je svoja oblčila in toliko časa s svojo neumno glavo butala ob zid, da je obležala mrtva.

Varčuj za mlada, da ne boš stradal na stara leta!

STRICKOV KOTIČEK

734.

Dragi Kotičkov striček! — Šmenta, ali se boš začudil, ko boš moje pismo prejel! Strogo Te moram namreč okregati, ker si moje prvo pismo vrget požrešnemu košu v žrelo. Da bi Te pokljaj, ali misliš, da imam jaz milijone ko Ti? Če bi jih imel, potem bi že lahko metal znamke v koš. Tako pa sam veš, koliko imajo šolarji denarja. Če mi še na to pismo ne daš odgovora, potem se bova pisano pogledala, da bo joi.

Tako. Stresel sem svojo jezično nate, zdaj Te pa lepo prosim, da mi odpustiš, če sem Te kaj žalil. Veš, striček, kadar se razjezim, sam ne vem, kaj delam. Sele potlej, ko me jeza mine, vidim, kakšnega kozla sem ustrelil. Nikar se še Ti ne razjezi nad mojim pismom, ker bi Ti lahko počilo srce. Jojmore, radoveden sem, kaj bi rekli Tvoji kotičkarji, ko bi izvedeli, da Te je moje pismo spravilo v krtovo deželo. Najbrž bi vsi pridrveli nad mene in mi posteno streljali iz hlač...

Zda Ti moram pa razodeti neko svojo skrivno željo. Edino Tebi jo zaupam. Zda veš, kakšno zapuščanje imam do Tebe! Ta skrivnost mi že nekaj časa leži na srcu kakor mora. Poslušaj!

Nam učencem gosp. učitelj bere »Mladega Slovence«. Tako smo izvedeli, da so Požgančev oča odpotovali na luno. V srcu se mi je porodila želja, da bi tudi jaz odpotoval na luno. Pa ne vem, kako. Prosim Te, brzojavi Požgančevemu očetu in jih vprašaj, če smem priti z njimi. Ne mika me na luno zato, da bi videl tiste neumne mesečane, ampak zato, da bi Požgančevemu očetu delal družbo. In še zato, da bi lahko letel po zraku kar brez areroplana. Če mi izposlujes dovoljenje, bom na vse grlo zapel v prečudnem jeziku mesečanov: »Etilvals akanuj agevečnagžop ateoč ni agevokčitok aktirle!«

Mnogo bi Ti še napisal, pa mi je zmanjkalo papirja in črnila, zato končam in Te lepo pozdravljam! — Jože Slapar, učenec IV. razr. v Zg. Dolini nad Trčicem, Gorenjsko.

Dragi Jože! — Hudo pridigo si mi napravil, tako mi čestitljive brade mojej. Še zda me od Tvojih gromovitih besed ušesa bolijo. Če sem to pridigo zaslužil ali ne, naj presodijo drugi. Vse velebridke očitke, ki si jih vrget name, Ti radevolje odpustim, ne morem pa Ti odpustiti svojih — milijonov. Le kako, za božjo voljo, le kako moreš to reč obešati na veliki zvoni! Zda bo ves svet vedel, kakšen bogataš je Kotičkov striček in posle ne bom imel ne podnevi ne ponoči miru pred berači in tatovi. Beračev se bom že še kako otepal; saj vem, kako se jih otepajo drugi milijonarji! Na vrata svoje hiše obesijo tablico z grozečim napisom: »Hud pesl! — pa si ne upajo blizu. Berači namreč. Tatovi in vlomilci pa že vedo, kako je s temi »hudimi psi« v resnici (navadno so ti »hudi psi« — bogataši samil) in bi me namesto skozi vrata pri belem dnevu prišli obiskat skozi okno sredi črne noči in mi pobrali vse in bi bil potlej spet takšen revež, kot sem zda — kajti je tista o mojih »milijonih« samo debela raca in nič drugega, žalibog!

Torej tako nagle jeze si, da včasih niti ne veš, kaj delaš? To je pa grozno. Tudi jaz sem takšen, žalostna mi majka. Sem se zadnjič zaradi neke prav neznačne in malenkostne nezdode (razbil sem si dragocene naočnike, izgubil prelubo mi pipico, si na ostrih zobeh sosedovke čuvajva raztrgal hlače, si na trdih tleh potokel nos do krvi itd. itd.) tako raztogotil, da ves ljubi božji dan nisem vedel, kaj delam. Šele zvečer sem to zvedel od nekega drugega mi prijatelja. Me je namreč srečal jutraj, me je srečal popoldne, me je srečal zvečer, in tedaj je rekel: »Holaj, Kotičkov striček, odkdaj

pa si postal kuhar?« — »Kako to misliš?« sem ga debelo pogledal in zapihl kakor gad, ki mu stopiš na rep. — »I nu,« je mirno in ravnoodušno odgovoril, »i nu, ali mar nisi res? Saj že ves dan — rilec kuhaš!« — Najprej sem se kisló nasmešnil posrečenemu dovptu, potlej pa sem mu zabrusil v brke: »Če si tako lačen, da te moj rilec boče v oči, pa ga pojelj! Zda je že kuhan.«

Tako, vidiš, je z mojo jezo. Naj bo že kakorkoli, lepo vsekakor ni, če je človek nagle jeze. Dolgo sem si belil glavo, nazadnje sem pa le iztuhtal, kako bi svojo jezo najlažje ukrotil. Nateknil ji bom nagobčnik in jo imel vedno na povodcu, pa bo postala krotka kot jagnje. Napravi še Ti s svojo jezo tako!

Toliko o nagli jezi. Glede Tvojega načrta, da bi odfrčal za Požgančevim očetom na luno, pa Ti zaenkrat ne vem prav nič svetovati. Od srede, 8. januarja dalje, ko je luna mrknila, sem izgubil vsak stik s Požgančevim očetom. Se mi vse močno verjetno zdi, da so z luno vred mrknili tudi oni... Lepo mi bodi pozdravljen! — Kotičkov striček.

735.

Dragi Kotičkov striček! — Danes se prvič oglašam v Tvojem kotičku. Zelo sem se bala Tvojega požrešnega koša. Upam, da me ne boš vrget vanj. Ni se Ti treba preveč žalostiti, ker se nisem oglašila že prej. Tebi žalost škoduje, ker si že star!

Veš, jaz sem bolna. Zdravim se v Kraljevici. A zda mi je že mnogo bolje. Dragi striček, prosim Te, pridi me kdaj obiskat! Tukaj v Kraljevici je zelo lepo. Tebi bi zelo koristilo, če bi hodil na izlete, da bi si odpočil svoje stare kosti.

Pozdravlja Te — Tončka Lavrih, učenka V. razr. v Ljubljani.

Draga Tončka! — Dobrohotno mi svetuješ, naj se nikar ne žalostim, ker se nisi že prej oglašila. Zraven pa še skrbno pristavljaš, da bi mi žalost utegnila škodovati. Tvoj nasvet se mi je zdel zatega denarja vreden. Ubogljivo sem se ravnal po njem. Me je ljuta gospa žalost že hotela zgrabiti za vrat, pa sem se je toliko časa junško otepal, da se je naveličala in mi pokazala pete. Prisrčna Ti hvala za dobrohotni nasvet!

A kakor je Tvoj prvi nasvet zatega denarja vreden, tako bi jaz za Tvoj drugi nasvet ne dal počenega groša. Vabiš me na izlete in svoje povabilo utemeljuješ takole: »Na izletih se bodo Tvoje stare kosti odpočile...« Hoho, takšnega recepta pa še ne! Ali bi debelo pogledal kakšen star, onemogel popotnik, ki bi zašel k zdravniku in bi mu ta sočutno dejal: »Miru in počitka ste potrebni, siromak! Pojdite vsak dan dvakrat na Triglav — in ozdravljena bo vaša duša!« Nak, se pa moje stare kosti že raje odpočijejo doma za toplo pečjo kot na izletih! Zato me v Kraljevico ne bo. Sicer si pa medtem najbrž že ozdravela in se vrnila domov v Ljubljano. Po kaj naj torej še hodim v Kraljevico?

Iskreno Te pozdravlja — Kotičkov striček.

736.

Dragi striček! — Tudi jaz ne smem biti zadnji v Tvojem kotičku. Pomisli, še prav nobenega pisma nisi dobil z Brezij, s tega tako slovečega kraja. Gotovo boš tudi Ti rekel, da sem lahko ponosen, ker sem »Brezijan«. Če bi Ti vedel, kako je poleti lepo pri nas, bi gotovo kar s posebnim vlakom pripihal gori. Pa tudi pozimi ne spimo. Vsak dan se sankamo ali smučamo. Samo to je smola, da moramo tako daleč hoditi v šolo. Pomisli: cele pol ure daleč je do šole! Še Tebi bi se smislilo, če bi nas videl v hudem mrazu in snegu gaziti v šolo. Pa bo že bolje, saj bo kmalu pomlad. Pridi ob priliki k nam, boš videl, kako je lepo! Prosim Te, kmalu mi odgovori!

Lepo Te pozdravlja — Tonček Bole, učenec II. razr. nar. šole v Mošnjah.

Dragi Tonček! — Takile majhni dečki, kot si Ti, so menda na žive in mrtve prepričani, da se je življenje na tem svetu pričelo šele s tistim hipom, ko so oni prvič pokukali vanj. Tudi Tebe bo treba prišteti med te drobljance. Praviš, da z Brezij še nobenega pisma nisem prejel. Če misliš, da je kotiček star šele toliko, kolikor časa Ti znaš brati in pisati, potem kar drži. V zadnjih dveh letih z Brezij res nisem dobil še nobenega pisma, zato pa sem jih prejel že lepo število pred leti, t. j. takrat, ko se Tebi o mojem kotičku še niti sanjalo ni. Ne smeš pozabiti, ljubček moj, da je bil tale kotiček rojen prej ko Ti in da so nekateri kotičkarji, ki so pred leti Kotičkovemu stričku svoja prva pisma poslali, danes takorekoč že odrasli moške — Bog jih živi!

Prvemu kamnu spodtike v Tvojem pismu je koj sledil drugi. Pišeš: »Če bi Ti vedel, kako je na Brezjah lepo...« Saj vem! Sem bil že tolikokrat tam, da skorajda že vsako krtno ob poti poznam in vsak kamenček na cesti. Komaj sem pred davnimi, davnimi leti prve hlače oblekel, že me je mati vzela s seboj na to prelepo romarsko pot. Velik rozinov štrukelj mi je zavila v robec in jaz sem bil tako srečen, da so mi kar lica žarela. Vso pot sem namreč mislil samo na — štrukelj. Mati mi je rekla, da ga bom smel pohrustati šele na cilju najinega romanja, na Brezjah. Pa me je skušnjavec premotil, ko sva bila komaj sredi poti. Naskrivaj sem začel s prsti dolbsti v mehko sredico štruklja in nositi sladke koščke v usta. In nisem nehal prej, dokler nisem pohrustal vsega štruklja s skorjo vred. Da bi mati moje prevare prehitro ne razkrila, sem v prazen robec potlačil okrogel kamen. Štrukelj je bil velik, moja požrešnost pa še večja, zato sem kaj kmalu spet postal lačen. Ko sva priromala na Brezje, mi je mati rekla: »No, zda pa le lepo vzemi štrukelj iz robca in ga pojelj!« Prebledel sem in nisem vedel, kaj bi storil. Videč moje obotavljanje, mi je vzela robec iz rok in hotela sama vzeti štrukelj iz njega. Namesto štruklja pa je kakopak privlekla na beli dan — kamen. »Torej tako si me za hrbotom gljufal, požeruh mali!« je zakričala v sveti jezi. »Na, zda pa za kazen jej — kamen!« Kamna seveda nisem pojedel, pač pa sem debelo uro požiral grenke solze kesanja, ki so mi curkoma tekale po licih navzdol... Tistega »štruklja« ne bom nikoli pozabil, z njim pa tudi vaših prelepih Brezij ne!

Pa še drugič kaj! Iskreno Te pozdravlja — Kotičkov striček.

Mlada njiva

Dva bratca

Na trati sončni sta dva brata se pasla mirno in molče. Ušesa dolga, joj, imata, obema »osel« je ime.

Nenadoma prepri med njima nastane, da se vse kadi. Brez brc seveda to ne mine, prijateljstvo takoj skopni.

Nikolaj Starešinič, dijak I. razr. kl. gimn., Ljubljana, Rakovnik.

Kam?

Naj grem li tja čez tiho polje, kjer sanja detelja in žito, kjer lahen vetrček ziblje klasje, ki močnim je viharjem skrito?

Naj grem skoz gozd, čez goro snežno. Kjer je dolinica polna skritih, kjer potok žubori skrivnostno, po grapih skaklja raztrtih?

Naj grem po cesti, kjer se križa svet? Tam najdem polno burk, preprirov. To slika bodi dandanašnja: življenje teče mimo ozkih tirov!

Je prva pot najboljša zame? Se drugi kaj verjeti dā? Po treli pa ne morem iti, zaznal bi vsak utrip srca.

E. Kovačič, dijak v Ljubljani.

Za mlade risarje

Risbe z eno potezo

Današnja risbo, ki predstavlja Indijanca in njegovega konja, je napravil Mirko Sušnik, učenec I. razr. gimn. v Zagrebu. Zraven pa je zložil tole pesmico:

Indijanec ves je rdeč, naj še tako se umiva. V Ameriki prebiva in z lovom hrani se, a včasih tudi lačen je.

Listnica Kotičkovega strička

Zvone Žitnik, dijak II. razr. gimn. v Ljubljani: Tvojo risbo z eno potezo sem prejel. Kar dobra je, vendar pa pri najboljši volji nisem mogel ugotoviti, kaj predstavlja. Uganka ni, kaj je torej pot? Risba, namenjena otrokom, mora biti na prvi pogled jasna in razumljiva, drugače zgreši svoj namen. Če že sama ničesar ne pove, jo mora ponazoriti vsaj besedilo pod njo. Tvoja risba pa tudi razlaga nima. Če hočeš, da jo objavim, mi vsaj na kratko sporoči, kaj predstavlja!

Anica Kos, dijakinja II. razr. real. gimn. v Ljubljani: Božično nagrado v obliki knjige smo — kakor vsem drugim izrebrancem — poslali tudi Tebi na dom. Ali je res nisi dobila? Morda pa ne stanuješ več v Idrijski ulici števil 37? Zglaši se v ponedeljek med 12 in 3 popoldne pri meni v uredništvu, da si izbereš knjigo po svojem okusu.

Družina

Razkroj družin (Na Francoskem in pri nas)

Cepprav poročajo tuji listi o več ko samo žalostnih dogodkih, je potrebno, da tudi našim družinam, materam in očetom, poročamo o tem:

»Zalosten dogodek, da je iskal zavetja na policijski otrok, ki so ga njegovi starši smotno trpinčili, se je te dni pripetil v francoskem podeželskem mestu Caen. Ondi je nekega večera prišel enajstletni deček na policijski komisariat in je želel govoriti s komisarjem. Otroci, ki mu je duševna strahota razjedala obraz, je pripovedoval komisarju, da ga njegov oče nenehoma pretepava in mu ne dá hrane. Zato se je zatekel k policiji po zaščito sprčo svojih staršev. Obdržali so dečka čez noč na stražnici in so drugi dan dognali, da se fant ni lagal. Zares so otroka doma neprestano surovno mučili in zares ni dobival že več tednov zadostne hrane. Nečloveške starše so zaprli.

V Noisy-le-Secu pri Parizu so na ovadbo sosedov nedavno preiskali bivališče neke delavske družine. Ondi so v popolnoma zanemarjenem in onečedenem prostoru našli dve punčki; prva je imela eno leto, druga pa pet let. Bili sta popolnoma goli, čez in čez pokriti z mrčesom in do okostja sestrčani. Mater, ki je bila stalna pijanka, so zaprli. Policijsko sporočilo je pretresljivo opis strahovitih razmer te francoske delavske družine.

Takih in enakih slučajev bi mogli navesti na ducate. Resnično ne mine niti dan, da ne bi tukajšnji listi poročali o kakem novem primeru hudodega trpinčenja otrok. A taki zločini se ne dogajajo le v bednem okolju Pariza, marveč tudi zunaj na kmetijah.

Bolj in bolj se ondotno prebivalstvo vzemirja radi moralne propalosti. Zahtevajo poostrenih kazni za take zločine in menijo, da bodo z nekaj

zgledi zavrli epidemijo mučenja otrok. Vendar so vzroki za ta zverinstva globlji. Največkrat je povod razkroj družinskega življenja. To, da najde policija take nečloveške starše skoraj zmeraj v beznicih ali v kinu, medtem ko doma otroci stradajo in prezebavajo, je pomembno za propalost in ohlapnost morale. Če se k temu pridruži še brezposelnost in revščina in to ondi, kjer je pijanstvo in dedno nagnjenje za zločine udomačeno, pa se dogajajo taka zverinstva. Seveda je dobro in vsaj znak delne rešitve, ko se zdaj vsaj policija briga za take nečloveške grozote.

To je poročilo iz Francoske. Ker so, žal, tudi pri nas že sodišča imela opravka s takimi starši in oblasti tudi pri nas že razkrile več primerov trpinčenja otrok, nas mora zabeleži v dno duše. Sedanja doba brez Boga ne more imeti srečnih in zdravih družin. Večno popivanje in proslavljanje nezvestobe v zakonu in svobodne ljubezni in želje po odpravi otroka, ne more roditi ljubezni do otroka. Dokler bo tako lahko ločiti se, kakor da greš iz sobe v sobo; dokler se bodo sodišča tako malomarno priključila očetu, ki zahteva ločitev in s tem razkroj družine in padec otrok; dokler bo tako preprosto umevno, da je svoboda, če kdo pahne družino od sebe in je središče domačnosti edino le gostilna; dokler ženske ne bodo vede, kaj je oče in poročeni možiki in da je najnižja podlost, če se oklepajo zakonskih mož; dokler bodo izobraženci tako siloma drevili v zasmeh družinske skupnosti in bo svoboda edino le v zapravljanju in sramotanju zakonskih žena; dotlej ne moremo imeti drugega, ko razkroj družin in trpinčenje otrok!

Bluze so zmeraj lepe in pripravne

Praktične so tudi obleke, ki jih sceloma, kar če zgolj oblečeš. Vendar takih oblek ne moreš priti ali jih opereš le morda, zlasti če so svilene ali volnene. Zato je zdravju bolj primerno in lepše in praktično, če imaš bluzo. — Na pričujoči sliki imamo nekaj jako primernih in tudi lepih

št. 3 je žametasta bluz, kakršno dosti žensk prav rado nosi. Ker je tako preprosta, tudi gosposko vpliva. Ovrtnik je tako zvani »Stuart-ovrtnik« in sapotelj je iz istega žameta, oboje pa je jako moderno. Rokavi so spodaj precej ozki, zgoraj široki in podloženi, da stojijo pokonci. Potrebujes 215 cm

bluz. Št. 1 je lepa popoldanska bluz, ki sega čez pas. Vezena lepo krasi ovrtnik, naprsje in rokave, ki so po najnovejši modi. Potrebujes 265 cm rdečega satinastega krepa v širini 94 cm. — Št. 2 je bluz za doma iz volnenega blaga, ki se spredaj zapenja in ima za okras robčke. Rokavi so ko pri srjaci. Kupiš 2 m blaga, ki je 130 cm široko. —

žameta v širini 90 cm. Iz tafta je bluz št. 4, ki je za svečanostne prilike, tudi za gledališče. Ovrtnik je zgiban; zgibki so tudi po prsih, rokavih in nad komolcem. Kupiš 2 m blaga, ki je široko 94 cm. — Glede na krila, ki jih oblečeš k tem bluzam, pazi, da se ujemajo v barvi in tudi blagu, da ne bo kričele!

Jedila iz krompirja

Jajca s krompirjem. Kuhan krompir zmečkaš, ga daš v posodo, ki jo namažeš s presnim maslom in narediš toliko vdolbin v krompirju, kolikor jajc hočeš posaditi vanj. Jajca previdno posadiš v vdolbine, jih osoliš in pri mitem ognju pečeš do 12 minut v pečici.

Tečna krompirjeva juha za 6 oseb: Vzameš kilogram pripravljene (že sesekljane, pretlačene špinate), čebulo, nekaj peteršiljevega zelenja, ¼ kg surovega krompirja, ko jetrne klobase, 50 gr masti, 2½ litra vode. Špinato in zelenjavo dušiš na masti, dodaš rezine krompirja in počasi zaliješ z 2 in pol l vode, ki naj vse dobro prevre. Slednjič dodaš ko jetrne klobase in pustiš, da se vse še dobro prekuha.

Nadevani krompir. Vzameš 8—12 lepih, prično enako velikih krompirjev, nadev iz sira ali zelene, 50 gr masti za dušenje, ¼ litra kisle smetane. — Surov krompir olupiš, obrežeš tako, da more stati, odrežeš pokrovček in jih z žličko, ki ima oster rob, izdolbeš čim bolj mores. Nato skuhaš krompir v slani vodi, ga napolniš z nadevom, pokriješ s pokrovčkom, postaviš v ponev, kjer je presno maslo, obložiš s kosmiči presnega masla in potreseš z zribanim sirom in z moko, pustiš, da se 25 minut nalahno peče v pečici in zarumeni in ga slednjič poliješ s smetano. Zraven je dobra solata.

Nadev iz sira. Krožnik drobtin, krožnik naribanega sira, nekaj peteršilja in 2 žlici mleka ali smetane, dobro premešaš. — Nadev iz zelene. Vzameš tri srednje velike, nastrepane zelene in ¼ litra kisle smetane in 2 žlici olja. Mešaš in dodajaš smetano, osoliš, dodaš šepček sladkorja, malo limonovega soka, razpeto jajce in vse precej dolgo in dobro mešaš. Če ti je všeč, lahko dodaš malo naribanega, belega kruha.

Nekaj potrebnega

Če se ti na nogavici razpusti pentljica in da ti ne zleze ko blisk naprej, je dobro, če pentljico takoj pritrdiš z vlažnim milom.

Zaprano perilo se spet obeli, če namočiš tako perilo za dva dni v skisano mleko od presnega masla. Nato perilo izperes ko sicer.

Če se ti glaslo razpoči ali sicer poškodujejo, dotično mesto malo segrej in z leseno paličico namaži nanj gosto kašo iz kavgica in petroleja. Nato naj se dobro posuši in se ponovi isto mažo dva do trikrat.

Salmijak — za vse

Salmijak je zares za vse. Če zmešaš 1 del salmijaka z 10 deli vode, izahka očiščiš perilo, odpraviš mušjake s pohištvu, z okvirjev, s slik, kipov itd. Mlačna salmijakova voda povzroča, da je čopič spet prožen, metla in krtača očiščeni. Močnejša mešanica očisti obod štedilnika, osveži kozarce. Pečnice očistiš z žaganjem in s salmijakom, vodo-vodno posodo in banjo s peskastim milom in salmijakom; srebrne in zlate predmete z milnico s salmijakom in tudi emajlaste tablice. Bakrene in medene predmete čistimo z raztopino iz 25 delov vode. 3 delov amonijaka in 2 delov salmijaka. Ko umivamo šipe na oknih, dodajmo salmijaka. Sadne madeže odpraviš, da zmoliš madež z vodo, kaneš nekaj kapljic salmijaka in izperes z vodo. Druge madeže zmoliš z raztopino treh delov vode in enim delom soli in salmijaka, obesiš na zrak za nekaj ur, jih izperes in previdno sušiš. — Usnje zbrisiš s salmijakovo vodo in zdrgneš z mažo ali vazelinom. Obleke, ki so izgubile barvo, bodo spet osvežene, če jih opereš v salmijaku z 12 deli vode. — Bela flanel izgubi rjavo, rumeno barvo, če jo opereš v raztopini iz 375 gramov mila in 10 gramov salmijaka in izperes v mlačni vodi in osušiš zvito v rjuhi. Ista raztopina, le da je manj mila, varuje volno, da se ne uskoči. Madeže strojnega olja na belom delu odpraviš, da jih zdrgneš s salmijakom in izperes z vodo in milom. — Mastne madeže zmoliš z razredčenim salmijakom in hitro polikaš vrh pivnika. Strjene madeže oljnatih in pleskarskih barv odpraviš z raztopino enakih delov terpentina in salmijaka in izperes v vodi z milnico. Če večkrat s salmijakovim spirantom in terpentinom zdrgneš pisalnikovo sukneno prevleko, izginejo tintni madeži. — Znano je, da pomaga salmijak zoper pike mrčesa, zlasti komarjev. Če kdo omedli, ga spet oživimo, ko mu damo salmijak poduhati. —

NAŠ DELAVEC

Moskvi - srcu boljševizma - boj!

V frančiškanski cerkvi v Ljubljani je izrekel provincial dr. Rant globoko pomembne besede: »Rim in Moskva se borita za človeka! Resnične besede! Zalibog navadno premalo mislimo na to. Vse premalo se zavedamo, kako hud boj divja med katoliškim Rimom, predstavnikom krščanstva ter boljševiško Moskvo, predstavnico brezbožnega boljševizma.

Ta boj ni nekaj novega. Socialistični proletarijat ga je začel takrat sistematično izvajati, ko je oprl žid Marks, oče »znanstvenega« socializma svojo teorijo na materialistično modroslovje in zapisal: Vera je opij za ljudstvo. Marksisti vseh vej (socialisti, komunisti, boljševiki) trdijo, da je vera zavrnica kapitalizma, ker da podpira kapitalistični družabni red in drži ljudstvo v »srednjeveški temi«. Zato so oni proti veram, oni se hočejo pečati le s tistimi vprašanji, ki se tičejo življenja na zemlji, nebesa pa prepustijo vrabcem. Od Marksa sem se vidi boj proti Rimu, proti papežu in proti »farjem«. Marksizem je tako prevzel žalostno dedščino propalega liberalizma. Verska misel, misel na Boga je prosvetljenemu marksistu nekaj nezasižanega. V Rusiji, boljševiškem diktatorskem rajju, je zato izpostavljena najkručejšemu preganjanju, ki mu ni nič sveto. Kdor veruje, ni vreden življenja in ne zasluži eksistence, zato na cesti z njim. Isto opazimo v Mehiki in vsepovsod, kjer vlada marksizem. Marksizem je vrzel verstvu in krščanstvu še posebej bojno rokavico. Katoliški Rim, ki je vedno čuječ, se nasprotnika ni ustrašil, ampak je odgovoril na boj z bojem.

Rim seveda ni ostal samo pri brambi verske misli, ampak je v najtežjih časih tudi povedal svojim pripadnikom, kako bi se moralo človeško gospodarstvo preurediti, kako bi se moralo pomagati delovnim množicam in na kakšen način bi se moralo rešiti pereče socialno vprašanje in s tem praktično spodbiti tla marksistični demagogiji, ki kuje neprestano zase kapital izrabljajoč slabe materialne razmere ljudstva.

Papež Leon XIII. je izdal leta 1896, socialno okrožnico »Rerum novarum«, ko so začeli butati valovi marksistične teorije ob temelje družbe, papež Pij XI. pa je izdal »Quadragesimo anno« 40 let kasneje, v času, ko marksizem z Moskvo na čelu grozi svetu s svetovno revolucijo in svetovno ponovitvijo ruskega primera. Obe pismi papežev sta trdno ločili tabora krščansko-socialnega gibanja ter ustvarjanja in tabor boljševizma. Tu Rim — tam Moskva, tu boj za pravice delovnih ljudi — tam diktatura proletarijata, tu delavec, ki je postavljen na mesto, ki mu gre — tam brezpravni proletarijat, ki mu vlada boljševiška strankarska gospoda, tu svobodna izbira dela in poklica — tam prisilno delo. Brez števila polov bi lahko postavili.

Zelo hvaležni bi morali biti marksizmu, če bi mogel le količikaj dokazati svojo trditve o kapitalistični usmerjenosti Cerkve, ko nam vse besede in ves nauk kažeta ravno nasprotno in nam obe papeževi okrožnici dokazujeta, da je socialni čut cerkvenega občestva nekaj povsem nujnega. Kdo je v prvih krščanskih letih lajal bedo revežev, kdo je s svojim naukom razbijal suženj nje-hove verige, kdo je skrbel vsa stoletja za bolne in onemogle in kdo je najmočnejše opozoril svet na krivice, ki se gode delavcem? Bila je Cerkev!

Slabo vodstvo javnih del v USA

Ameriško časopisje poroča, da je vodstvo javnih del v Clevelandu in v Cuyahoga, ki jih financira osrednja vlada, tako slabo organizirano, da so pritožbe vedno večje. Enake nepravilnosti, kakršne so bile pred dvema letoma, se sedaj ponavljajo. Denar za plače delavstva ne prihaja pravočasno, potrebni gradbeni material se zadržuje. Primanjkuje tudi rokodelskega orodja, tako, da delavci pri najboljši volji ne morejo napraviti kaj vrednega. Tisoč in tisoč delavcev, pravi časopisje, nima drugega dela, kakor da gleda okoli sebe, da sloni na lopati ali pa se greje pri ognju. In to ne po svoji krivdi, temveč le po krivdi vodstva.

Vodstvo je imelo dovolj časa, da izvrši vse potrebne načrte za javna dela. Najmanj osem mesecev so delali raznovrstne načrte inženjerji, toda ko so delavce sprejeli v delo, je bilo le malo pripravljenega. Šele v decembru se je tozadevno nekaj zboljšalo. Zakladniški oddelek je namreč organiziral svoj poseben urad v Clevelandu za izplačilo plač delavstvu. Orodje in gradbeni material je s pomočjo tega urada začel prihajati v večjem številu.

Med delavstvom, ki je v Ameriki zaposleno pri javnih delih, jih je na stotine takih, ki lopate in krampa sploh še niso imeli v rokah. Med delavstvom, ki dela na bregu zdravnikov, dentistov, strojnikov, pastorej, učiteljev itd. Ni čudno, če toliko delavcev, ki se rekrutira iz drugih stanov, nima ne volje in ne fizične zmoglosti, da bi delalo s krampom in lopato.

Drobtine

Nezaposelnost v Nemčiji. Po poročilu berlinske borze dela se je povečalo v državi v mesecu decembru število brezposelnih za 522.353. Državno podporo je dobilo 1. januarja 2.507.801 brezposelnih oseb.

Umik dr. Topalovića. Glavni tajnik delavskih zbornic dr. Topalović, po poklen odvetnik, je pustil mesto glavnega tajnika. Baje bo postal njegov naslednik sodrug Krokić, tajnik jugoslovanske socialistične strokovne zveze. Poročajo, da se bo posvetil dr. Topalović ustanovitvi socialistične stranke.

Proti dvojnemu zaslužkarstvu. Finančno ministrstvo je izdalo ta-le odlok: Državni samoupravni osebni upokojeanci sploh ne morejo biti zaposleni v državi službi ali državnih podjetjih ne glede, če se jim nagrade izplačuje v breme proračunskih kreditov ali v breme fondov, zakladov, izvenproračunskih kreditov in to tudi takrat ne, če bi

Delo krščansko-socialnega gibanja na preureditvi družbe je stvarno. Komunistem obljublja pripeljati človeštvo do boljših časov preko državljanskih vojn in preko številnih nedolžnih žrtve, obljublja nekaj, česar ne more dati! Ruskim vojakom, sitim vojske, je obljubljal zemljo, ki so jo obdelovali, delavcem tovarne, v katerih so bili zaposleni. Vojaki so verjeli in pomagali komunistu do oblasti. Toda, kako malo časa se je veselil ruski kmet, da je na svoji zemlji svoj gospod, ko pa je dobil prav kmalu nad se mesto plemiškega gospodarja boljševiškega strankarja, ki ga mora ubogati kot svoječasno graščaka. Tudi delavec se je veselil, da bo delal v tovarni sam zase. Pa zopet razočaranje! Mesto tega mora biti tih in pokoren boljševiškem vodstvu in se mora zadovoljiti s prejemki, ki mu jih določijo gospodje. Ne more stavkati. Strokovne organizacije so v Rusiji le orodje režima, ne pa svobodne predstavnice delavstva. Tudi toliko obetane enakosti ni! Delo se plačuje kot v kapitalistični Evropi: čim bolj delaš, več plače imaš, čim več narediš, tem bolj si upoštevan. Boljševiška Rusija dalje žrtvuje samo za armado in militarizem več kot znaša več proračun Francije. V čem obstoja torej boljševiški pacifizem? Ali so se izplačale stotisočere žrtve za tako stanje in tak raj? Marksizem raste na laži in prevari ljudstva. Sicer pa krščansko delavstvo samo iz lastnih izkustev ve, kako spoštujejo marksisti v praksi svobodo mišljenja poideina!

Naše gibanje, katerega žarišče je Rim, računa s stvarmi, kot so. Korenita socialna preosnova more imeti podlago le v ljudstvu, ki je nanjo pripravljeno. Delo je dolžnost in pravica. Popolna odprava zasebne lasti je naravna in škodljiva. Kdor ve, kako okorenela je večših državna uprava, bo vedno le pozdravljal zasebno iniciativo v gospodarstvu. V privatnem gospodarstvu je treba, da sodelujeta podjetnik in uslužbenec. Saj pravi Leon XIII. lepo: »Narava zahteva, da se sloja (delodajalec in delojemalec) med seboj složno stinjata ter vse primerno ohranjata v ravnotežju. Vsekakor drug drugega potrebuje: ne more nastati predmet brez dela, kakor ne delo brez tvarega predmeta.« Uslužbenec ne sme biti suženj podjetja, ampak mora sodelovati v njem s srcem, mora nositi in le njegovo izgubo, ampak mora biti deležen tudi dobička. Podjetja splošno važnosti naj se podružabijo. Vse gospodarstvo naj se avtonomno in smoteno upravlja. Vsako izkoriščanje uslužbenca se mora onemogočiti.

Kompromisa med Rimom in Moskvo ni! Pij XI. odločno izjavlja, da nihče ne more biti dober katoličan in pravi socialist. Reči: sem religiozni ali krščanski socialist, je nesmisel. Med Rimom in Moskvo je prepad. Treba je, da se opredeliš za Moskvo ali za Rim. Drugega ni! Kdor hoče biti cel katoličan — v cerkvi in izven nje — se bo izjavil brez pridržka za Rim — proti Moskvi. Težko nam je Slovonom boriti se proti Rusiji. Pa ne gre drugače. Če hočemo, da bo bodocenost slovanstva lepša, da bo krščanska, se moramo smoteno boriti proti uplivom boljševiške Moskve vedno in povsod: skrbeti moramo, da čim prej pade in da na njenih razvalinah zraste nova socialna, krščanska in demokratična Rusija.

se odpovedali prejemanju pokojnine v času, ko bi bili v državni službi.

Kolonizacija Avstralije. Avstralski kontinent zelo diši Japoncem, ki imajo sicer zelo malo zemlje. Avstralija bo pričela sistematično kolonizacijo, toda le z ljudmi iz Anglije, katere dominijon je.

Koliko plačuje krščanski strokovničar v Švici članarine? Prispevki so precej visoki. Po plačilnih razredih znašajo na teden v frankih: 1. razred 0,70, 2. razred 0,80, 3. razred 0,95, 4. razred 1,30, 5. razred 1,50, 6. razred 1,75, podporni fond 2,20. Švicarski frank je Din 14,25. Članarina znaša torej v najvišjem razredu na teden 4 franke ali 56 Din, na mesec pa 224 Din. — Toliko delavci drugod žrtvujejo za svoje organizacije.

Polovična voznja za banovinske uslužbenec. Društvo banovinskih uslužbenecv v Banja Luki je dobilo od ministrstva za promet obvestilo, da imajo vsi uslužbeneci banovin pravico do polovične voznine na železnici. Banovinski uslužbeneci so torej dobili od sedanje vlade to, kar so od nacionalističnih režimov zastoj prosili.

Obvestilo

Pisarna Zveze združenih delavcev in Društva združenih zasebnih in trgovskih nameštencev se nahaja v Ljubljani na Tyrševi cesti 29, I. nadstropje. Uradne ure so od 9 do 13 ter od 15 do 18.

Kvalitete
radijske aparate
svetovnih
znamk
kot

„Radione“, „Ingelen“, „Telefunken“, „Orion“, „Minerva“, „Standard“, „His Masters Voice“

prodaja proti gotovini, na mesečne obroke, kakor tudi za hranilne knjižice prvovrstnih ljubljanskih zavodov

„RADIO“ r. z. z o. z. v Ljubljani

solène kamne in solène bolesni uspešno zdravi snani **SALVAT ČAJ**
Brošuro o zdravljenju pošlje brezplačno
Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kapitol 17
Ogl. Reg. 27.870.

SALVAT ČAJ

— Medeni predmeti se svetijo ko novi, če jih osušiš z gosto mešanico jesiha in soli.

Naš domači zdravnik

R. C. — Lj. Utripanje kile (ne živca) na levih senčih in solzenje je leva ošesa daje misliti na kakšno motnjo v očesu ali njegovi bližini ali v možganih. Brez zdravniškega pregleda, ki vam ga nujno priporočam, je pameten nasvet nemogoč.

Ista. Močna in neredna čišča v vaših letih ni kar tako enostavna zadeva. Da ne bo zamude, pojdite še ta teden do zdravnika, da vas temeljito preišče!

S. H. — B. Mladostna zabloda vas plaši, ker se vidite v zrcalu za deset let starejšega in ker vas begajo razne knjižure, ki vam predočajo zle posledice v najtemnejših slikah. Otrsite se zle razvade takoj, dejansko in spominsko; očistite se v duhovni kopeli prerojenja, pa vam zasije sonce, ki vam prežene otožne megle in vas pomladi. Hvalite Boga, da vas čaka dobra življenjska šola, vojaščina, ki pametnim učencem prežene mehkužno nasladi, kamor spada vaša razvada. Resno duševno delo in trdo telesno delo je najboljšo zdravilo zoper trohnobo. Zdrav boš, kolikor boš resno sam hotel!

A. L. — P. Zakona se bojite? Zdi se mi tako nadležno, da je vaš strah popolnoma neupravičen. Vade se pomirite in brez skrbi odločite, pojdite k zdravniku svojega zaupanja, da vas pregleda in pouči. Pomoh je lahka.

M. H. — Lj. Piva odvaditi opojnih pijač je v vsakem primeru težko vprašanje, ki se ne da zadovoljivo rešiti brez njegovega resnega sodelovanja. Tisti oparek praznega želoda, ki sem ga že svetloval, pomaga časih, a dajejte ga v neznanosti in neopaznih množinah. Ko bo vaš močilec skrušen zavoljo mačka, pridobite ga prav z lepa, saj se muhe love samo na med in nikdar ne na kis, da se obrne na zdravnika za pomoč. Dogovorite se s kakim znanim in potrpečljivim zdravnikom, da prevzame zdravljenje sirinaka. Z vbrizgavanjem neškodljivega bljuvala se da v razmeroma kratkem času (14—25 dnevni vbrizgov) doseči, da se piven pripravi vsaka opojnina. Seve, če sam hoče!

Z. M. — Lj. Lišaj v bradi si preganjate brez uspešno navzlic zdravniški pomoči? Če že niste, dajte se zdravniško pregledati glede sladkorne bolezni. Če ste sicer zdrav, opustite za tri mesece vso mesno hrano in jajca. Uživate šest tednov po vrsti vsak dan po en ali dva ščepca dunajskega fiakerskega praška, drugih šest tednov pa za sreden oreh velik kosček pekovega drožja, zmešanega s mlečnim mlekom zjutraj na tešče. Za britje rabite samo kakšno milo mažo (kremo), ne mila; vneste moličke si močite s salicilovim cvetom in posipajte s smukcem; hujša vnetja si zdravite s prav topimi obkladki kamileničnega čaja, ki mu dodate na 1/4 litra po eno žličko salicilovega cveta. So še drugi načini zdravljenja z obsevanjem ali vbrizgavanjem, po navadi zadošča opisani način.

F. V. — M. S. pušanjem seča imate težave zavoljo povečane predstojnice, kakor je ugotovil zdravnik in vam nasvetoval operacijo, ker so odpovedala druga sredstva? Jaz bi se na

vašem moštu ne pomišljal dalje in se dal operirati in sicer izvežbanemu strokovnjaku za sečno drobje (urologu).

Isti. Vsakonočno motenje postelje pri polodrasli dečku, ki je sicer zdrav, je vendar toliko važnosti, da je umestna temeljita preiskava dečkovega stanja zlasti v živčnem pogledu. Če ni nobene nakaze v hrbtnem mozgu, se da nadležna odpraviti. O tej stvari je bilo že nekajkrat pisano na tem moštu, zato mi je nerodno, da dolgočasim pazljivo obiskovalce naše posvetovalnice. Ker je nadležna pogostna, ponovim nasvete. Močilec naj od polneve naprej ne uživa nič tekočega in nič redkega, za večerjo naj dobi slanika ali kosček soljenega masla ali sira s solato in kruhom. Važna je lega v postelji, deček naj leži brez zglavja, v vznožju naj bo postelnjak dvignjen za 7—10 cm, da leži spalec posevno navzdol. V nočno srajco mu vstite sredi hrbta okrogel kamenček, ki naj preprečuje, da bi spalec ležal vznak. Noge naj ima deček dobro odeto, telo naj bo pokrito samo za potrebo. Dečka ne strašite ne s kaznimi, pač pa mu dvignite samozavest, da se sam od sebe gotovo zdravi, če bi ga zatiščalo na seč. Če je deček kolikant utrjen, mu lahko obiljavite ledje z mrzlo vodo vsak večer, če ne, počakajte toplejšo dobo. So še drugi pripomočki (oprezno elektriziranje l. dr.) in zdravila, ki vplivajo ugodno, v obče zadošča, kar sem omenil in se da izvršiti doma. — Ko sem jaz še hodil v šolo, so imeli ljubljanske dijaške gospodinjice »preskušeno« sredstvo, »močilec« je dobil za večerjo kašo, ki je bila tedaj navadna jed, ki se je v njej kuhala miš. O učinkovitosti tega načina nimam skušenj, ker na vseh mojih stanovanjih ni trebalo takega zdravljenja.

M. K. — M. Mučno utripanje srca vas prijemlje kar po dvakrat na dan, zjutraj in zvečer? Posebno budo vam je nekaj dni pred čiščo. Zdravnik vam je dal znano pomirjevalno sredstvo za živce, ki je nekaj časa blažilo tegobe, zdaj pa ne pomaga več. Tudi meni se zdi tako iz daljave, da je vaša srčna bolezen bolj živčne narave. Ugotoviti bi trebalo, če ni tista žleza ščitnice (ali predšpanica) ali katera druga žleza vzrok živčni razdraženosti ozir, občutljivosti ali pa motnje v trebušnem drobju. Vse to je važno, da se dožene ali izključi, nič manj duševne okoliščine in dogodivščine, ki so morda dale povod takim motnjam. Ko bo vse to dognano in urejeno, premenite svoje lagodne življenjske razvade. Mlademu krepkemu človeku treba čvrstega gibanja vsak dan v tej ali oni obliki, vsaj enkrat na teden pa še več do resnične utrujenosti. Lotite se kateregakoli športa, kolesarjenja, poletij pletanja. Morda bi kazalo, da se preuredi tudi papiranje ali na manj ali na bolj post.

Drugi upravičeni — potrpite! Vprašale(ke) brez izkazila — glave zadnjega nedeljskega »Slovenca« — ali opravila (dijski, vajenci, brezposelni in sl.) čakate odgovora zama, saj še upravičencem ne morem sproti ustrezati! Vaj nekaj reda mora biti tudi v naši pomenkovanici.

Kmetijski nasveti

Zatiranje podleska na travniku. F. I. K. — Na vašem precej obsežnem travniku se je podlesek (lusivce) tako močno razpasel, da ne veste, kako se ga odkrižati. Ruvali ste ga že v pozni spomladi ter po otavi uničevali cvete, toda brez uspeha. Radi bi vedeli za sredstvo, s katerim ga je mogoče zatreti. — Od vas navedeno zatiranje podleska ali usvica res ni najbolj učinkovito, ker se z njim ne da odpraviti ta nadležni strupeni plevel. V novejšem času priporočajo proti njemu različne načine zatiranja, ki so baje precej uspešna, zato jih hočemo tu navesti. — Čebula podleska tiči globoko v zemlji, zato ga uničimo le tedaj, če to čebulo izrujemo. Za to imamo posebno izruvalo, s katerim sežemo globoko v zemljo pod njo in jo potegnemo ven. — Drugi svetujejo, da ga spomladi, ko je podlesek odgnal liste, potresemo z neoljenim apnenim dušikom, ki zastrupi zelenje in zamori rastlino. — Tretji način je ta, da se po zaplavljenem travniku pasejo ovce ali govedo zgodaj spomladi. Pri tem se pogazijo mlade rastline in se zemlja stlači, da ne morejo poganjati na dan. To se je razširilo v zadnjih letih zlasti v Švici, kjer se hvalijo z doseženimi uspehi, češ, na travnikih, ki se zgodaj spomladi popasejo, je podlesek večinoma izginil. — Če je pa travnik z usivcem tako prerasel, da noben teh navedenih načinov ne pomaga, tedaj ni drugega, kakor da travnik preorjete, ga očistite plevela ter nanovo zasejete z dobro travno mešanico. — Poskusite ta ali drugi način, kateri vam pač najbolje prija.

Apnenega dušika ni mesati s superfosfatom. R. T. S. — Nekateri sosedje so pri gnojenju svojih vinogradov navzlic svarilu zmešali trdoščen apneni dušik s superfosfatom. Ta zmes se jim je pa vžgala, oziroma močno segrela. Radi bi vedeli, kaj je bilo temu vzrok. — Apneni dušik se ne sme mešati s superfosfatom in skupaj trošiti, ker se prosto apno v apnenem dušiku spoji s topljivo fosforno kislino superfosfata in jo spremeni v težko topljivo dvojno apneni fosfat. Tedaj se mešanica močno segreje in je videti, kakor da se je vnela. Kot gnojilo je ta zmes malo učinkovita in njena gnojilna vrednost malenkostna. — Če moramo na isti njej trošiti superfosfat in apneni dušik, tedaj potrosimo najprej apneni dušik in ga z brano ali drugače zmešamo z zemljo. Sele čez več dni gnojimo s superfosfatom. Najbolje pa je, če v vinogradu namesto superfosfata rabimo Tomasovo žlindro ali kostno moko, še bolj pa roženo moko. Apneni dušik moremo mešati s Tomasovo žlindro in s kalijevo soljo. Toda tudi s temi ne sme predolgo ležati, ker se take mešanice kaj rade spremenijo v klejnato zmes, ki se ne da več trošiti.

Ali je letošnja zima škodljiva za prezimovanje čebel? Fr. K. A. — Z vašim vprašanjem je združenih več okoliščin, ki so važne pri prezimovanju čebel v mljih zimah. Splošno pa se lahko trdi, da so tople zime manj ugodne mimo mrzlih. Je pa spet razlika, v kakšni obliki se toplota pojavlja. Letos smo imeli n. pr. okrog božiča naravnost pomladansko, čisto južno vreme, vendar v krajih, kjer sonce ni prehodilo sijalo, toplota ni motila čebel in jih v večjih množinah ni dolj časa izvajljala iz panjev. Posebno če so bili panji skrbno zaslonjeni proti sončnim žarkom, kar se vedno priporoča, čebele niso bile občutno motene v zimskem miru. Zlasti pa ni bila letošnja zima doslej neugodna, ker so prehodi iz mraza v tople dni in narobe počasni. Škodljivo je, če je nekaj dni zelo toplo in se čebele po panju razlezejo, nenadoma pa se vreme obrne in takoj pritise hud mraz z burjo. Žival se ne more spet zbrati v zimsko gručo in po panju otrpne. Tudi ni ugodno, če čez dan sonce močno pritiska v panje in čebele izvajljajo ven. Čim manj namreč v mesecih od novembra do februarja (vključno) izletavajo, tem bolje zanje. Le toliko je treba lepega in ugodnega vremena, da se enkrat ali dvakrat otrežijo.

Ako primerjamo letošnjo zimo z navedenimi, bomo našli, da kljub razmeroma zelo toplu

ozračju vendarle ni bilo (vsaj v okolici Ljubljane) veliko dni, ki bi bili čebele izvajljali iz panjev. Zato se ni treba bati, da bi do sedaj čebele slabo prezimovale. Bati se je le, da ne bi pozno, ko bo po družinah že zalega (če bo kakšno toplo vreme še kaj časa trajalo, bo prav kmalu!), pritisnil hud mraz in zalego uničil. Takrat bo pa trilateralna pravčasna in zelo topla odeja, ki nanjo že sedaj opozarjamo.

Zgornjih rosnih korenin pri trtah ni pušati. S. P. R. — Pravite, da ste došli pri prvi kopi redno porezali vse gornje korenine na trsu, kakor ste pač to že davno silili, da je pravilno. Nekateri sosednji vinogradniki pa jih nameravajo kar pustiti, češ, da bodo zato trte večkrat, tedaj pa plitko okopavali. Kaj je pravilneje? — Zgornje ali rosne korenine, kakor jih imenujemo, poženejo iz podzemnega debla tik pod površjem zemlje in rastejo navadno krepko, ker dobe tamkaj obilo hrane. Če te pustimo, da se razvijajo, se zgodi to, na škodo globljih korenin. Stranske in glavne korenine bi zaoštele v rasti, morda bi celo poginile in trta bi bila navezana le na rosnice. Zato jih pri prvi kopi, pa tudi pri nadaljnjih, odstranimo. Če bi jih pustili, bi v začetku sicer dovolj prehranjevali trto, dokler ne manjka padavin in je zgornja plast zemlje še vlažna. Ko pa pritisne suša in je trta navezana le na te korenine, tedaj zmanjka vlage in hrane zanje. Zato jih moramo odstraniti in poskrbeti, da se razvijejo le srednje, t. j. okrog 30 cm do pol metra globoke in pa spodnje glavne korenine. — Kar se pa tiče pogostejšnega okopavanja, bo to trtam samo koristilo, ker se bo s tem ohranila v zemlji vlaga in vinograd ne bo oškodovan radi suše.

Domači živozdravnik

Imam svinje, ki se slabšajo leto za leto. Pri klanju sem zapazil na jetrih sedaj polno mehurčkov in velikih bul, napolnjenih z vodo. Kljub temu, da so svinje ječe, se ne rede tako, kakor bi se morale. Prosim nasveta. P. Z. N. c.

Bolezen vaših prašičev se imenuje ehinococosa (ehinokokoz). V tistih mehurjih je zarodek pasje trakulje (Taenia echinococcus). Ta trakulja mora imeti dva hranitelja. V pasjem črevesju živi trakulja, ki je približno dolga pol centimetra. V odpadkih takih psov so jajčeca takih trakulj. Prašič se okuži s temi jajčeci, pridejo v črevo prašiča, od tam pa po jetrni žili v jetra. Tam se dalje razvijajo in napravijo v jetrih mehurje in bule. Če pes požre tako okuženo jetra, se potem v njegovem črevesju razvije pasja trakulja. Tako se okuženje iznova ponavlja. Tudi pri človeku se napravijo na jetrih ali pljučih taki mehurji, če se okuži s pasjo trakuljo. Za človeka je ta bolezen nevarnejša kakor za prašiča.

Preprečiti se da ta bolezen s tem, da za nekaj časa odstranite psa iz svojih poslopij, ali pa morate preprečiti, da bi se krma prašičev okužila s temi jajčeci. Hlevo dobro razkužite in ves prostor, kamor imajo prašiči dostop. Pes naj ne hodi blizu.

Imam kravo, kateri so se na kolenih prednjih nog nardile neke otekline. V začetku so bile zelo boleče, zdaj malo manj, vendar otekline ne izginejo. Kaj mi je storiti? Ali je priporočljivo tako kravo pripuščati? — K. F. Z. p. T.

Po vašem opisu sodeč, ima vaša krava sklepni revmatizem. Pravi vzrok sklepnega revmatizma še ni popolnoma točno ugotovljen. Povod bolezni je pa prehajanje od prepiha itd. Dostikrat se sklepni revmatizem ponovi. Zdravi se pa s salicilovo kislino in s salicilnim natrijem. Odrasli živali se more dati trikrat na dan po 30 gramov. Še boljše uspehe dosežemo z vbrizgavanjem salicilne kisline v žilo, kar pa sami ne morete storiti. Ker je bolezen krave že nekoliko zastarala, poskusite vdrgniti v oboje sklepe jodoformovo, dalje kafrao ali sivo mazilo živega srebra, nato dajte gorke obkladke. Če se primeroma kravo pripuščati, zavisi od tega, ali se bo krava pordavila.

Pravni nasveti

Dolžnost nezakonskega očeta. A. P. D. Nezakonskemu očetu je bilo rečeno, da mora plačevati alimente za otroka do njegovega 14. leta. Ker je otrok sedaj izpolnil 14 let, vprašate, kam se ima nezakonski oče obrniti, da mu tovarna kot delodajalka ne bo več odtegovala vzdrževalnine otroka. — Svetujemo vam, da nezakonski oče pri varstvenem sodišču poizve, kako je bila preživnina za otroka določena: ali je bilo rečeno, da jo mora plačevati, dokler otrok ne izpolni 14 let, ali pa določi, da se bo mogel otrok sam preživljati. Če je v določbi preživnine določeno 14 let otrokovo, lahko oče takoj preneha s plačevanjem in lahko za-prosi, da sodišče o tem obvesti delodajalko. Če pa ni določena starostna doba, mora nezakonski oče, če se otrokov varuh protivi ustavitvi plačila nadaljnjih alimentov, tožiti na ugotovitve, da je otrok že sposoben se sam preživljati in da je njegova dolžnost plačevati preživnino, ugasnila. Dolžnost nezakonskega očeta je, da skrbi za oskrbo svojega otroka tako dolgo, dokler ni ta v stanu, da se sam oskrbuje, brez ozira koliko let je otrok star.

Obrestiti zaščitenega dolga v zadrugi posojilnici. — T. J. P. Posojilnica vam je leta 1913 dala večje posojilo. Obresti so bile dogovorjene na 10% in ste jih do 1. septembra 1932 v redu plačevali. Vprašate, kako visoke obresti sme posojilnica zaračunati od tega dne dalje in koliko morate takoj plačati ter če res izgubite zaščito, ako bi ne plačali v pravem času. — Od 20. aprila 1932 do 23. novembra 1933 je imela posojilnica s kmetom dogovoriti največ 10% obresti na leto, neglede na višino prej dogovorjenih obresti. V najvišji: znesek obresti so se morala všteti tudi vsa postranska plačila ali dajatve, kakor so to: provizije, stroški in podobno. Od 23. novembra 1933 dalje pa so bile dopustne za zaščiten dolg v denarnem zavodu največ 6% obresti in je moral dolžnik plačati obresti za čas od 23. novembra 1933 do 15. novembra 1934 v letu 1934 najkasneje do 15. novembra. Tudi v tem slučaju se niso smela posebej zaračunati kakšna postranska plačila. Po odplačnem načrtu, ki sedaj velja za zadrugne posojilnice in hranilnice smejo zadruge računati dolžnikom-kmetom od 1. januarja 1935 največ 6% obresti letno za nazaj. Dolžniki kmetje morajo vsako leto do konca meseca novembra plačati obresti. Dolžno glavnico pa odplačujejo v 12 letih, vsako leto najkasneje do 30. novembra. Za leto 1935 je bilo torej treba plačati 6% obresti in 1% na dolžno glavnico. Če dolžna glavnica pri zadruzi ne presega zneska 6000 Din, mora odplačevati dolžnik poleg vsakoletnih obresti lemo najmanj četrtino dožne glavnice in sicer do konca novembra vsakega leta. Ta uredba tudi pravi, da dolžnik izgubi pravico ugodnosti iz odplačnega načrta, ako v roku treh mesecev po dospelosti ne plača obresti in odplačila na glavnico. Kmetje člani zadrug se tudi lahko proti svoji zadruzi koristijo s predpisi člena 5 uredb o zaščiti kmetov, če jim to dovoli zadruga zveza, v kateri je njih zadruza vključena. V tem slučaju n. pr. kmet lahko zaprosi pri pristojnem sodišču, naj se mu plačilni rok podaljša in obrestna mera zniža. Po uredbi o izpremembah in dopolnitvah uredb o zaščiti kmetov z dne 3. avgusta 1934. je bila obrestna mera, določena prvotno na 6%, znižana za dolgove denarnim zavodom od 6% na 4½%. To je za zadrugne posojilnice veljalo le do konca leta 1934, ker imajo po odplačnem načrtu pravico zahtevat od 1. januarja 1935 zopet 6% obresti.

Zavarovalnica. — T. J. Dožni ste plačati zavarovalnico do tistega dne, kakor je določen po pogodbi. Če imate poštno položnico lahko demar posliete po nakaznici.

Trafika. — F. T. A. Načelno ni zadržka, da bi dobili trafiko. Po zakonu o državnih monopolih iz leta 1932 smejo namreč biti zakupniki tobačne prodaje na debelo in prodajalci na drobno oni državljani kraljevine Jugoslavije, ki uživajo častne pravice, ki v poslednjih letih niso bili kaznovani za monopolna kaznivá dejanja, niti so zaradi teh v preiskavi. Vendar zakon dalje določa: Pravico do prodaje na drobno imajo prvenstveno osebe, zaščitene po invalidskem zakonu, za njimi pa siromašne vdove in otroci umrlih državnih uslužbencev. Invalidski zakon pa predpisuje: Male prodajalnice tobaka, cigaretnega papirja in vžgalice (trafike) se podeljujejo prvenstveno vojnim invalidom odnosno vdovam bojnikov, padlih, umrlih in pogrešanih med vojno in umrlih vojnih invalidov z nepreskrbljenimi otroki. Ko se podeljujejo trafike, mora odstopiti monopolna uprava sporazumno z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje najmanj 50% teh prodajalnic omenjenim osebam. — Prošnjo bi bilo vložiti na poseben obrazec, ki ga dobite pri oddelku finančne kontrole. Uspehi bi s prošnjo, ako niste invalid, le tedaj če se ne bi potoegovala za trafiko kakšna gori navedenih oseb, odnosno ako bi s podelitvijo nove trafike ne bil ogrožen obstoj, že obstoječe trafike, ki je v rokah invalidne osebe.

Izpodbijanje testamenta. — K. M. C. Iz zapuščinskega spisa je razvidno, zakaj smatra sodišče, da je testament veljaven in iz katerih razlogov je zakonite dediče zavrnilo na pravno pot. Ne moremo vam dati nasveta za ustavo tožbe, ker ne vemo iz kakšnih razlogov hočete izpodbijati veljavnost testamenta, vam svetujemo, da stvar izročite pravnemu zastopniku, ki bo preštudiral zapuščinske spise in vam nato povedal, če kaže tožiti ali ne.

Oporoka. — P. T. R. Ako znate dobro pisati in oporoko pravilno sestaviti, jo lahko napišete sami brez prič. Vendar mora biti taka oporoka od konca latsnočno pisana in podpisana. Drugače ni veljavna. Druga izvensodna oblika oporoke je ta, da jo da zapustnik uapisati, latsnočno podpisati in mora pred tremi sposobnimi pričami izjaviti, da je spis njegova poslednja volja. Ni pa treba, da bi prič vedele za vsebino take pisarne oporoke. Tudi prič morajo podpisati to oporoko s pristavkom, ki kaže na njih svojstvo kot priče (n. pr. kot priča oporoke). Ako zapustnik ne zna pisati pač pa brati, mora staviti na listino svoje ročno znamenje v prisotnosti vseh treh prič. Če pa tudi brati ne zna, mu mora ena izmed treh prič, ki pa ne sme biti tista oseba, ki je morebiti pisala oporoko, prebrati spis v prisotnosti drugih dveh prič, ki sta vpogledali vsebino; zapustnik, pa mora potrditi, da je vse zapisano po njegovi volji. Testament je mogoče tudi izreči le ustno (ustni testament). Da je takšna oporoka veljavna, jo mora zapustnik izreči resno v prisotnosti treh zmožnih prič, ki morejo potrditi, da se ni primerila v zapustnikovi osebi nobena prevara ali zmoti. Vendar je taka oblika precej nezanesljiva, zato ni priporočljiva. Oporoka se pa lahko napravi tudi pred sodiščem. — Ako zapustnik nima nujnih dedičev t. j. otrok, ali ako tudi ni roditeljev, katerim mora zapustiti dolžni delež, lahko zapusti svojo imovino tujim dedičem. Za dolžni delež določa zakon vsakemu otroku polovico tega, kar bi mu pripadlo po zakonitem dednem nasledstvu n. pr. če ima zapustnik enega otroka in njegov zakonski drug tudi več ne živi, znaša dolžni delež polovico zapuščine, ker bi otrok po zakonitem dednem nasledstvu podedoval celo zapuščino. V navzgornji vrsti gre vsakemu nujnemu dediču kot dolžni delež tretjina tega, kar bi dobil po zakonitem dednem

nasledstvu. — »Slovenčeva« nezgoda podpira še v slučaju snirne noreče naročnika, izplača dedičem torej, če zapustnik napravi oporoko, oporocnim, drugače pa zakonitim. Sicer pa preberite o tem pravilnik, ki je bil objavljen v »Slovencu«.

Dolg v gostini. — A. B. P. Če se bo sodišče po izvedenih dokazih prepricalo, da ste na upanje jemali pijačo v gostini, vas bo seveda obsodilo na plačilo dolga. Zato vam svetujemo, da se izvensodno poravnate. Uredba o zaščiti kmetov se nanaša le na dolgoce, ki ste jih napravili pred 20. aprilom 1932. Zakonite obresti nezakonskih dolgov znašajo 5%, trgovske pa 6% na leto.

Izplačilo dediščine in zasčite. — A. B. O vprašanju zasčite dediščine smo pisali v nedeljo 12. januarja t. l. Preberite dotične članke. Isto velja za vas in vaše sestre.

Zaizanje kmetijskih dolgov. — A. A. Uredba o zaščiti kmetov predpisuje, da sme kmet, čigar skupni dolgovi, ki jih je napravil pred 20. aprilom 1932, znašajo nad 50% vrednosti njegove imovine, zaprositi pri pristojnem sodišču, naj se mu dolgovi znižajo na 50% vrednosti imovine. Postopek pred sodišči bo predpisal poseben pravilnik, ki pa še ni izšel. Zato ne moremo kaj več pisati o tem postopku.

Pomiloščeni morajo plačati stroške. — T. R. Z ukazom z dne 1. decembra 1935 vam je bila odpuščena kazen, sedaj pa terjajo od vas plačilo stroškov. Ali niste tudi stroškov oproščeni. — Ne. Amnestijski ukaz izrecno pravi, da ostanejo v vseh primerih amnestije nedotaknjene pravice države in zasebnikov do povračila škode in do plačila že prisojenih taks in stroškov kazenskega postopanja.

Proglasitev zasebne poti za javno občinsko pot. — V. T. Občinski odbor je proglasil, ne da bi vas kaj vprašal vašo zasebno pot, ki je vpisana v zemljiški knjigi kot vaša lastnina in po kateri ima samo par posestnikov služnostno pravico vožnje, za javno ter so jo vpisali v seznam občinskih cest II. reda. Sedaj jo nameravajo nasuti in odpreti za splošen promet. Ko ste se hoteli pritožiti, vam je župan odgovoril, da ste pritožbeni rok že zamudili. Kaj storiti? — Postopanje občinskega odbora ni bilo zakonito. Zasebna pota se smejo uvrstiti med občinske ceste samo s pristankom lastnika, odnosno upravičencev, ki uporabljajo dotično pot. Možna bi bila seveda tudi razlastitev zasebnega zemljišča v ta namen. Ker niste pristali na uvrstitev poti med občinska pota, je sklep občinskega odbora po zakonu ničen. Tudi z zamuditvijo pritožbenega roka niste mogli izgubiti lastninske pravice na tej poti. Zato se pritožite zoper sklep občinskega odbora na sresko načelnost.

Notarski stroški. — J. L. Ne morem vnaprej povedati, koliko bodo znašali notarski stroški za delo, ki ga bo notar šele izvršil. Nagrada notarja obstoji iz nagrade za pravne posle, za službenega dela zunaj pisarne in za pisanje. Pri dvostranskih pravnih poslih, pri katerih je vrednost predmeta označena n. pr. izročilna pogodba, se določa nagrada po vrednosti n. pr. pri vrednosti 20.000 Din do 30.000 Din znaša 250 dinarjev. Za posle v zemljiški knjigi se nagrada procentualno zviša. Če vas zanima notarska tarifa, jo lahko najdete v »Službene listu« z dne 5. marca 1931. Če se bojite previsokih stroškov, bo najbolje, da vprašate že sedaj, koliko bo znašal račun in se nato odločite. Isto velja glede drugih pristojbin.

Zena ne jamči za možev dolg. »Loka.« Vprašate, če vam morejo za možev dolg zarubiti ali vzeti oporoko, ki ste jo plačali sami, a račun se glasi na možovo ime. Oprava se nahaja v vašem stanovanju, dočim z možem ne živite skupaj, čeprav niste sodno ločeni. — Zena ni plačnica za dolgoce, ki jih dela mož in zato se ne morejo ženske stvari za take dolgoce zarubiti. Če bi moževi upniki zarubili vašo oporoko, boste morali pač v izločitveni tožbi dokazati, da je oprava vaša, da ste jo kupili za sebe in z lastnim denarjem, ki ste ga imeli še pred zakonom, oziroma, ki ste ga v svojem samostojnem poklicu zaslužili in da je račun pač pomotoma bil izstavljen na ime moža.

Nesrečna pijača. J. F. D. Če je oče po vrnitvi iz Kanade tako udan pijači, da proda s posestva vse, kar more spraviti v denar, samo da dobi zase potreben denar za pijačo, potem vam svetujemo, da predlagate pri okrajnem sodišču, da se ga radi pijanstva prekliče. Tam boste tudi vedeli po vpogledu v zemljiško knjigo, če so in v koliko so očetove pravice na posestvu omejene v korist otrok. Če ima oče na bivšem letninu posestvu le dosmrtno gospodarsko pravico in užitek, sme pač za sebe iz posestva žrpati užitek, ne pa posestvo uničiti n. pr. s tem, da je začel sekati gozd, ki še ni zrel za sečnjo.

»Stajerka«. Starši bi vam radi odstopili njivo in vinograd. Sploh bi radi dali zapisati, da dobite vi po njih smrti vse preminjene in nepremičnine. Vprašate, kako bi se to dalo najbolje in najceneje urediti. — Če se zanesate, da se starši ne bodo premislili, potem je ceneje, če napravita oče in mati vsak svojo oporoko, s katero postavijo vas za dedinjo. Oporoka je veljavna, če n. pr. oče napiše: »Vse svoje imetje zapustim hčerki N. kot dedinjo in to podpiše. Seveda oporoko lahko starši do smrti vsak čas spremenijo. Ne morejo pa več spremeniti svoje volje, če vam vse izročijo z izročilno pogodbo, sebi pa zgorivjo dosmrtni užitek na izročilih nepremičninah. Oporoka je torej poceni, izročilna pogodba pa zanesljiva.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Otrple roke (Zgodba smučarja)

Noč je bila mrzla in jasna. Zvezde so migljale, kakor bi se pozibavale po ostrem, šivankastem vetru, kakor bi romale po nebesnem oboku, kakor vedno nemirni prišle nad zemljo. Burja ga je z bičem podila iz kotlin in ga pometala preko uglaženih grebenov, da je v divjih vrtincih frfotal po ozračju.

Samotni smučar je porival svoji dolgi deski skozi metež peščenega snega. Spuščal se je nizdol. Nobena sled ga ni spajala z dolino in stopal je ko prikazen brez sence skozi svetlo zimsko noč. Gozd je globoko spodaj ko temen pas mejil med gorami in ravnino. Bolj in bolj svoboden je bil razmah pokrajine brez dreves in tudi mraz je bil radi burje in višine hujši in hujši. To je bil oni, ko steklo prozorni, ko šivanka bodičasti mraz, ki se zajeda v telo skozi najdebelejše volneno blago, ki se uleže na človeka ko ledenomokra krpa in ki ti poleni kri in ohromi voljo.

Smučar ni bil mehkužen človek. Vendar je občutil skeleče bolečine na obrazu in ledeno kepiče v lasih. Čutil je, kako mu zmrazavajo solze, ki so mu silile izza stisnjenih vek in je videl, kako mu je burja trgala njegovo sapo izpred ust in jo spreminjala v sreč. Ker se je vedno premikal, saj je bilo toplo v telesu, kar je bilo dobro, saj je pomeni gibanje — življenje. Enakomerno ko stroj je smučar postavljaj obe smučarski palici v škripajoči sneg, se s sklonjenim životom upiral burji in je svoji zasneženi deski potiskal naprej. Če je ostro zavil krog kakoga vogala, je bil kar brez sapa in se je moral za hip oddehniti. Tedaj je tudi pomislil na dve uri dolgo pot do koč in na svoje tovariše, ki so ga ondi pričakovali. Brez dvoma so govorili o njem in o mrazu in so kmalu pristavili kotliček z vodo, da si skuha čaj. Otrpel smehljaj je skušal razgibati njegove zagrizene poteze krog ustnic. Take misli so ko preplahene ptice sfrfotalo proč, ko je hotenje zaukazalo: Naprej! Ko je v drugo zavil v stran, so pa spet prišle in privedle nekaj novih s seboj. Časih je smučar za deli časa obstal ko prej, se z nartjo roke drgnil skeleče lice ali si je stiskal neobčutljiva paleca, dokler ni začutil, da mu kri spet kroži po žilah. In slednjč je tako prišlo, da je čakal na prihodnji zavinek ko na darilo, čeprav je zmeraj bolj položno prečkal strmino. Saj sta tisti dve uri vendar že potekli! In koč? Dvomi so ga začeli trpinčiti. Ali je zgrešil pot? Ali je zaradi vihrajočega, valujočega snega zblaznel? Saj mu kraj ni bil tuj in večkrat je že ponoči in v megli našel koč.

Roke so mu otrpnile. Visele so mu ko klade v usnjatih priveskah smučarskih palic. Nič več ni mogel potegniti ure in kom-pasa iz žepa. Torej — naprej!

Časih je smučar počasi potegnil zrak vase, kakor da ga pokuša, ali ni v njem vonja po dimu, ki bi oznanil bližino koč, ali pa je za solzenimi očmi iskal odseva kakke luči. Slednjč je zastremel v neko senco, ki se je bolj in bolj spreminjala v obrise lesene koč. Nič več ni zdvajal: pred njim je stala koč! Se nekaj minut — in konec bo te razjedajoče borbe in kmalu se bo mogel ogreti — ne jesti in piti! — samo, samo ogreti! A kako, da ni bilo nobene luči? Ali so prijatelji zaradi mraza zaprli polknice? Ali pa mogoče niso niti prišli v koč? Bodi tako ali tako, v njegovem žepu je bil ključ od koč in nihče mu ne bo branil vstopa.

Krog koč je divjala burja in vihrala hu-je ko na prostem. Ob stenah so bili do kolen segajoči sneženi zameti. Vrata so bila zaklenjena. Smučar si je hotel odvezati vezal-ke na deskah. Potegnil je roke iz usnjatih priveskov na palicah in se je prestrahil. Brez življenja in neposlušne so ko uteži vi-sele na lehte. Zdelo se mu je, da ima na-mesto krvi sam pesek v žilah in ohromele prste je mogel le z največjo silo upogniti. Z eno roko je butnil po lesenih vratih in uj-občutil nobene bolečine. Ali mu je zmrazil-a? Mogoče mu bo sneg pomagal! Z zobmi si je strgal trde rokavice z rok in si skušal prste drgniti s snegom. A suhi sneg je od-frčal z burjo. Pa čeprav niso prsti nič več slusali volje, imel je še lehti. In oprjel se je njih pomoči. Na široko je zamahnil nazaj. Obupno je bil okrog sebe, da bi prepodil mraz. Zares se je ogasil skeleči občutek v rokah, ki se je splazil do konce prstov in se razširil v blazno bolečino. Življenje se je vračalo! Smučar je mahal z rokami, dokler mu ni mrazil znoj pokrli kože. Tedaj je hotel vzeti ključ iz žepa. Prav slabo, slabo so mu tipali prsti. Grabil je po žepu in ni mogel prijeti ključa. Slednjč ga je izvlekel iz žepa in se je od razburjenja tresel po vsem životu. Držal ga je v obeh rokah ko kako svetlinjo. Smučarjeve misli so se uskočile. Krožile so samo krog ključa in ključavnice: to je bil ves njegov svet. Mraz je bil brez dvoma nenavaden, saj se je koža kar prije-mala kovine. Prsti so bili otrpli in neokret-ni. Ključ je spolzel iz rok in je padel v sneg. Srce in možgani so za hip zasteli. Na-to je zgrabilo smučarja ko vročica. Naglo in vendar ko božajoče je segel v sneg in je iskal — iskal.

Roke so otrpnile in se spreminile v jed-in ključa ni bilo nikjer več. Čeprav je ma-hal in bil z lehtmi, ni izvalil niti iskric to-plate iz krvi. Roke so ostale mrtve in mraz se je plazil po lehtih in proti sreč. — Spo-četka je smučar divjal, se z nogami zaleta-val v vrata in s komolci v polknice. Ko živa-le je stikal krog koč, da bi dobil skrovišče, a burja ga je neusmiljeno podila v kolo-barju okrog. Nato je spet grebel po snegu in je bil zmeraj bolj utrujen, utrujen do smrti...

Noč je bila mrzla in jasna. Zvezde so migljale, ko da se pozibavajo v vetru in sneg je brez pokoja škripaje in srsčaje blodil okoli. Sneg je zametel nekega smučarja pred koč; v njegovih otrplih rokah se je skrival ključ.

(P. Schmitt.)

Dežnik in gospodična

More se je tisto popoldne peljal s podzemsko železnico. Čez nekaj časa je moral prestopiti na drugo progo in je moral iti po stopnicah navzgor, da bi prišel do dvigala onkraj blagajne za vozov-nice. Pri blagajni je stala neka starejša, lepo oble-čena gospa, ki je hotela kupiti novo vozovnico. Poleg okenca je k steni prislonila dežnik z dra-gocenim ročajem. Ker je jemala denar iz denar-nice, ga je naslonila tjakaj, da bi ji ne bil v na-potje. Neka majhna, temnolasa gospodična v svet-lem plašču je prihajala prav k blagajni. More je vse opazoval, ne da bi se bil zavedal tega, ker je pravkar preudarjal o neki kupčijski zadevi. Gospa je bila že pri vratih dvigala, ko je More zapazil, da je pozabila svoj dežnik. »Gospa — vaš dežnik!« je zaklical za njo. A ona je že izginila v dvigalu, ki je bil pripravljen, da se zdaj pogrezne. Ko bi bil More tratil čas s tem, da bi stopil po dežnik,

bi dvigalo brez dvoma že izginilo. Zato je pustil dežnik in odhitel k dvigalu.

»Gospa — pozabili ste —!« Prepozno. Grgraje se je pogreznilo dvigalo. »Te ženske!« je glasno pomislil, ko se je vračal k blagajni, da bi uradnika opozoril na to, kar se je zgodilo. Gospodična v svetlem plašču ga je srečala na poti proti dvigalu. Imela je tisti dežnik v roki. »Gospe nistem več dobil,« je rekel More. »ampak...« Gospodična ga je začudeno pogledala. »Ne razumem, katene gos-pe?« Zastremel se je vanjo: »No, tiete gospe, ki je pozabila tale dežnik.«

Mrzlo ga je pogledala: »Kaj pa prav za prav mislite? To je vendar moj dežnik!« Ta nesramnost ga je kar pobila. Strogo je nagubnil čelo. »To so prazne besede. Saj sem videl, kako je pustila gospa dežnik pri blagajni, ko je vzela karto.« Gospodična

ga je zaničljivo pogledala in je hotela oditi. Prijel jo je za roko in jo pridržal.

»Kako si upate!« je vzrojila. »Tako me izpu-stite, ali bom pa poklicala ljudi! Poznam take zvi-jačel! Mislite, da bom dežnik izpustila iz roke in se boste nato z njim odpeljali! A mene ne boste vodili za nos!«

More ji je zagrozil: »Vi ste dežnik ukradli! Nikar me ne skušajte preslepiti. Odvetnik sem in...« — »Kajpa, jaz sem pa kraljica iz Sabel! Pustite me, sicer vas naznamni policiji.«

More je ni izpustil. Dejal je: »Z. menoj boste ali k blagajni!«

Prav za prav je občudoval njeno hladno-krvnost. Imela je komaj ena in dvajset let, bila je vitke postave in prijetnega lica. Za svoja leta je bila jako samostojna, vendar se mu ni prav nič smilila. Ni se mu upirala. Nosato in ponosno vzravnanu mu je sledila k blagajni.

Dejal je uradniku: »Pred nekaj minutami je neka starejša, približno šestdesetletna gospa kupila tukaj vozovnico. Imela je črn plašč s sivim ovrat-nikom iz krzna. Majhna je bila in debelasta.«

Uradnik je pomislil: »Starejša gospa? V črnem? Res, gospod, že vem — kupila je karto za v Trobridge. Zakaj pa?«

»Pozabila je dežnik, ki je bil naslonjen tu na steno. Tekel sem za njo, a je bila že izginila z dvigalom. In ko sem se vrnil, si je že tale gospodična prisvojila dežnik in je rekla, da je njen!«

Uradnik se je zmedeno ozrl v gospodično, ki se je prisiljeno smehljala, rekoč: »Ja gospod se moti. Dežnik je moja last; darilo mojega očeta.«

»Tako,« je počasi dejal uradnik.

»Sama zvijača,« je rekel More. Vzel je vizitko iz žepa in jo dal uradniku: »Dajte jo aretirati.« Uradnik je okleval: »Jaz seveda, jaz ne vem, gospod, bom vprašal načelnika. In bom brzojavil v Trobridge, da naj gospo zadržijo in jo vprašajo.«

»Dobro, to bo najbolje.«

Čez nekaj časa je prišel načelnik postaje, ai dal vse razložiti in je natančno pregledoval dežnik.

»Rojca je iz zlata in obroček krog palice tudi. Svila je pristna. Dobro.«

»A to je strašno!« je vzkliznila gospodična. »Naravnost smešno! Dežnik je vendar moj! Danes popoldne sem ga prinesla s seboj. Ne dam se še dalje zadrževati tukaj, saj je dosti hudo, da sem zamudila svoj vlak, ker je tale človek tukaj tako trapasti, da si je nekaj napačnega vtpepl v glavo.«

»Prav ničesar napačnega. Imam svoje oči.«

»Res? Neverjetno!«

»Torej,« je dejal načelnik, saj je brez pomena, gospodična, da bi se še dalje tukaj onegavil! Eden od vaju se pač moti — brez dvoma. Vprašanje je le, kdo se moti. Vi, gospod, pravite, da je ona vzela dežnik, a ona pravi, da ga ni vzela. In to je zdaj vprašanje! Ko bomo dobili sporočilo od gospe iz Trobridge...«

»Predlagam,« je dejal More, »da svetujete gos-podični, naj imenuje koga, ki bi bil za poroka zanj. Svojo vizitko sem vam pa že itak dal.«

»Kako se piše, gospodična, in kje stanujete?«

»Moje ime je Jane Meade in moj naslov: The Laurels, Park Avenue v Claxtonu,« je prijazno po-vedala.

»Imate telefon?«

»Ne.«

»Ali je vaš oče v pisarni? Ali bi mogli njega poklicati?«

»Moj oče je v pokoju. Danes popoldne je doma, tako da ga po telefonu ni moči dobiti. Ca-kajte, mogoče bi vam dala številko kake svoje znanke...« Nekaj časa je preudarjala in More je peklensko užival, ko je videl, da je v zadregi. Tedaj se je narahoma oglasil telefon. Uradnik je prijel za slušalo in prisluhnil. Nato je rekel: »Tisto gos-po so dobili, vprav, ko je izstopila. Rekla je, da je dežnik izgubila ona in da se vrne ponj.«

»No, torej!« je ponovno zavzdihnil uradnik in se je koj drugiče in ostro vedel z gospodično.

»Zdaj pa kar z menoj v pisarno!«

»Tudi jaz grem,« je dejal More z zmago-slavnim nasmehom.

»Vidim, da imate dosti časa,« se je porogljivo odzvala gospodična.

»Sram vas bodi!« jo je osorno zavrnil More in dodal: »Videti je, da ste iz dobre hiše, pa...«

»Kar vi seveda niste,« mu je odgovorila, »si-cer se ne bi vedli z menoj, ki sem vam tuja, tako nesramno. V prisotnosti dveh prič ste me obdolžili tatvine. To je žaljivka in obrekovanje. Tožila vas bom. In prijeli ste me za roko in me zoper mojo voljo zadrževali. To pa je, mislim, prestopek zoper osebo svobodo.«

»Prosim, nikar ne govorite tako neumno,« je vljudno dejal. »Ne smete pozabiti, da sem jaz od-vetnik!«

Sedela sta v pisarni in čakala celo večnost. Slednjč se je pojavil načelnik z debelo, staro gos-po v črnem plašču. More ji je izročil dežnik.

»Ah, ne, ne — to ni moj dežnik!«

More je mislil, da se pogrezne na dno pekla.

»Da ni vaš dežnik! Saj sem vas vendar na lastne oči videl, kako ste ga pozabili pri blagajni!«

»Tega niste mogli videti,« je rekla in se za-smejala, »ker je bil tisti dežnik, ki sem ga jaz iz-gubila. Črn in je imel slonokoščeno kljuko.«

More je mislil, da se pogrezne na dno pekla.

»Da ni vaš dežnik! Saj sem vas vendar na lastne oči videl, kako ste ga pozabili pri blagajni!«

»Tega niste mogli videti,« je rekla in se za-smejala, »ker je bil tisti dežnik, ki sem ga jaz iz-gubila. Črn in je imel slonokoščeno kljuko.«

More je mislil, da se pogrezne na dno pekla.

»Da ni vaš dežnik! Saj sem vas vendar na lastne oči videl, kako ste ga pozabili pri blagajni!«

»Tega niste mogli videti,« je rekla in se za-smejala, »ker je bil tisti dežnik, ki sem ga jaz iz-gubila. Črn in je imel slonokoščeno kljuko.«

More je mislil, da se pogrezne na dno pekla.

»Da ni vaš dežnik! Saj sem vas vendar na lastne oči videl, kako ste ga pozabili pri blagajni!«

»Tega niste mogli videti,« je rekla in se za-smejala, »ker je bil tisti dežnik, ki sem ga jaz iz-gubila. Črn in je imel slonokoščeno kljuko.«

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS (9e)

Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Bel-giji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi
v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksen-burgu sprejemajo plačila na naše

čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64, Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno
naše čekovne nakaznice.

»Slonokoščeno kljuko!« je začudeno ponovil načelnik. »Pa saj ste v Trobridge vendar dejali, da ste izgubil dežnik!«

»Seveda sem ga, a ne tegale! Mislila sem, da me vprašate po dežniku, ki sem ga prejšnji teden pozabila neke na tej progi in da ste ga zdaj pač nenadoma našli.«

Gospodična je pogledala Morea, rekoč:

»Ali ste zdaj zadovoljni?«

Kar zaletelo se mu je: »Jaz ja...«

»Jaz pa ne!« je siknila skozi stisnjene zobe.

»Prosim, da mi izročite svojo vizitko!«

Dal ji je vizitko in šel ves pobit za njo.

»Jako mi je žal!« — je spet in spet ponavljal.

A najbolj žal mu je bilo samega sebe. Le kako je to prišlo, da sem se mogel tako zmotiti! A vsaka zmota je bila zdaj pač izključena.

»To vam pač rada verjamem. Odvetnik mo-gega očeta vam bo že svoje povedal.«

»Glejte,« je dejal potiro, »saj menda vendar ne boste te zadeve spravili na sodišče? Saj priznam, da sem se motil. Priznam tudi, da se moram pokoriti za to zmoto. Vendar mi je jako mučno in če bi se mogel kako oddolžiti...«

»Ali me skušate mogoče podkupiti?«

»Nikakor ne, vendar...«

Odprl je zavornice vseh svojih najlepših besed, laskavo ji je prigovarjal in jo pregovarjal, dokler se slednjč ni vdala, rekoč:

»Dobro. Bolnišnica v Claxtonu bo dobila nov prizidek. Podpišete majhen prispevek treh funtov v ta namen. Pa tako. To bo dobro nauk za vas, zaeno pa bo v dober namen. Saj bi vam rekla, da pošljite denar po čeku, vendar — še zdaj vam ne zaupam popolnoma!«

More ji je izročil denar.

»Bom že rekla, da vam pošljem pobotnico,« je dejala, mu zaničljivo obrnila hrbet in odšla.

»Križ božji!« je vzkliznil More in si obrisal pot s čela. Kar slabo mu je bilo in je bil ves one-mogel. »Sam Bog nebeski ve, kaj bi se bilo lahko zgodilo, če bi ta zadeva prišla na sodišče! Stra-hovito bi jo izkupil.« Zazelel si je kake ojače. Od-šel je v restavracijo in si naročil skodelico čaja. A komaj je začel srbati čaj, ko so se hrupno odprla vrata in je planil postajni načelnik v sobo.

»Ah! — Videli so vas, da ste šli semkaj!« je s težavo zahropel. »Kje pa je tista punčara? Ali se vam kaj sanja, skozi kateri izhod je odšla?«

»Prav nič ne. Zakaj pa?«

Načelnik je dvignil glavo. »Zakaj, dragi moj gospod? Zato, ker smo pravkar dobili telefonsko obvestilo, da je neka gospa izgubila svoj dežnik — dežnik z zlatim ročajem in s svileno prevleko — in ona pravi, da ga je pustila nabit ob steni zraven blagajne, ko je danes popoldne, nekaj pred tretjo uro, kupovala vozovnico.«

Moreu je stekel čaj v napačno odprtino in se mu je tako zaletelo da bi se bil skoraj zadušil.

»To je moralo biti tik pred ono drugo staro gospo v črnem plašču,« je besno nadaljeval na-čelnik, »pa ti pride tista nesramna punčara in...«

More se je globoko oddahnil. (B. L. Schey.)

Matjanovi so na počitnicah v Siciliji in brzojavijo Matevčevim: »Tu potres, poklija-mo svoje tri otroke k vam!« — Čez teden dni pa brzojavijo Matevčevim Matjanovim v Sicilijo: »Vračamo otroke; pošljite rajši po-tres!«

Ali ste že poravnali naročnino?

Iz Ljubljane v Kolašin in Črno goro

Prvi znanec, ki sem ga srečal, prišedši iz Ko-lasina na počitnice, je bil neki stražnik, ki me je pozdravil in vprašal, najbrž samo zato, da je kaj rekel: »Odkod pa vi?«

Lahko bi mu bil kakoli odgovoril in ne bi bil nič rekel. Jaz pa sem bleknil tjavendaj: »Iz Ko-lasina!« misleč, da je za njega pač vseeno, kaj mu odgovorim, kakor če bi mu rekel pred dvema leto-ma: »Iz Aksumae,« ko še Abesinci niso bili aktualni. Pričakoval nisem nobenega odgovora, najmanj pa takega, kot mi ga je dal: »O, tam sem pa že bili!«

Pripovedoval mi je nato, kako je služil za orožnika v teh krajih in skoraj vsak dan so imeli prave bitke z odmetniki, ki so še do pred kratkim bili tu edini gospodarji. Nisem ga vprašal, kako je prišel tja, ker sem si mislil, da najbrž tako, ka-kor jaz: za kruhom.

Vključ njegovemu odgovoru, ki me je res pre-senetil, sem prepričan, da od tisoč Slovencev ko-maj eden pozna ta kraj in ne dosti bolj Črno goro aploh.

Iz Ljubljane je pot do Kolašina dolga in na-porna in moramo z brzovlakom do Belgrade, ker bi se mu sicer le prepočasno približevali. Od Bel-grade vodi pred nekaj leti zgrajena železnica do Kosovske Mitrovice in dalje do Skoplja, preko Kragujevca, medtem ko vodi do Skoplja še ena proga, čez Niš, ki pa je mednarodnega značaja. Kosovska Mitrovice je izhodna postaja za Kolašin, vsaj do prvega aprila letošnjega leta. Takrat bo pa izročena prometna proga Pristina—Peč in bo Kos, Mitrovice gotovo mnogo izgubila na svo-jem pomenu ter bo v glavnem odvisna od bližnjih rudnikov — (Zvečani, Trepcia itd.).

V Kos, Mitrovice se poslovijo od železnice in pričneš pogajanja s šoferji za ceno; morda se »po-treli« direktni avto do Podgorice; ob tej cesti leži namreč Kolašin, le da je nekoliko (11 km) stran. Kdor vsega tega ne ve, temu povedo šoferji, ki v

vpraševalcu takoj spoznajo tujca, so z njim silno prijazni, posrežljivi in, seveda, je tudi za njih — tujce — drugačna tarifa za prevoz. Zgodilo se mi je, da sem plačal od Kos, Mitrovice do Kolašina 180 Din, pozneje sem zvedel od sopotnikov, da je nekdo plačal do Podgorice (ki je 54 km bolj od-daljena) le sto Din, nekdo pa celo samo 60 Din, neki »fin« gospod pa dve sto... Običajno pa tudi »poznaveči razmer« boljšega stanu plačajo več kot siromasni in neredko plača »gospodin načelnik« ali pa »gospodin profesor« sto dvajset ali sto petdeset dinarjev za pot, za katero je siromak pla-čal dva ali tri kovače.

Prevoz prtljage je že vstet v dogovorjeni ceni, le vprašati ne smeš, koliko je plačati za prtljago... Od Kos, Mitrovice do Peči je reden avtobusni promet ob vsakem vlakcu; le redko se v hudi zimi prekine za nekaj dni; tarifa je predpisana (35 Din), ni pa nikdar stalna, včasih se lahko pelješ — se-veda v skupini in hitreje — s taksijem za dvajset dinarjev, lansko zimo pa nas ni hotel nihče voziti niti za sto dinarjev, ker je bilo izredno mnogo snega. Dogodi se tudi, da danes plačaš osemde-set dinarjev za pot, za katero bi morda sledečega dne plačal samo dvajset. Ako kdo mora hitro prispeti na cilj, ne sme tega pokazati na zunaj, ker bo to »hitro željo« precej drago plačal. Vedno moraš delati, kot bi lahko v vsakem mestu čakal po par dni; seveda je treba tudi to znati.

Voznja od Kos, Mitrovice do Peči je precej enolična in pusta; na obeh straneh se razprostirajo plodne ravnine — Metolija, žitnicr Črne gore, le da ji ne more dajati svojega žita, ker ni prometnih sredstev.

Vsako jutro vozi poštni avto na progi Peč—Andrijevice (razdalja šest in sedemdeset km); red-nega avtobusnega prometa ni niti poleti. Ako se nabere skupina potnikov »za Črno goro«, vsaj pet do šest, lahko ob vsakem času nadaljujejo vožnjo.

Dasi spadata i Kos, Mitrovice i Peč k Zetski banovini, vendar se ti dve mesti ne prištevata k pravi Črni gori, ampak k že prej imenovani Me-tohiji; šoferji, ki iščejo potnikov proti Podgorici, vprašujejo, kdo potuje »za Črno goro«.

Takoj ko zapustiš Peč in zdrviš avto mimo slo-veče peške patriarhije, se približata dvema veli-kaniskima stenama, ki tvorita nekaj vhod v Rugovo, oziroma »rugovsko klisuro«. Pot se vije nato med skalnatimi stenami, skozi predore, ob prepadih, preko skalnatih mostov, po serpentinah, da človeku jemlje sapo. Avto je vedno v nevarnosti, da ne pa-de na njega zemlja, ali skale, ki bi lahko ubile potnike.

Ko sem se letošnjo zimo vozil skozi rugovsko klisuro, smo naleteli na skalo, ki je k sreči že bila na cesti in je imela velikost skoro poldrugomet-ske kocke. Če bi se ta zavalila na mimoidoči avto...! Nekaj kilometrov vožnjo šoferji le tako, da gledajo bolj v zrak, v te hribe in malo predse. Zlasti je vožnja nevarna v deževni dobi, ko se zemlja zrahlja in se kamenje neprestano vali na-vzdol.

Le kako so gradili to cesto? Zdi se mi, da Itali-jani nimajo večjih ovir pri gradnji cest v Abesiniji, kakor so jih imeli graditelji ceste Peč—Andrijevice, ki navdaja človeka z grozo, pa mu nudi pri tem toliko lepote, da bi se kar ustavil in gledal.

Šofer se pa ne zmeni niti za navdušenje po-tnikov, niti za njihovo bojazen; on drvi s svojim avtomobilom naprej, vedno višje in višje in doseže pri prelazu čez Črno goro najvišjo točko, skoraj 2000 metrov. Črnogorski šoferji so jako spretni, dasi so drugače na slabem glasu.

Na drugi strani Čakora gre pač samo navzdol, do Murine, kjer se nam pridruži Lim, ki prihaja iz Plavskega jezera (to pa je le en krak Lima, drugi pa izvira v zapadnih Prokletijah).

Do Andrijevice je pot ravna in brez vzpetin; tu se Lim poslovi od nas in nosi svoje vodovje proti Beranam.

Od Andrijevice se cesta zopet dvigne, gre mi-

mo naselja Kralje in čez prelaz, ki se po hribu imenuje Trešnjak (ca 1900 m). Druga stran Treš-njenika nam nudi k

Nedeljsko pismo

Prav za prav je konec današnjega evangelija zelo vesel: Jezus je gozdarca očistil in zalostnemu stolniku odzdravil ljubljeno služabnico. Dea tude Jezusove ljubezni. A odkritosrčno priznam, da mi ni toliko za to veselo ozdravljenje. Skoraj bi imel rajši, da bi Jezus pustil ubogemu ranez strošno gobaro bolezen in da bi pustil stolnikovega služabnika umreti. Naj bi jima pustil žalost, bridkost in bolest, samo da bi mi vedeli, kako ju je tolažil. Saj če jima trpljenja ne bi vzel, bi jima gotovo povedal, zakaj jima ga je poslal.

V zadnjem času sem veliko presedel ob bolniških posteljah. Koliko ran, koliko strahov, boleznih, koliko trpljenja je na svetu! Koliko ljubelih joku ob bolniških posteljah! Koliko je duševno strah, obupan ali vsaj obupajočih. Nekeletem se je zadnja opora, zadnja moč izmaknila. Bolest, kamor pogledaš. Potem pa še bridkost rezeve, lačnih, razgranih, brezposelnih, izgubljenih. O Bog, saj je človeku pretežko, če to že samo nošče!

Ob teh mislih sem vzel v roki Lippertovo knjigo: Der Mensch Job redet mit Gott. Potrdila me je v mojih slutnjah; hvalen sem osirolemu duhovniku za njegove besede. Naj navedem nekaj stavek iz njegovega pogovora z Bogom: prav gotovo bodo marsikomu veliko povedali.

»Gospod, ti si mi ustvaril bolečino in bridkost. Kakor črna odeja odeja bolečina vse tvoje stvari. Tvoji zakoni narave so na bolečino postavljeni. Ko se prebude tvoje stvari v življenje, se prebude naravnost v bolečino. In čim više se razvijajo, tem obširnejše in rakločnejše postajajo za bridkost.

Nekateri vzroke pa uvidim, čemu si tu in tam bolečino hotel in ustvaril. A ti moji vzroki ne vodijo daleč. Kakor slepe poti so, ki se kmalu neke končajo, kjer ni nobene steze več.

Vem, da je bridkost, ki izvirja iz krivde. Da, to pa mora biti tako. Zakaj naj bi ločitev od tebe ne prinesla trpljenja? Jaz razumem in sam želim,

da s svojo pastirsko palico udariš volkove, ki tvoje ovce zasledujejo. A glej, tvoja palica udarja tudi tvoje najvrednejše in najmanjše ovce. Čemu ne zadeneš samo ljudi, ki iz zlobnosti in nespameti drugim pripravljajo bridkost?

Boletina je za lok življenja, ki izhaja od tebe, kakor padec pri naših zemeljskih rekeh: vse žene naprej. Brez bolečine bi se življenje ustavilo. A kako, da mora biti prav z ljubeznijo, ki je vendar višek življenja in ne potrebuje nobenih pogonov več, združenega toliko trpljenja? Vsehih se zdi, da prav svoje ljubljence vodiš v najstrašnejše trpljenje.

Tako nas obdaja in napolnjuje bridkost od vseh strani in povesod, kamor gremo. Tukaj je in vedno raste, pa naj storimo karkoli. Z ljubeznijo raste in s sovraštvom raste; z dobroto, pa tudi z zlobnostjo.

Ti si trpljenje ustvaril. Ti si ga hotel. Ustvaril si morja bolečine, a jaz ne morem uvideti, čemu naj bi bila potrebna za vzdrževanje sveta. Ti si imel svoje vzroke, da si ustvaril morja bolečine, in tako si storil. In ti stopaš preko teh morij, nabranih iz solza. In včasih udarjajo ta morja z cikarnimi valovi prav do tvojega neba...

Gospod, razen tebe je vse v bolečino potopljeno. So ljudje, ki vse vedo, ki tudi v tvoje velike misli in načrte prodirajo in si jih lepo tedno razpustavljajo. Vse razlagajo in mi dokazujejo, da mora biti prav tako, in da je najbolje tako, kakor je. Toda jaz jih nočem, teh vserrazlagavcev! In najmanj morem tiste tvoje razlagave, ki te opravičujejo in izgovarjajo pri vsem, kar storiš. Jaz ti rajši priznam, da te ne razumem. Da te ne razumem, čemu si ustvaril bolečino, čemu si ustvaril toliko trpljenja, toliko rjovečega, blaznega in nezmišelnega trpljenja. Globoko se klanjam pred tvojim veličanstvom. Toda ne upam si zdaj svojih oči povzdigniti k tebi. Preveč žalosti in joka je v mojih očeh. Tako te ne morem pogledati.

Vital Vodusek.

Lepo vedenje

Ne poslušaj graje tretjega. Koga grajati vpricho tretjega ni takno. Ako si pa že nehoti priča česa takega, bodi vljudnejši kakor tisti, ki graja, in ako se ne moreš odstraniti, se delaj, kakor da nisi ničesar slišal, zakaj prizadevanju bi bilo zelo mučno, ako bi vedel, da si poslušal.

Ne draži svojega bližnjega. Ne prinašaj mu neresničnih vesti in ne vznemirjaj ga s stvarmi, ki bi ga tudi samo za trenutek spravile v strah ali zadrego. Dandanes je že tako dovolj težavno, zato je bolje, da spravimo s poti vse, kar bi življenje se bolj grenilo. Prav tako pa tudi na mestu, ako hočemo človeka razveseliti z neresničnimi novicami, tako da je pozneje razočaran.

Ne draži ljudi z radovednostjo. Bodi vedno enak, to se pravi, ne danes prijazen, jutri mrzel, danes surov, jutri vljuden, sladek; danes vesel, jutri suhoparen in lesen kakor kip. S takimi ljudmi je težko občeati.

S kom občeješ? Izbiraj ljudi, od katerih se lahko kaj naučiš. S tem pa nikakor ni rečeno, da ne smemo biti prijazni in vljudni z ljudmi, ki bi se radi od nas česa naučili. Previdni pa moramo

biti, ako se nam vsiljujejo ljudje, ki so na slabem glasu. Ne smemo se pa ravnati po filistrih in takoj nasteti vsakim čenčam. Sicer se ravnajmo po pregovoru: »Povej mi, s kom občeješ, pa ti povem, kdo si.«

Govori prijetno. To je velik dar, ki ga lahko dosežemo s pozornostjo in z vajo. Izražaj se odločno, pravilno, kratko. Oziraj se na izobrazbo in razpoloženje tistega, s katerim govoriš, da ga ne utrdiš. Ne smeš se svojim lastnim domislekom. Govori resno, veselo ali mirno, okolščinam primerno. Tvoje kretnje pri tem naj bodo mirne.

V tujih mestih in deželah moramo biti previdni v marsikaterem pogledu, pa naj tam študiramo ali iščemo gospodarskih ali političnih koristi, ali pa samo zabavo. Dobro je premisliti, ali smemo brez nevarnosti in neprijetnosti o vsem govoriti ali izpraševati.

Nazadnje še to zlato svarilo:

»Ako predobro misliš o ljudeh, boš končal kot njih sovražnik; rajši jih manj ceni, a bodi njih tolažnik!«

Frtaučku Gustl ma beseda

in dan zdej u skrbem, de b me kdu na pužeru, ke sm tku lepu rejen. Cist lohka b se zgudel, de b dubu kdu apetit name.

»Jest se pa ne na bujim, če prou sm se začeu tud redit, udkar uživam svuboda za frustek, za kusin in večerja. Keder nam glih apetit, ja pa se za gablfrustek, al pa za južna mal prigriznem. Sam merkat morm, de se nad no na zadavem. Kene, mi take košte se nisma navajen.«

»A res misleš, de sma se začel Sluenci ud svubode tku redit?«

»Kua za družga. Veš, svuboda, ke ja prdelujeja dot u južnih krajih, je tku tečna, de se bujim, de b se ja na preubjedel. Men se učaseh že kar zapahne. Sej men ni več dost zajna. Jest b raj kašn ublihak krumpir al pa kuruzne žgance jedu. Če b jih mou. Pa jih nimam.«

»Penapejd! Krumpirja pa kuruze ja pr nas dost prdelava. Učaseh sma še presiče z nim furat. A ne?«

»Sevede sma ih. Ampak tu je blu učaseh, Dons pa ni več tku. Zdej morma pa use naše prdelke za svuboda zamejnavat. Nam pa pol ne družga na ustane, ket svuboda. In še ta nezablena, ke ucvirke že na jüge use pužreja.«

»Za kua pa pol srbijskoga »Pulitka« nas tku nazaj pustaula in nam naprej meče, de sma pužeruhi, raubari in buhve kua se use. Nejas nesti prgmah. Kua pa prau, de sma nhn brati. Sej take bratoušne more bi je usagca sram. Mene b že blu.«

»Viš, tega pa spet ti na zastopeš. Ti s slab pulitkar, koker videm. Veš, »Pulitka« dober ve, de je dol na jüge se več pureruhu, gulufu in takeh,

ke sa kar »ez nuč ratal milijunari, koker pr nas. Sej se mende spomeš na našička in druge take atere. »Pulitka« ve, de je blu že pred par letem tam ukul ne že tulka take nasnag, ke je bla zrela za pud kluč, de ja že nisa mel kam djet. Zatu sa s tku pumagal, de sa use puštenake in take gespude, ke se jm ih je škoda zdel, de b se pr te nasnag na pupackal, raj puzaprl. Tista nasnaga se je pa mogla sama kumanderat koker se je vedla in znala. Viš, zatu b nas pa rad z unem skp pumešal, de b le mal mn procentu nasnaga vn pršlu, koker ja je zdej tam dol.«

»A« tku je ta reč. Viš, Gustl, pol pa jest le mislem, de b blu ta narbl pameten, če b se zdejšen svet, z usm, kar je na nem, čisti razbou in uniču. In nej b se raj pučakal, de b Buh nouga ustvaru. Sej ta svet tku ni dost ureden. Škoda b ga na blu prevč. Ke b blu enkat ta nou svet fertik, nej b pa Buh spet Adama u raj pustavu. Al pa kašnga družga. Aampak energien b mogu bi, de b se na pustu spet en žensk, če b mu ja Buh dau za družica, prec zapelat. Ta ženska b mogla bi pa tud pametna, pa kurajža b ji tud prou pršla, de b kača, če b ji pršla spet kašn jabuk punujat, kar u nafa dreglna, al ja pa z metla napudila. De b bla prou učena, ni treba. Z učena ženska je križ. Če b mela gespudinska sola, b blu čist zadost.«

»Ti, prjatu, tu je pa ena pametna misu. Zdejšen svet res ni ureden počenga groša. Ldi, ustvarjen po boži pudob je že strašen mal. Seme pijauke se lazza pu svet. Tu je pa ena grda gulazen, ke nam bo use pužrla. Za kua nam bo tak svet? Preč z nim! Ampak veš, če b pršla du tega, de b zdejšen svet zgini, koker kalra, in Buh ustvaru nouga, nkol več se na sme pestit, de b za el spet Babilonsk nebutnik zidat. Z nebutnikom je zmeri zguba. Le prašite Pokojinjsk zavod, kuku je z iblanskem nebutnikom. Tam vam boia lepe štikličke ud nega puvedal. Jeziki se jim u iblan scr nisa zmešal, koker u Babilonu. Naredl sa ga čist fiks-undfertik. Ampak pol, ke sa začel rajtenge gledat. Pol se jm je pa začel use mešat, ne sam jeziki. In se dons se jm meša usak let, koker začneja rajtenge pregledvat. Jeziki se nam doudons tku na morja več zmešat, ke mama že use zmešat. De mama tku zmešane, je pa Babilonsk nebutnik ur-žah, ne iblansk. Le puglejte mal tiste table nad našem kancelarijam, nad našim trafikam, na uradne tiskuvine, na šulске bukla in sploh na use, kar nam je južn veter sm prpihu. Z nebutnikom se res ni za špasat.

Astin, če b se svet res kerkat na nou naredu, znama nazadnje začeti se člu meketat, nukat, lajat al pa mjaukat, namest u zmešaneh jezikeh guvort. Pol b bla za nas že bl narobe, koker je zdej, ke morma pred usaka kancelarija preh uganka rešit, preden zvema, kua boma u te al pa te kancelari lohka upraul. Z nebutnikom pred, na ta noumu svete, de se boma znebl tud tisteh kauk, ke jih morma gledat zdej nad našim uradem.

F. G.

Oglejte si veliko lahro dvokoles, otroških in igračnih vozil, prevoznih trikotklov, motorjev, šivalnih strojev, pneumatik in raznih delov. Cene zažlane! Cenik franko! **TUBUNA F. BAYEL**, tovarna dvokoles in otroških vozilov. Ljubljana, Karlova cca 4.

Kriza v športu

Če pogledamo posamezne klube, pa naj si je to pri nas ali pa izven meja naše domovine, večkrat opazimo, kako je ta ali oni klub, ki je bil nekoč na visoki stopnji, padel na stopnjo povprečnega mestnega kluba ali pa je celo tik pred razsulo. Dostikrat so temu vzrok finančne razmere, kajti klubi si gradijo brez denarnih sredstev igrišča in si nabavljajo druge športne potrebščine; največkrat so pa krivi aktivni športniki sami, kar velja v prvi vrsti za nogomet.

Ne bomo se bavili s takimi slučajmi izven mej dravske banovine ali morda celo izven naših državnih mej, temveč bomo ostali kar lepo doma in domače športne razmere malo prerešali.

Opeiovano smo že poudarili, da vladajo med našimi športniki nezdrave razmere. V nogometne vrste se je zanesel prikrit profesionalizem, ki ne ubija samo nogometnega športa, ampak se je jel že malce tudi drugo oglašati. Taki športniki, ki zahtevajo za vsak korak denar, pa postajajo sčasoma še precej domišljavi. Profesionalizem in domišljavost sta pa stvari, ki morata vsak resen in idealen šport ubiti. In tako se je jelo pojavljati v zadnjem času v našem nogometu.

Šport je pri nas še mlad, saj ga — če izvzamemo par redkih slučajev pred vojno — gojimo komaj 17 let. Zato se še ni razširil in tudi še ni dosegel take stopnje, da bi vsaj v eni panogi lahko rekli, da smo na mednarodni ali evropski višini. In kljub temu so se naši športniki oprijeli vseh onih napak, ki jih vidimo pri onih inozemskih laži-amaterskih športnikih, ki v mednarodnih vrstah nekaj pomenijo. Napak pravim, ker njihovih dobrih lastnosti se izogibajo, ker je treba za to dosti volje, vztrajnosti, treninga, samozatajevanja itd. Ker so nekateri vrhunski športniki, oziroma rekorderji tako očitno ponosni na svoje uspehe, da prehaja njihov nastop in obnašanje že močno v domišljavost, zato mislijo nekateri naši športniki, da si tudi oni lahko kaj takega privoščijo. In če bi tudi res kaj posebnega napravili, in če bi tudi dosegali svetovne rekorde, ti uspehi ne otehtajo domišljivosti. To velja za vsakega rekorderja, pa naj doseže uspeh, ki ga nihče in nikdar več ne bo dosegel. Vsakega športnika bi morala dičiti predvsem disciplina, red, poniznost, gentlemensvo. Kaj bi šele bilo, če bi naši športniki res kaj pomenili na mednarodnih tleh. Potem jih sploh prenašati ne bi mogli in profesionalizem bi cvetel kakor morda nikjer drugod na svetu.

Šah

Za letos napovedujejo Angleži velik turnir, ki skega, Aljehin, Capablanca in Lasker so menda že bo menda po moči presegel celo lanskega moskov-pristali, da se udeležijo tega turnirja. Euwe pa se ga najbrž ne bo udeležil, ker baje ne bo dobil dopusta. Če bi nastopil še Euwe, bi bil ta turnir posebnost, ker bi nastopili trije bivši prvaki in še sedanj. Zanimivo bi pri tem bilo tudi to, da sedanj prvak ne bi bil favorit za prvo mesto, ker Euwe v večjih in težjih turnirjih še ni dosegel prvega mesta. Euwe se je specializiral za matce z enim nasprotnikom. Turnir naj bi združil tudi vse ostale najmočnejše igralce, tako da bo razultat važen za bodoče kandidate svetovnega prvenstva. Predvsem bo pa Aljehinu dana prilika, da se po nesrečnem matcu z Euwejem in izgubi svetovnega prvenstva, rehabilitira. Turnir bo dal priliko tudi Flohru in Botvniku, da še bolj utrdita svoje pozicije med vodilnimi mojstri.

Revanžni match med Aljehinom in Euwejem je končno veljavno določen za prihodnje leto in bo večinoma v hotelu Panhaus na Semmeringu, nekaj partij pa bo tudi na Dimaju. Vodja matcha bo baje dunajski mojster Wolf. Pričakovati je, da se bo Euwe za ta match pripravil še bolje in tudi Aljehin bo stvar vzel resneje, tako da bo borba drugič mnogo hujša.

Flohru v Hastingsu ni imel sreče in je zaostal za mladim Americanom Fine-om, kljub temu, da je Flohr pokazal mnogo zrelejšo igro, se mu ni treba sramovati, da je dosegel le drugo mesto, ker se je tudi Fine izkazal, da je zelo dober igralec. V pričujoči partiji je s krepko igro dosegel lepo zmago.

Fine : Golombek

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 5. Sb1—c3, Lf8—b4; 6. Dd1—c2 (črni je izbral Njemcovičev obrambo proti damskemu gambitu, ki je še vedno pogosta na turnirjih. Ta obramba je za marsikoga nevarna, ker vodi do težke pozicijske igre, v kateri se mora črni vedno boriti z večimi neprijetnostmi, ki morejo ob najmanjši nepazljivosti postati odločilne. Ta partija je zato zelo poučna, ker se oba mojstva v otvoritvi poslužujeta po mnenju večine dobrih poznavalcev te otvoritve, najboljših potez), d7—d5; 7. e4xd5, Dd8xd5! 8. e2—c3, c7—c5; 9. Lc1—d2, Lxb4xc3 (črni je sicer moral prepustiti belemu prednost dveh lovev, zato pa sme upravičeno pričakovati, da bo svoj napad na beli centrum še pojalil. Igra je za oba nasprotnika težavna); 10. b2xc3, Sb8—c6; 11. Sg1—f3, Lc8—d7; 12. c3—c4, Dd5—d6; 13. Ld2—c3 (belemu je uspelo, da je dosegel razvoj svojih figur in si zavaroval pozicijo v centru), Ta8—c8; 14. Lf1—e2, c5xd4; 15. e3xd4 (črni je z napadom na belo središče dosegel, da ima beli v središču viseča pešca, ki sta sicer močna, toda prav lahko postaneta tudi slaba. Igra postaja vedno bolj napeta), 0—0; 16. 0—0, Tf8—d8 (vse črne figure razen damskega lovca stoje dobro); 17. Ta1—d1, Ld7—e8; 18. Tf1—e1, b7—b6 (črnemu, ki je dosedaj igral precej šablonski, se je ustavilo in je začel po nepotrebnem slabiti svojo pozicijo. Boljše je bilo Sb8—e7 z možnostjo, da zaposli belega z Dd6—a6 itd. tudi na damskem krilu); 19. Le2—f1, Sc6—e7; 20. Sf3—e5, Se7—g6; 21. Dc2cl, Le8—c6 (beli je grozil s Td1—d3 preiti v direkten napad na kraljevo krilo. Zato črni poskuša, če mu bo beli dovolil, da spravi damskega lovca na b7, ker bi bila potem črna pozicija zopet trdna. Fine tega seveda ne dopusti); 22. Se5xc6, Dd6xc6; 23. Dc1—a3, Sf6—e4; 24. Lc3—b2, Se4—d6 (zadnji poskus napada na bele pešce, ki ga pa beli energično odbije); 25. d4—d5! (odpira linije svojim figuram), e6xd5; 26. Td1xd5 (pešec c4 je branjen z grožnjo Da3—c3), a7—a5; 27. Dc3—d3, Sd6b7; 28. g2—g3, Dc6—c7; 29. Dd3—d4, f7—f6; 30. Lf1—g2 (pešec c4 je branjen, ker mu Dxc4 sledi Txd8), Sd7—c5; 31. Dd4—e3, Td8xd5; 32. Lg2xd5+, Kg8—f8; 33. Lb2—a3, Da7—db; 34. Dc3—e6! Dd6xc6; 35. Te1xc6, Te8—b8; 26. Te6xb6! in črni se je vdal.

Pridobivaite novih naročnikov!

Križanica

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	
20	21	22		
23				
24			25	26
27		28	29	30
32	33		34	35
	36		37	3
39			40	

Vodoravno: 1. človeška sposobnost, 4. ud družine, 7. najvišje bitje, 9. ima krava, 11. stara slovanska pijača, 13. tekoča voda, 15. italijanska nota, 16. sončni sij, 18. poljsko orodje, 19. domača žival, 20. podzemeljski hodnik, 22. vodna naprava, 23. zaokrožena črta, 34. kraljevska igra, 25. del dneva, 27. prijetna zabava, 28. je v sobi, 30. prijatelj tuje lastnine, 32. pesniška oblika, 33. dobrotnik, 35. osebnopovratni zaimek, 36. lepo stanje, 37. kuhinjska zelenjava, 39. oblika vode, 40. del drevesa.

Navpično: 2. pokrajina ob Savi, 3. vojaško orožje, 4. del rastline, 5. vas pri Ljubljani, 6. ud družine, 8. domača žival, 9. nasilno ugrabljenje, 10. slovenski skladatelj, 12. rimsko božanstvo, 14. zdravilna obopna rastlina, 15. prostor v hribih, 17. del obleke, 19. ima ptic, 21. človeško čutilo, 22. rimski bog, 24. majhna množina trave, 26. merilo trajanja, 27. trdna tvarina, 28. stara dolžinska mera, 29. del sode, 31. lahkoletna vaja, 33. sladka tekočina, 34. del glave, 36. izraz pri kartah, 38. egipčevski božanstvo.

Rešitev križanice z dne 19. t. m.

Vodoravno: 1. sodar, 6. vaje, 11. eter, 12. ras, 14. seme, 15. vod, 16. konec, 18. dir, 19. en, 20. misijon, 22. Ra, 23. Mila, 25. Aper, 27. Miro, 28. sol, 29. Aron, 31. Siva, 33. atom, 35. os, 37. Marijan, 39. re, 40. pas, 42. talar, 43. tat, 44. Alan, 46. kes, 47. Tone, 48. ropar, 49. kipar.

Navpično: 1. sever, 2. Oton, 3. ded, 4. ar, 5. sani, 7. as, 8. jed, 9. enir, 10. teran, 12. rasa, 13. seja, 16. kilovat, 17. copatar, 20. Mirim, 21. Neron, 23. miš, 24. voz, 26. Som, 30. lopar, 32. orak, 33. Ajas, 34. veter, 36. salo, 38. ilek, 39. rana, 41. Sap, 43. top, 45. na, 47. ti.

Skrivalnica

»Rad bi kupil medu, kje je pa čebelar?«

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA

Državna razredna loterija tem potom sporoča, da so srečke za glavno žrebanje V. razreda po novem premenjenem loterijskem načrtu 31. kola gotove in dane v prodajo.

Žrebanje V. razreda traja polnih 20 delavnih dni in bo v času od 7. do vključno 29. februarja 1936.

V tem razredu bo izvečenih 37.000 števil in ravno toliko dobitkov v vrednost

Din 56.000.000-

Po splošnih pravilih bodeta dne 28. februarja izvečeni dve premiji in sicer:

**Din 300.000- in
" 400.000-**

a dne 29. februarja tri premije in sicer:

**Din 500.000-
" 1.000.000- in
" 2.000.000-**

Razven teh 5 premij bodo izvečeni v roku žrebanja tudi drugi veliki dobitki in sicer:

**5 po Din 200.000-
10 " " 100.000-
10 " " 80.000-
10 " " 60.000-
15 " " 50.000-
15 " " 40.000-**

kakor tudi večje število dobitkov po **Din 30.000-, 20.000-, 10.000-, 8.000-** itd

V najsrečnejšem slučaju je mogoče dobiti na 1 srečko v zvezi s premijo in dobitkom

Din 3.700.000-

Za izplačilo dobitkov jamči država kraljevine Jugoslavije.

Kdor nima srečke, pa se želi udeležiti v igri tega velikega in glavnega razreda naj jo kupi pri pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih srečk, ki so v vseh večjih krajih, za ceno in to:

**cela srečka . . . 1000- Din
polovica srečke 500- "
četrtina srečke 250- "**

Natančnejša navodila o loterijskem načrtu in splošnih pravilih dobite na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Z nakupom srečk Državne razredne loterije pomaga vsak poedinec, poleg osebne koristi, katero lahko ima, tudi narodnemu poljedelstvu, obrtništvu, industriji in invalidom, ker se čisti dobiček od prodaje srečk sorazmerno porabi v imenovane svrhe

Gostilno in posestvo

z živim in mrtvim inventarjem odda proti primerni najemni Hočevor, Velike Lašče. Odda pa se lahko tudi ločeno, gostilno posebej, posestvo posebej.

Odeje navadne Din 68-
" iz kloa " 245-
" iz svile z vato . . . 610-
" iz svile s puhom . . . 145-
Puh Din 85- do 145-
Perje od Din 9- naprej
nudi najugodnejše

FRANJO NOVAK
Vetrinjska 7 - Maribor - Koroška 8

Več pisarniških prostorov

se odda takoj v najem v palači Ljubljanske kreditne banke.

**Civilno
geometrijsko pisarno**
v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 3
(poleg sodišča)

sem odprl ter izvršujem v to stroko spadajoča dela, kot: parcelacije, zamejšanje po mapi, prava mej, regulacije, izkoličenje gradbenih črt, odmera stavbnih parcel, zmeritev celih posestev, izdelava vseh vrst zemljiških načrtov in gradbene svrhe in za stavbna dovoljenja, predvsem na področju mesta Velike Ljubljane. Priporoča se geodet

Babnik Filip

pooblaščen civ. geom. in zapriseženi sodni izvedenec, Ljubljana, Kralja Petra trg 3.

Kot dobra gospodinja,
naredimo tudi mi
veliko čiščenje -
v naših skladiščih
Vsled toga damo

20 %
popust

na
Vso zimsko blago
**MIKADO,
RAGLANE,
DAMŠKE ZIMSKE
PLAŠČE BOY-BABY**

20% popust je na originalne,
od tovarne predpisane cene.
ODLOČITE SE, DOKLER JE ŠE ZALOGA!
TIVAR OBLEKE

Najnovejše

PARLOPHON
gramofonske plošče
po neznatnih cenah!

Prijubijeni svetovni umetniki: KIEPURA, SCHMIDT, MARTA EGGERTH, WILLY FORST na Parlophon ploščah samo Din 50-
Parlophon plesni šlagerji svetovnih glazb samo Din 40-
Edison Bell Penkala plesne in narodne plošče po Din 35-

V kratkem na Columbia ploščah slovenske posnetke z znanima umetnicama Udovič in Lovše po Din 40-
kakor tudi His Masters Voice plošče po isti ceni

Nabavite si novih plošč: „Ob blond ob braun“, „Regentropfen“, „Alter Schimmel“, „Pastir Kostja“ itd.

Priporoča se: **Edison Bell Penkala Ltd., Zagreb,** ter zastopstvo v Sloveniji:

Ljubljana: „TEHNIK“ JOS. BANJAL, Miklošičeva 20
Maribor: JOSIP MARTINZ, Gosposka ul. 19

Franz Joseph Schneider:

17

Cesta brezbožnih

Tedaj je duhovni ponovik »Stanislav, Marija, Inferno. Zakaj pa Inferno? Je mar oče Italijan? Edica je zinajala z glavo.

»In prav Inferno? Saj inferno se pravi pekeli« je rekel.

Tedaj je dekle rahlo zardelo in postalo zmedeno. Satanski Manzettijev obraz je zrasel pred njo.

»Potem samo Stanislav, Marija,« je rekla sama od sebe.

Otrok se je le rahlo zganil, ko je kanila voda na drobno glavo, obliznil je zrnice soli. Edica ga je spet skrbno zavila in njena skrb je spet zrasla, kako bo zdaj prišla neopazno v hišo. Na cesti se je morala pogosto obrniti od znanih s svojim svežnjem in v veži je bila prisiljena zbežati na kletne stopnice. Končno je sopihajoč dosegla Marijino stanovanje. Hitro je položila otroka v zibelko in začela pripovedovati. »Manzetti, prostaki pes,« je začela, sama razsrdjena nad fanatično Italijanovo naravo. »Inferno — saj Inferno se pravi pekeli«

Marija je dvignila roke in jih dela pred obraz. Kje je bila? Groza jo je obhajala in strah pred to hišo. Če je tudi Stanko to vedel? Če jo je tudi on tako sramotno varal? Je mar to tudi še spadalo k njegovi slabosti?

Neskončno zapuščenost se je šušila in prišla Edico za roko, kot bi se pod njo pogrezala tla.

Tako je ležala, ko se je Stanko oprezno priplazil, da bi pogledal po njej in po otroku; oklenila se je dekletove roke, kot bi ne mogla nič več sama naprej skozi to temo, skozi to osamljenost.

»Edica,« je rekel srečno se smehljaje.

»Prinesi Edici skodelico kave in kaj kolačkov,« je prosila Marija, ne da bi ga pogledala.

»Naj gre kar Edica z menoj na ono stran k Trnuljcu,« je predlagal.

»Ne, Edica je trudna, pri meni naj ostane,« je

ugovarjala.

»Od česa je trudna?« je poizvedoval.

»Oskrhela mi je važno pot.«

Tedaj se je sklonil čez njo in jo vprašujoče pogledal. Toda gledala je srepo in tuje mimo njega.

Tedaj se je vznemirila.

»Kje pa je bila Edica?«

»V cerkvi,« je rekla tedaj glasno, kot bi priznala nekaj velikega.

»S Stanislavom, Marijo,« je slovesno nadaljevala.

Tedaj je odprl oči, razveselil se je, breme je padlo z njegovega srca. »Je res, Marija — Edica?« vprašujoče je gledal od ene na drugo. »Res, je mar krščen?«

Bežno ga je pogledala. Navdušenje. Če mu je bilo resno?

»Krščen je torej, sreča. Stanislav, Marija, In...«

Tedaj je priložila kvišku in mu zatisnila usta, uničila mu je glavo besedo na ustnicah.

»Marija,« Njegove oči so se je prestrašile.

»Inferno se pravi pekeli,« je tedaj rekla strogo.

»Manzetti je huditi,« je sopolno dekle vmes.

Stanko je sedel na rob postelje, njegova glava je osramočeno klonila globlje in globlje, končno je začel škripati z zobmi.

Tedaj so se odprla vrata. »Stanko naj pride na ono stran.« Majhen deček je sporočil.

Tedaj je Stanko poskočil. »Pojdi, reci ljudem, da sem...«

»Marija mu je spet zatisnila usta, strela ga je. Pomislila je, kako so delili z njo njeno težko uro. Dobro voljo, s katero so ponudili gostijo. Spadali so skupaj, bili so zvezani z raznovrstnimi okoliščinami. Morala je poskušati ohraniti mir. In potem ga je ona sama silila, naj bi šel. Proti volji je vstopil v Trnuljevo kuhinjo. Tu je Manzetti pravkar stal z dvignjenim kozarcem. »Pijem na zdravje malega Inferna!«

Stanko je gledal ostudno spako. Zganjen je kapljalo od negejnih brk. Dušilo ga je v grlu, grizel se je v ustnice in s težavo je tedaj požrl in molčal.

Prisiljeno je pil z njimi, trkal, pel njihove pesmi in čez nekaj ur je lahko pozabil vso jezo ter je bil spet eno z njimi.

Marijino stanje se ni izboljšalo, počasi je prehajalo v hiranje. Nazadnje je en stadij prehitel v hitrosti drugega. Stanko se je upiral proti temu spoznanju. Obupan, redkobeseden, je nihal na delo in spet domov. Niso vedeli, kaj je mislil v notranjosti o stanju svoje žene. Le enega, zadnjega, strašnega ni verjel, čeprav jo je od dne do dne videl, kako je ginila.

Zene iz hiše so izmenjale oskrbovalce, gospodinjstvo in opravljale postrežbo pri bolnici.

Zalostno je gledala Marija s postelje, kako je počasi postajalo vse umazano in v neredu. Gospodinjstva nesposobnost je bila pri njih večja kakor dobra volja, ki so jo dejanski prinesle s seboj.

»Dobra volja,« Marija jo je uvidela, hvaležno se je posteljala pri vsakem pomaganju, ki so ga storile.

Toda v njenih, včasih tako lepo urejenih omara, je vladal nered. Njen otrok je včasih po cele ure ležal oneččen. Soba se je zaprčila, kuhinja je izgubila svoj sijaj pod umazanijo. Stankovo zanimanje za gospodinjstvo reči je ugasnilo. Zalostno je po cele ure gledal veneč obraz.

Njeno perilo je bilo že zdavnaj porabljeno in ko so ga žene oprale, je izgubilo sijočo zunanost. Marijine skrbnosti ni bilo več. In to je spreminjalo njene duševne bolečine v trpljenje.

Končno je stopila breztrupno v njen ozki obraz. Niti prisiljeno se ni mogla smehljati, ko se je Stanko opoldne ali zvečer vrnil domov. Njen otrok, njen otrok, njegova temna prihodnost. Pogosto je po cele ure strmela v strop, njen pogled je grozil, da bo postal zmešan.

Nekoč je še mogla vzplameneti Stanko je imel v doledu drugo stanovanje. Pa potem je tudi to veselje spet odhitelo. Njene upadajoče prsi niso imele upanja. Ni več verjela v življenje, šušila je smrt.

In potem je lahko pozabila celo na svojega

otroka, če je mislila na svojo zadnjo uro. Ali ji bo privedel duhovnega? Ali bo močan pred ljudmi? Ali pa je bil potem Stanislav Slovnik s širokimi pleči, mogočnimi prsi in slabim sremom?

Groza jo je grabila in strah. Njeno ubogo telo je ležalo v krempljih strašnih mučilec. Spominjaje se je mislila nazaj. Kaj ji je prineslo eno samo leto? Dom, moža, kratko srečo. Zdaj je bila tiha, pa velika mučenica.

Polna upanja se je oklenila Novakove Edice. Zavrženka, lahkoživka z dobro kamrico v srcu, ji je bila zadnja tolažba.

»Edica — Stanislav,« šepetaje je spravljala obe imeni skupaj. In tudi njen duh ju je vezal. Ko bo že počivala v zemlji? Edica — Stanislav. — Vlačuga bo mati njenega otroka? Znoj ji je gosto stopil na čelo. Dih ji je postal kratek, raztrgala je nočno srajco. Gumbi so igrave skočili po tleh. Edica, poklicala je dekleta, ki jo je podpirala. In — morala se je je tudi držati.

V strahu je poklicala Stanka, ki je sedel v kuhinji. Naglo je privihal: »Kaj je, Marija?« je zaskrbljeno vprašal.

»Nič,« je rekla trudno, »je že spet prešlo!« Utrujeno je ležala njena glava na blazini, njeni lasje so bili premočeni od znoja.

»Stanko, Edice pa ne smeš več pustiti noter!« Njen glas je zvenel tuje, zlomljeno.

Široko je pogledal. »Zakaj ne, Marija, zakaj kar nenadno to?«

Tedaj je postala bolno ljubosumna. Kaj že tako hrepeni po njej? Kaj je mar že zdaj ne more več pogrešati? Kaj mar zato vsak dan prihaja?

Potem je preklekala. Smehljaje je rekla: »Sanjalo se mi je, hudo sanjalo!« Zdaj je morala tudi še lagati, ona, ki je bila tako poštena. Ta misel jo je bolela.

Obšel jo je občutek ožine. Ležala je ujeta med temi brezbožnimi. Omahljivec in slabič je bil njen varuh in njena zadnja ura je bila pred vrati.

Tako je postajala bolj resna in bolj obupana čim globlje ji je rasla trnjeva krona v meso.

Mali oglasi

Metwar-Lammertz

najbolj znana in najboljše znamka
igal za vse vrste sivalnih strojev.
Znane cenel! Zahtevajte brezplačno ponudbo!
A. Guttman - Zagreb - Martičeva 4
TELEFON 58-21
Specijalna trgovina šivalnih strojev

Uzbekejo

Kuharica

srednje starosti išče službo v župnišču; vajena samostojnega gospodinjstva in gospodarstva. Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna in zanesljiva« št. 927. (a)

Kapelnik

knjigovodja, bilancist, z znanjem nemškega jezika, zmožen vseh pisarniških del, želi spremeniti sedanjost službo. Kot kapelnik vodi godbo na pihala in godala. Reflektiram samo na stalno mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kapelnik in knjigovodja« št. 891. (a)

Dobra gospodinja

želi službo v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1021. (a)

Mlad fant

vojaščin prost, pošten in marljiv, želi kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Rad delam« št. 1016. (a)

Dekle z dežele

želi službo pri manjši, boljši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1174. (a)

1000 Din

dam onemu, ki mi preskrbi mizarsko ali kakršnokoli službo. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Mizar« št. 1121. (a)

Službo

upravitelja veleposestva ali lesne industrije išče v vseh panogah kmetijstva in lesne industrije izvežbani, vsestranski izkušeni strokovnjak. Prvo vrstna službovala in priporočila. Naslov v upravi »Slovenca« Celje pod št. 113. (a)

Mesarski pomočnik
išče službo. Alojzij Guštin, Vel. Lašče 68. (a)

Mizarski pomočnik
spreten, star 27 let, samski, išče državno službo, ali stalno klerkolo. Nagrade do 1500 do 2000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 930. (a)

Dobro situiran fant
33 let, nemško in slovensko, zanesljiv, sprejemljiv in pripraven na prakso — išče službo bolničarja ali ekerkvenika; zna ministrirati. Hrano in svojo sobo želi v hiši. Dopise prosi pod »Mirno« št. 938 na upravo »Slovenca«. (a)

Mlado dekle

išče mesto v trafiki, mlekarni ali pekarni. Plača 250 Din brez stanovanja. Ostalo se poizve v trafiki Kopitarjeva ulica. (a)

Jurist korespondent
z večletno prakso, dobro podkovan v vseh trgovskih poslih, z znanjem nemškega, hrvaškega, slovenskega in strojepljenja — išče službo. Honorar zmeren. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Jurist« 978. (a)

Prodajalka

z dobrimi spričevali želi mesto. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 996. a

Čevljarški pomočnik
mlad, išče delo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1069. (a)

Sluga

priden, pošten — išče kakršnokoli delo. Ponuditi na pošto ležeče Jelenc, Ljubljana I. (a)

Zdrava

in poštena, večšča samostojnega gospodinjstva in kuharica — išče službo. — Kramarjeva, Loke št. 323, Trbovlje I. (a)

Dobro kuharico

samostojno, z letnimi spričevali, iščem za Ljubljano. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 886. (b)

Zastopnike

za prodajo posnemalnikov, brzooparilnikov itd išče »Persons«. Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Služkinjo

za boljšo rodbino na delu, izučena šivilja — želi službo v dobri krščanski družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1076. (a)

Služkinjo-gospodinj
išče gospod s 3 mlajšimi otroci. Ponudbe na naslov upravi »Slovenca« pod »Dobrosrčna« 1162. (b)

Pošteno dekle

ki ni preveč razvajeno, do 24 let staro, čedno, ki bi opravljala vsa hišna dela, sprejemem na Gorenjskem. Biti mora vajena tudi gostilne in imeti vsaj 300 Din kavicije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1024. (b)

Dobrega raznašalca
kruha — takoj sprejemem. Zasluzek 20 odstotkov. Terezija Černe, trgovina, parna pekarna, Dobrunje. (b)

Gospodinj

samostojno, vajeno kuharica, ki se razume tudi na polje in živino, pridno in snažno, sprejemem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Varčna« št. 968. (b)

Išče se kapelnik
za industrijsko mesto v Srbiji. Dobi službo v tovarni in honorar 300 Din mesečno. Učil bi godbo na pihala in violino. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod značko »Srbija« št. 969. (b)

Torbar. pomočnika
za izdelovanje damskih torbic — sprejemem. Šipic, Kranj. (b)

Pletiljo

s strojem št. 7 ali 8, iščem. Krajnc, Metenrvh št. 1, Sevnica ob Savi. (b)

Služkinjo

spretno, marljivo in pošteno, ki zna kuhati — sprejemem. - Obširne ponudbe upravi »Slov.« pod »Maniša družina, Ljubljana« št. 1087. (b)

Gospodinja

ali kuharica, stara 40—50 let, se sprejme v graščino na Dolenjskem. Biti mora sposobna kuhanja in vsega hišnega dela v prav majhnem gospodinjstvu in dela na vrtu, poštena, zaupljiva in čedna oseba z večletnimi službami — morda v župniščih. - Ponudbe poslati upravi »Slov.« v Ljubljani pod šifro »Dolenjsko« št. 1056. (b)

Trgov. pomočnika
mešane stroke, dobrega, agilnega prodajalca, sprejemem. Predpogoji perfektni železninar, boljša, starejša moč. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Mesto na deželi« št. 1136. (b)

Kuharico

dobro, pošteno, vajeno tudi drugih del, posebno vrta, sprejemem v večjo hišo. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Mesto na deželi« št. 1137. (b)

Stalno službo

dobi ženska, ki posodi knjižico z 8—10 tisoč Din. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Garancija« 1134. (b)

Potnika

inteligentnega, za prama nalivna peresa, sprejemem. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Kavcija« št. 1127. (b)

Vajenci

Krojaškega vajenca
sprejme Novak Jože, krojač, Kranj. (v)

Deklico z dežele

ki ima najmanj 2 razreda srednje šole — sprejemem takoj za fotografsko vajenico s popolno oskrbo v hiši. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1105. (v)

Mesarskega vajenca

močnega, poštenega — sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 1012. (b)

Sprejemem učenko

za strojno pletenje; vsa oskrba v hiši. — Franja Tefer, Vrhnik 47. (v)

Odlična učenka

z dovršenim III. razr. viš. nar. šole in 3. razr. obrt. trgov. nad. šole, s prav dobro prakso v ročnih delih — išče mesto trgov. vajenke. Službodajalci naj se obrnejo na upravo nar. šole v Toplicah pri Zagorju ob Savi. (v)

Vajenca

za mizarsko obrt, sprejemem. Dravljje 125. (v)

Pekovskega vajenca

revnih staršev, sprejme z vso oskrbo pekarna blizu Ljubljane. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1124. (v)

Zasluzek

Goblein izdelujem
po nizki ceni. Pobiram tudi zanke na damskih nogavicah. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1097. (z)

Pouk

Drugi prirojev in tečaj
za damsko in moško oblačila

se vrši od 3.—22. febr. 1960

Teodor Kunc
lastnik krojne šole

Ljubljana, Sv. Petra c. 4/II

Denar

Hranilne knjižice
Ljudske posojilnice ljubljanske do 150.000 Din, in Kmetijske posojilnice ljubljanske v vsakem znesku do 1.000.000 Din, izplačam takoj v gotovini. Ponudbe z navedbo cene in zneska upravi »Slovenca« pod »Gotovina za knjižice« št. 1117. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10

Hranilne knjižice
prodaste ali kupite najboljše

potom more pisarne Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljubljana. Gledališka ul. 12. Telefon 38-10

Ureditev dolgov
potom sodnih in izven-sodnih poravnay.

Nasveti v konkurnih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in apro-bacija bilane. Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmetijske zaštite. Edina koncesionirana komercialna pisarna: Lojze Zajc, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18.

Hranilne knjižice
članice Zadrzne zveze — kupim ter plačam najboljše od vseh drugih. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Drava« 722

Hranil. knjižice
vseh bank in hranilnic kupimo ter plačamo takoj. Bančno kom. zavod v Mariboru.

Prodaj knjižice
Celjske ljudske posojilnice. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod šifro »Uradnik« št. 1152. (d)

Hranilno knjižico

Mestne hranilnice v Celju, za 150.000 Din — kupim proti obročnemu odplačilu. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju. (d)

80.000 do 100.000 Din

iščem na enonadstropno hišo z dobro idočo trgovino in gostilno proti vknjižbi na prvo mesto. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Var-na« št. 622. (d)

Kot družabnik

z vsoto 25 do 30 tisoč dinarjev želi stopiti podpisani v kako idočo trgovino, kavarno, mlekarno, pekarno, papirnatno trgovino, trgovino z jestvinami ali v kako drugo slično podjetje v mestu ali pa v bližini Ljubljane. Ponudbe do 2. februarja 1960 na ime Stanc Jože, Dorbež — v trgovini F. M. Schmitt, Pred škofijo Ljubljana. (d)

Družabnika (-co)

verskega mišljenja — z manjšim kapitalom, iščem v svrhu novega posla. — Cenj. dopise upravi »Slovenca« pod šifro »Takoi« št. 857. (d)

Redka priložnost!

Kdor poseduje z razpoložljivo gotovino 100.000 Din, dobi krasno novo vilo s štirimi sobami in vsemi pritliklinami ter lepim, velikim vrtom in lepimi legi Celja, brez vsakih drugih obveznosti. Vprašati: Restavracija »Na-Na« (Jager), Celje. (d)

Tvrdba

A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižice
prvo vrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice, Ljubljanske kreditne banke itd.).

Kupim knjižico
Kmetijske hranilnice ljubljanske do 12.000 Din na obroke. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Dogovor« št. 1128. (d)

Kmetije, pozor!
Kmetičko zaščito, gospodarske razmere — uredi uspešno Gospodarska pisarna, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/L. (d)

Preden prodaste hranilne knjižice
se obrnite na Društvo za zaščito vlagateljev v Ljubljani, Selenburgova ul. 7. I. nadstr. (d)

Davčne prijave,
pritožbe, revizija vplačil: Davčna poslovalnica v Ljubljani, Selenburgova ul. št. 7, I. nadstr. (d)

Posojilo 150.000 Din
iščem. Vknjižba na prvo mesto. Odplačilo mesečno po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Vila na Mirju«. (d)

Družabnika
sprejme vpeljano trgovsko podjetje. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Družabnik 300«/1130. (d)

Hranilne knjižice
Ljudske posojilnice ljubljanske do 150.000 Din, in Kmetijske posojilnice ljubljanske v vsakem znesku do 1.000.000 Din, izplačam takoj v gotovini. Ponudbe z navedbo cene in zneska upravi »Slovenca« pod »Gotovina za knjižice« št. 1117. (d)

Ženitbe
Mlad samec

s posestvom in gostilno, v lepi legi pri fari, blizu Ljubljane, vrednost 400 tisoč dinarjev, lepe zunanosti, simpatičen, čvrst, dober srčen, vešč, pošten, varčen, neoporečen, išče v vrhu ženitve enako dekle, 24 do 30 let staro, strogo čiste preteklosti. Doda dobrodošla. Tajnost atroga zadržanja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zadovoljnost« št. 979. (z)

Sobe
ODDAJO:

Opremljeno sobo
oddam s februarjem. — Šiška, Drenikova 33. (s)

Veliko prazno sobo
tako oddam. D. Rovšek, Kolodvorska 35. (s)

Boljšo sobo
s posebnim vodom, pri boljši stranki, ne prav v mestu, išče višji upokoje-ni uradnik. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirno« št. 974. (s)

Solčno separir. sobo
najraje na Mirju ali v bližini univerze — iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mir« 935. (s)

Sprejem
k družini na stanovanje gospodi ali gospodično. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1074. (s)

Kdo mi ugasi
gostilniški avtomat? Cesar Alojzij, p. Lukovica. r

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Za damske obleke, plašče in kostume

priporočamo sledeče vrste blago na pr.:

Crep de Chine v vseh glavnih barvah	od Din 24'— naprej
Flamisol, marocen, crep-satin	32'—
Volneno blago, 70 cm šir.	18'—
Volneno boljše vrste, 100 cm šir.	26'—
Fino volneno, 130 cm šir.	55'—
Kamgarni za kostume v črni, rujavi, modri in sivi barvi, 140 cm šir.	65'—
Perilno blago za vsakdanje obleke	10'—
Lister za predpasnike	45'—
Boljši kloti za halje in predpasnike	18'—
Kretoni za predpasnike	Din 6'— 8'— 10'—

kakor tudi vse vrste blago za različne podlage, po najnižjih cenah

F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

38-letno dekle

z 10.000 Din dote, bi poročila gospoda primerne starosti. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mirna« 1067. (s)

Samostojen trgovec

v Ljubljani, zdrav, pošten fant, srednjih let, poroči gospodično z nepremičnino ali gotovino. Dopise s sliko upravi »Slov.« pod »Dobrosrčen« 1093. (z)

Stanovanja

ISČEJO:

Dve sobi, kabinet,

kopalnico in pritlikline, v visokem pritliklinu, blizu tramvaj, iščem za maj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ena oseba« 827. (d)

Trisobno stanovanje

komfortno, center, I. nadstropje, za tri osebe, išče za maj trvdka Oroslav Dolenc, Wolfova 10. (c)

Solčno stanovanje

dveh sob in kuhinje, oziroma 1 velike sobe in kabineta s pritliklinami (ne kletno in ne preveč v periferiji), iščem z marcem ali aprilom. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro »Brez otrok« 1151. c

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje

moderno, s kopalnico in kabinetom — oddam takoj v Šiški. Vprašati v trafiki v pasaži. (e)

Štirisobno stanovanje

komfortno, takoj oddam na Tyrševi cesti 43. Natlačnejše poizvedbe pri hišniku. (c)

Stanovanje

sobe, kuhinje in jedilne šrambe ter drvarnice, v predmestju, oddam s 1. februarjem. Glince, Cesta IV. št. 21a. (c)

Dvosobno stanovanje

sončno, vse pritlikline, se odda takoj ali pozneje. — Herbersteinova 22. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico, pritliklinami in vrtom, oddam 1. februarja. — Klunova 12, Kode-ljevo. (e)

Lepo vinsko klet

z založnimi sodi, v Ljubljani, zunaj mitnice, ugodno oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 859. (n)

Gostilno

dobro idočo, dam v najem Lesce pri Bledu. Pojasnila daje Lovro Bohinc, izvošček, Brezje, Gorenjsko. (n)

Lokal

v Kopitarjevi ulici takoj oddam. Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg št. 10. (n)

Gostilna

s kegljiščem, vrtom in posestvom napredaj v trgu Velenje. Poleg se prodaja mlin na tri pare kamnov, etope, žaga in 4 orala sadovnjaka. Pojasnila daje Rustja, Celje, in Hudovernik, Velenje. (n)

Oddam lokal

za mirno obrt s 1. febr. Vprašati: Sv. Petra cesta št. 47. (n)

Prazno sobo

separirano, oddam. Gre-goričeva 12-II. - Istotam sprejem postrežnico. (s)

Kot sostanovalka

bi šla v Sp. ali Zg. Šiško. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Priprosta in čista« št. 1083. (s)

Gospodična

išče sobo s kosilom pri samostojni gospoj v bližini kolodvorja za 400 Din. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1113. (s)

Opremljeno sobo

s posebnim vodom

Posrestva

Stavbne parcele

krasne, v Teharij - na-
prodaj. Pojasnila in po-
goji se dobe pri Bucej
Ivanu, Teharje. (p)

Prodaj ali oddam v na-
jem enonadstropno hišo

gostilno in pekarijo

v Medvodah. Poizve se
pri: Ivan Avguštin, Reteče
št. 5, ali kolodvor Škofja
Loka. (p)

Hišica

s predvrtom in parcelo,
skupno 688 m², v mirni
legi blizu gorenjskega ko-
lodvora, radi družinskih
razmer naproday za Din
110.000. Pojasnila daje tr-
govina z železnino Kout-
tny, Ljubljana VII, Med-
vedova 28. (p)

Hišo

v Ljubljani, trg. ali priv.
kupim. Ponudbe s ceno in
pogoji poslati upravništvu
»Slovenca« pod št. 944. p

Dvostanovanjsko vilo

ob Dunajski cesti, tik go-
zda, blizu Ljubljane, pro-
dam. 5000 m² vrta, ribnik,
garaža. Zraven avtobus in
železniška postaja. Cena
160.000 Din, polovico v
knjižicah. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod »Naj-
lepši kraj« št. 1027. (p)

Hišo s sadnim vrtom

prodaj. Zg. Pirniče 42,
pri Medvodah. (p)

Hiša z vrtom

naproday v Zgornji Siski.
Prevzame se lahko nekaj
hipoteke. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 1014.

Naproday posrestvo

hiša z vrtom, 3 gozdi,
travniki s sadjem, na le-
pem položaju, kraj glav-
ne ceste in železniške po-
staje. Loka pri Zidanem
mostu št. 21. (p)

Novo hišo prodam

za nizko ceno. Prva v
predmestju. Podutik 33. p

Enonadstropni mlin

brez inventarja, žaga ve-
nečijalka s cirkularno, s
precejšnjim kompleksom
zemlje okrog mlina in ža-
ge, v večjem kraju pri
Ljubljani naproday. Pri-
merno za industrijo. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 931. (p)

Majhno posrestvo

blizu mesta iščem v na-
jem. — Naslov v upravi
»Slovenca« Maribor pod
št. 198. (p)

Hišo

z dvema sobama, kuhinjo,
studencem, vrtom, mla-
dim sadovnjakom, 1760
kvadr. metrov, 28.000 Din
v gotovini, 12.000 Din na
knjižico, prodaj Čerško —
D. M. Brezje 51, Maribor.

Kovačnica

na vodni pogon, 12 HP,
radi opustite obrti na-
proday po ugodni ceni.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 1033. (p)

Hiša naproday

ali v najem v Kamniku
v bližini kolodvora, skoraj
nova, tri stanovanja, klet,
električna razsvet-
ljava, vodnjak, obsejen
vrt, pripravno za upoko-
jenca ali obrtnika. Po-
trebna gotovina 45.000,
ostalo po dogovoru. Pi-
smene ponudbe poslati:
Uršič Albert, Kamnik. p

Na Bledu

naproday trgovska obrtna
hiša v neposredni bližini
cerkve, s pekarijo in lo-
kali za vinotoč, poleg
stanovanja tudi gospodarsko
poslojje, pripravno za
vsako obrt. Plačilni
pogoji ugodni. Natančna
pojasnila pri: Franc Pan-
ger, zidar, mojster, Bled.

Kmetijo

23 oralov, pri Mariboru,
8 goved., konje — pro-
da za 140.000 Din Posredo-
valnica Maribor, Sloven-
ska ulica 26. (p)

Hiša

ne izgotovljena, pri farni
cerkvi, 20 minut od No-
vega mesta, naproday. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1126 in v Novem
mestu pri g. odvetniku
Veble. (p)

Hišo

do 30.000 Din — kupim.
Ponudbe upravi »Sl.« pod
»Kupim« 1030. (p)

V najem dam

lepo posrestvo in stano-
vanjsko hišo ob glavni ce-
sti. Prednost ima, kdor mi
posodi 15.000 Din za dobo
dveh let proti vknjižbi. —
Ponudbe upravi »Sl.« pod
»Ob rogaški prog« 1065.

Manjšo parcelo

v Ljubljani, kupim. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1078. (p)

Realitetna pisarna

Adamič Albin
Ljubljana, Gosposvetska 8
Telefon int. 32-86

Hiše, vile, posrestva in parcele
v največji izbiri. Uspešno
in kulantno posredovanje
pri nakupu, prodaji in za-
menjavi nepremičnin.

Uprava hiš in posrestev
zanesljivo po dogovoru

Stanovanja in lokali
v veliki izbiri. — Hišnim
lastnikom oddajamo brez-
plačno.

Hranilne khjižice
Posredujemo nakup in pro-
dajo.

Posojila
vseh vrst preskrbujejo.

Vse informacije brezplačno.
Pismen odgovor pri-
ložite znakmo Din 3.—.

Gostilno s posrestvom

poleg farne cerkve, pri-
pravno za žganjekuho in
mesarijo, pol ure od po-
staje, 15 km od Ljubljane
— prodaj. Naslov v upr.
»Sl.« pod št. 1079. (p)

Posrestvo

nova hiša s trgovskim lo-
kalom, naproday. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 1077. (p)

Stavbna parcela

manjša, nasproti dolen-
jskega kolodvora, napro-
day. — Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 811. (p)

Parcelo

poleg nove gimnazije —
prodaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 1089. (p)

Primerno posrestvo

z gospodarskim posloj-
jem, želim kupiti na Go-
renji, nedaleč od Ljublja-
ne. Kupčev naslov se izve
v upravi »Slov.« pod št.
1115. (p)

Stavbna parcela

Trnovski pristan 22 - je
naproday pod ugodnimi
plačilnimi pogoji. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 1103.. (p)

V Dobu prodam

novi enonadstropni hišo
z dvema stanovanjema in
trgovskim lokalom ter
gospodarskim poslojem —
za 65.000 Din, hipoteka
40.000 Din. — Ponudbe na
Valentino Lampe, Dob pri
Domžalah. (p)

Parcela 524 m²

v Kamniški ulici, ugodno
naproday. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 1094. (p)

Stavbna parcela

blizu tramvajске postaje,
naproday. Vprašati: go-
stilna »Sojar«, Dravljie pri
Ljubljani. (p)

Hišo

z večjim sadnim vrtom —
prodaj. Jože Petač, Zg.
Pirniče pri Medvodah. (p)

Modno trgovino

v sredini Ljubljane, dobro-
dočo, vsled boleznj pro-
dam. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Dobičkanosno« 1125

Dve lepi parceli

vode varni, ugodno na-
proday. Terezija Permo-
zer, Mariborska cesta —
Celje. (p)

Arondirano posrestvo

30 oralov nji, travnikov
in gozda, z enonadstrop-
no vilo, obširnimi gospo-
darskimi poslojji in ve-
likim sadovnjakom napro-
day. Posrestvo je oddajeno
eno uro od Celja v Sa-
vinjski dolini. Pojasnila
daje Rustja, Celje, Deč-
kov trg. (p)

Trgovsko hišo

v Savinjski dolini, z do-
bro vpeljano trgovino me-
šanega blaga, tik cerkve
in šole ter par korakov
od kolodvora, zamenjam
za večstanovanjsko pri-
vatno hišo v Celju ali
Mariboru. Dopise upravi
»Slovenca« Celje pod št.
»Savinjska dolina« št.
1142. (p)

Hiše, posrestva,

stavbne parcele, najugod-
nejše prodaste in kupite
potom Gospodarske pi-
sarne, Ljubljana, Selen-
burgova ulica 7. I. nadstr.

Sirite »Slovenca«

Za ples 1936

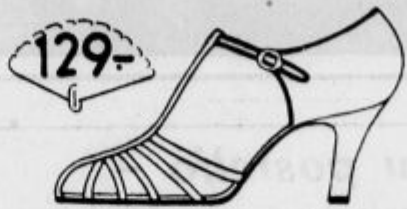
Svileni v vseh barvah

Baržun kombiniran z lakom

Svileni, elegantne oblike

Srebrn brokat za plesno obleko

Novost sezone — srebrn

Elegantni plesni čevlji iz baržuna

Elegantni, iz najboljšega laka

Atata

Radio

Prodaj

štiricevni radio znamke
»Radione« z zvočnikom
za 800 Din, ter »Paneksol-
zdravilno solnce« za 500
Din. — Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 1062. (i)

Glasba

Klavir

dobro ohranjen, prodaj
in poučjem novine. —
Solska ul. 12, Domžale. g

zdelovalnica harmonik

Zahte-
vajte
ceniki

FR. LUBAS

in sin
Ljubljana, Tyrševa c. 36

Klavir

kratek, črn, v dobrem
stanju, poceni naproday.
Gospodarska cesta 12
dvorišče — Ljubljana. (g)

Pohišstvo

Pohišstvo

kupite najceneje in po
najugodnejših pogojih pri
Gospodarski zadrugi mi-
zarskih mojstrov, Ljublja-
na, Vegova ulica št. 6. s

Spalnice

iz orehove korenine po-
ceni proda mizarstvo Jo-
sip Goljar, Gosposvetska
cesta 13, dvorišče. (s)

Razno pohišstvo

radi preselitve po ugodni
ceni naproday. Maribor,
Slomškov trg 18/II, levo. št. 1101.

Pohišstvo

spalnice, hrastove, šperane,
pleskane, in kuhinje
prodaja po najnižji ceni
Jože Kurnik, mizarstvo,
Zg. Siska, pod-hribom. (s)

Nabava pohištva!

Zmerne cene. Preden se
odločite, ogledite moderne
izdelke oprem Egidij in
Korel Erjavec, Brod, po-
leg tacenskega mostu —
št. Vid nad Ljubljano (s)

Pohišstvo

nekoliko rabljeno, napro-
day po ugodni ceni. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1129. (s)

Kupimo

Elektromotor

dobro ohranjen, od 5 do
7 ks, kupim. Ponudbe z
navedbo cene. Jamnik
France, Podreča št. 25,
Smlednik. (k)

Cunje

krojaške odrezke, tekstil-
ne odpadke, ovcjo volno,
kupi vsako množino
Arbeiter, Maribor,
Dravska 15.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih
dnevni cenah
A. KAJFEŽ
urar
Ljubljana, Miklošičeva 14

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Briljant

kupim. Ponudbe z naved-
bo karatov, cene in obli-
ke upravi »Slovenca« pod
»Briljant« št. 980. (k)

Mešalni stroj za testo

kupim takoj. Ponudbe pod
št. 1000 upravi »Slov.« k

Tračno žažo

in druge stroje za mizar-
stvo, kupimo. Ponudbe v
upr. »Sl.« pod »Mizarstvo«
št. 1052. (k)

Mizarske skobeltnike

rabljen, in orodje - ku-
pim. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Za 3 pomočnike«
(k)

Obrt

Elektro-inštalacije

zlasti v podeželju, izvršuje
pod zadovoljivimi po-
goji pooblaš. elektroteh.
podjetje Oblak Gabriel,
Logatec. (t)

Modroce

postelne mreže, železne
zložljive postelje, otomane,
divane in tapetniške
izdelke nudi naseneie
RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13.

Ugodni nakup morske
trave, žime cvilha za
modroce in blaga za
prevleke pohištva

Kdo

mi proti dobremu plačilu
odstopi obrtni list za pe-
kovsko stroko? Naslov v
upravi »Slovenca« pod
št. 929. (t)

Soboslikarji, pleskarji

Radi nastopa voj. službe
prodaj v prometnem in
industrijskem kraju do-
bro urejeno in vpeljano
soboslikarsko in pleskar-
sko delavnico ter sobno
in kuhinjsko opravilo (sko-
raj novo) po zelo nizki
ceni. — Naslov v upravi
»Slovenca« pod šifro »Go-
tovina 10.000 takoj«. (t)

Prodajmo

Gostilna »LOVŠIN«

Gradisce 13

Vam stalno nudi:

Pristni dolenjski
cviček / Din 10—
Stajarski Rizling » 10—
Portugalec » 10—
Silvanec » 12—
Čajni rum » 28—
Slivovka 45% » 26—
Brinjevec
kranjski 45% » 30—

Gospodinjje, obrtniki!

Iz skladišča odprodaja
kuhinjsko posodo, razno
orodje, tehnične, štedilni-
ke, kopalne peči ter raz-
novrstne otroške igrače
po najnižjih cenah
Stanko Floriančič,
železnina, Resljeva cesta
št. 3 (poleg Zmajskega
mostu) Vhod skozi dvo-
rišče. — Vzamem tudi
knjižice ljubljanskih za-
vodov (t)

Spominske znamke

25 serij — prodaj po 25
dinarjev. Ban, Ruše. (t)

Registrirno blagajno

šestdelno — prodaj za
ugodno ceno. — Ponudbe
upravi »Slovenca« pod
»Nacional« št. 873. (t)

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik,
Tržaška cesta šte. 16
Telefon 33-13

Specerijska trgovina

velika, v sredini Zagreba,
dobro ideoča, radi družin-
skih razmer naproday. —
Vprašati pri Vilim Gerers-
dorfer, Zagreb, Smetička-
dova ulica št. 20/II, levo.
(Pismo ali ustmeno.) (t)

Pišite še danes!

Ostanki

mariborskih tkatinskih to-
varn, brez napak, pri-
stnobarvni. »Pa et
serija A« za moško žens-
sko, namizno, posteljno
perilo in ruhe. »Paket
serija B« izključno zim-
ski topli flaneli in bar-
benti najboljši kakovosti,
vsak paket 10—20 m sa-
mo 107 Din. Dalje novi
»Original Kosmos Z pak-
et«, vsebuje 2,80 m su-
knja oziroma ženski
plašč lepe temne barve
ali pa 1,80 m za kratko
zimsko suknjo in 1,20 m
posebno močnega štruka
ali suknja za ene blače.
Tudi ta paket samo 107
dinarjev. Vsi paketi poš-
tine prosti Neprimerno
vzamem nazaj in zame-
njam — Pišite takoj na
»Kosmos« razpošiljalnico,
Maribor, Dvorakova ul. 1.

Sveže najfinišje norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

VINO

pristno in poceni dobite pri

Centralni vinarni

v Ljubljani

Zobna praksa

v zelo prometnem kraju
Gorenjske, dobro vpelja-
na, radi boleznj naproday
s kompletnim inventarjem
za operativna in tehnična
dela. Eventuelno se da v
najem. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »Samo
za zobozdravnika« 1010.

Šivalne stroje

VELIKANSKO ZNIŽANJE CEN ZIMSKE OBUTVE IN NOGAVIC **Bata**

Le hitro v posteljo —

pa spati, to je zdaj edina njena želja. Tako se godi na žalost še marsikateri drugi gospe, ki opravljajo svoj poklic. Saj pa tudi ni malenkost, če mora biti po ves dan na nogah, zlasti v kritičnih dneh. Toda prav po nepotrebnem se tako muči, ko daje »CAMELIA« novodobni reformni vložek vsaki gospe občutek dobre nege in svežosti in kar je potrebno, da si ohrani vztrajnost in

spodobnost. Ali samo »Camelia« je »Camelia«. Številni najfinjši puhači sloji vate iz staničnine jamčijo za največjo sposobnost vpijanja! Mehki so, dobro se prilagajajo in imajo zaokrožene vogale! Nič ne ovirajo niti v najlažji obleki! Varujejo perilo! Preprosto in diskretno uničujevajo. »Camelia« pas omogoča s svojimi varnostnimi sponkami nošnjo brez težav in največjo prostost pri gibanju.

Camelia

Idealni reformni vložki in pasovi za dame

Domači izdelek

Pazite na modri originalni zavoj!

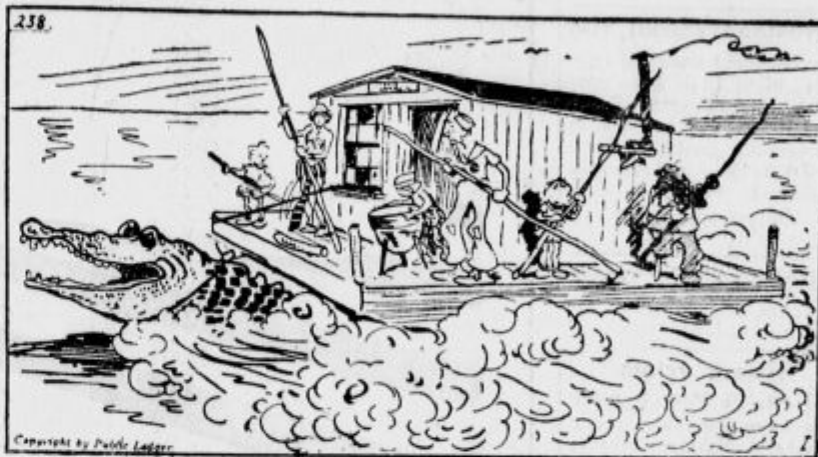
Vložki:		
popularen 10 kosov	Din	24.—
special 6		12.—
Pasovi:		
iz ankara		20.—
svileni, ozki		20.—
svileni, široki		26.—
svileni, frote		26.—

Dobiva se v vseh trgovinah s higijenskim potrebščinami. Drugace, na vprašanje, Vam sporoči najbližnjega dobavitelja Rave d. d., Zagreb

Tinčkove in Tončkove prigode

237.

SOS!

Krokodil je s takšno vneto vlekel splav za seboj, da mu je znoj curkoma lil s telesa. Voda se je penila, kakor da jo biča orjaški propeler.

Zaenkrat so bili naši prijatelji rešeni. A koliko časa se bo krokodilu ljubilo vleči splav za seboj, tega nihče ni vedel. In če se utrga laso? Potem bo splav znova zdrvel proti vodopadu in nobena stvar na svetu jih ne bi mogla več rešiti...

LIPSKI POMLADNI SEJEM 1936

začne 1. marca

60% popusta na vseh nemških državnih železnih

Obvestila daje: Častni zastopnik

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Tyrševa 33

Telefon 27-62

ali

ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA, BEOGRAD Knez Mihailova 33

Opozarjamo na

MALI OGLASNIK

v našem tiskovniku — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

ZAHVALA vsem prijateljem, ki ste našega nenadomestljivega moža-očeta

Fraňa Šušteršiča

posestnika v Sp. Hrušici št. 10

za časa bolezni obiskovali in mu lajšali trpljenje; hvala za skrbno zdravljenje g. dr. Volavšku; vsem, ki ste se blagopokojnika spomnili v molitvah in še molite zanj; vsem, ki ste ga tako polnoštevilno zadnji-krat obiskali in ga spremili na njegovi poslednji poti; vsem, ki ste ob težki izgubi z nami sočustvovali in izrazili sožalje. Posebna zahvala č. duhovščini, zastopnikom občinskega sveta občine Dobrunje, pevcem Prosvetnega društva Hrušica in Gasilskemu društvu Štepanja vas.

Hrušica, dne 25. januarja 1936.

Globoko žalujoča rodbina Fran Šušteršičeva.

? FIXIT

DRUŽINSKA KOPEL ZA NOGE

S SOLJO SV. ROKA ZA NOGE.

Hišni mir zopet upostavljen

Zeni je bilo že odveč tega večnega stokanja. Njen mož je bil nervozen in slabe volje, ker je po dnevnem delu komaj slekel čevlje s svojih izmučenih nog, ki so ga peklo. Hčerka je istotako trpela na nogah, ki so jo peklo in poleg tega otekale. Mali je trpel vsled ozeblin na nogi. Na priporočilo svoje prijateljice je žena naposled kupila paket prave soli sv. Roka za noge, iz katerega je vsula nekaj dekaigramov v toplo vodo. V tej tekočini so potem namakali svoje noge približno 15-20 minut, nakar so bolečine, otekline in žarenje prešli, kakor bi se jih kdo s čarobno palico dotaknil. V vsej družini je zavladalo veselje. Hčerka je z lahkoto odstranila korja očesa, ker so postala popolnoma mehka. Njen soprog je bil ves dan izredno ljubezniv napram njej. Uvedli so nato obiteljske kopeli za noge s pravo soljo sv. Roka 2 krat tedensko. Na ta način je nerazpoloženje izginilo, a sloga in vedro razpoloženje sta se vrnila v hišo.

Primožek se je zaradi večje varnosti odločil, da pokliče svojo rezervno vojsko na pomoč. Ta »rezervna vojska« ni bil nihče drugi kot njegov zaščitnik slon Jumbo. Primožek je začel neusmiljeno udrihati po bobnu. Zamolkli glasovi bobna so odjeknili daleč v notranjino džungle, kjer se je Jumbo baš mastil s svežim zelenjem. Pozorno je napel dolga ušesa in prisluhnil.

Gostilničarji,

tovarne Remec-Co, Duplica - Kamnik.

ako hočete biti res zadovoljni — kupite trpežne, solidne in lepe stole

Inserirajte v „Slovincu“!

Za 5 dinarjev dnevno

Da bo aparat vsakomur dosegljiv, smo odločili mesečni obrok

Din 150.—

slišite celi svet: toda zares, kajti to novo remek delo

ORION 222

z najmodernejšimi Tungsum Barium elektronkami sprejema na kratkih, srednjih in dolgih valovih

ORION-RADIO

„RADIO“, reg. zadr. z o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva c. 7